

జూన్ 2009 ■ Rs.20/-

చందులు

నూతన సంవత్సర
శుభారంకులు

Vogel

B/S/A LADYBIRD

Your
best friend for life.

Introducing
LADYBIRD XS

Act Create Play

Push your boundaries and explore new horizons. Because with the all-new Ladybird XS you can go wherever you want to. The perfect combination of stylish, feminine looks and a strong, rugged frame, it's the right companion for girls who believe in having the best of every world.

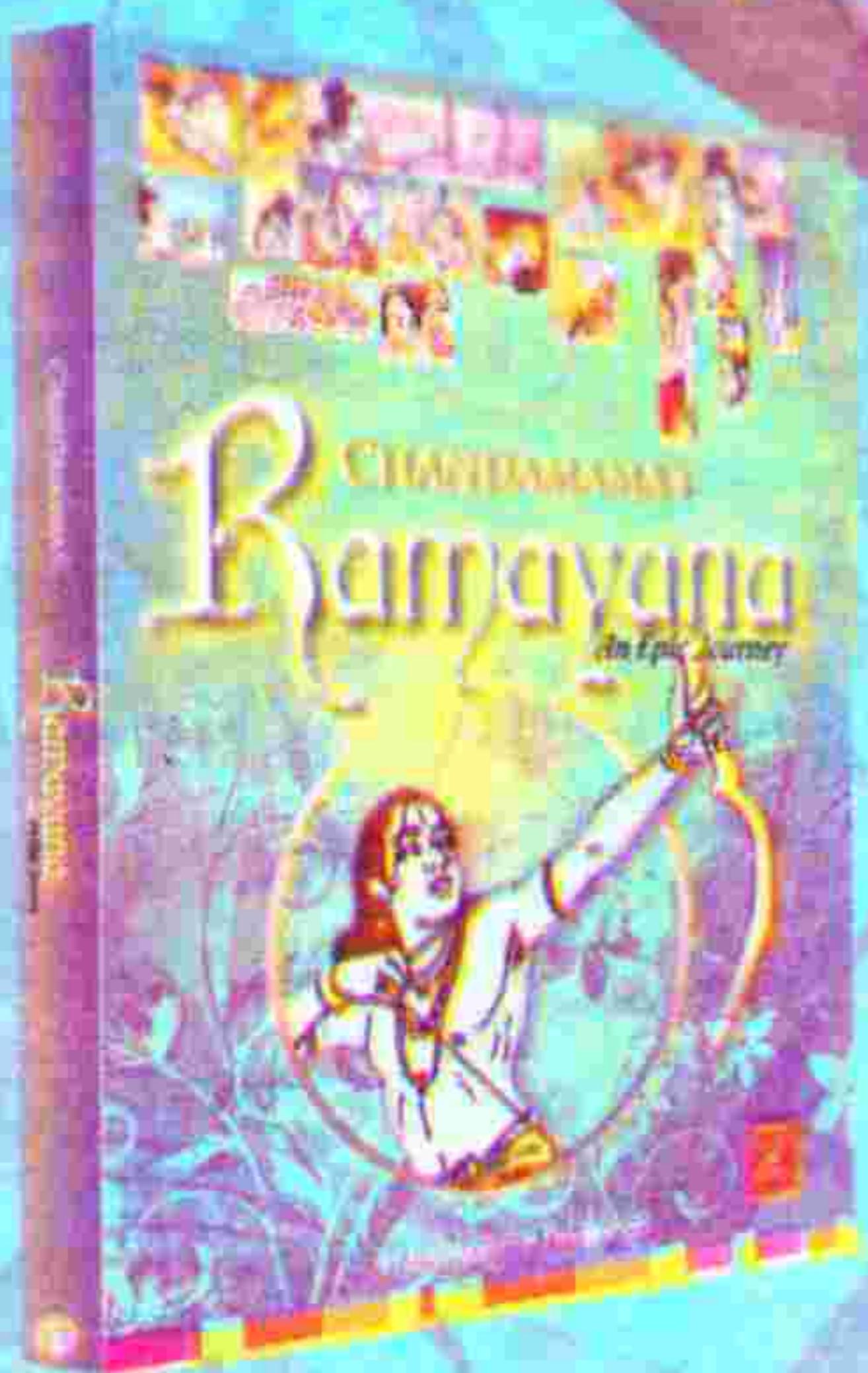
Bring home a Ladybird XS and bring out the adventurer in you.

www.ticyclesindia.com

25%
Off!

CHANDAMAMA'S *Ramayana*

An Epic Journey

SOCIMINTA ENTERPRISES
Book Stall, Stationery & Xerox
All Pre Paid Receipts Cash Available
Plot No: 44, Kamathipura,
Janasthalipuram, Hyderabad,
No: 998911 598

Follow the epic journey of Prince Rama, from his birth to his exile, from the abduction of his wife, Sita, to his great war with the Asura King, Ravana, in Chandamama's latest offering:

Ramayana - An Epic Journey.

Price: Rs. 449/-
Order now and get 25% off!

To place an order go to
www.chandamama.com and click on the
Pre-order button.

Chandamama's Ramayana is available only in English
at all leading book shops.

ఈ నెల విశేషాలు

శశికథ నీర్మయం
(చే.క) ... 19

పాడే దేవదారు వృక్షం
... 44

దీపావలిరోజు విడుదల
... 48

రామాయణం
(యుద్ధకాండ - 1) ... 57

అమరవాణి

సమర్పించి అతి
భారం ఏమున్నది?
కార్యదక్కుంచి దూరం
ఏమిటి?

విద్య గల వాడికి
విదేశ మేమిటి?
మంచిగా
మాట్లాడేవాడికి
శత్రువు ఎవరు?

★★★

లోకంలో ఎవరూ
ఎవరికీ స్వభావంవల్ల
మాత్రమే గొప్పవారూ,
చెడ్డవారూ
అనిపించరు;
మనుషుల
గొప్పతనమూ,
అల్పత్వమూ వారు
చేసే పనుల వల్లనే
కలుగుతుంది.

ఈ సంచికలో ...

* పారకుల లేఖలు	... 06	* మనవారసత్వప్రశ్నలు	... 39
* కలియుగ కల్పవృక్షం	... 07	* కాగల్ గ్రామ తిమింగిలం	... 40
* రాజ్యాంగశిల్పికి స్వార్థానిచ్చిన క్రికెట్ కీడాకారులు!	... 11	* ఉద్యమ తివిర్భావం	... 46
* పాతాళదుర్గం-6	... 13	* క్రికెట్ ఎవర్ట్ మీదసచివ్	... 51
* వార్తలలో బాలలు	... 25	* చందులూ కబుర్లు	... 52
* ధ్రువుడు	... 26	* దేవధర్మం	... 53
* భారత దర్శని	... 30	* అగ్ని పరీక్ష	... 63
* బీర్చుల్ కథలు : 17	... 32	* నిజమైన రాజు	... 67
* నిమిషా మోహన్	... 37	* చందులూ క్యెడ్ - 12	... 71
* అభిప్రాయం వెనక అభిప్రాయం!	... 38	* విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం	... 73
		* భాటో వ్యాఖ్యల పోటీ	... 74

యువతకు మేలుకొలుపు

“లే, మేలుకో, గమ్యం చేరే వరకు ఆగవద్దు!” అనే స్వామి వివేకానంద ఉత్తేజభరితమైన మేలుకొలుపును తరచూ ఉటంకిస్తూ ఉంటాం. 1883వ సం. చికాగోలో జరిగిన విశ్వమత సమేళనంలో స్వామి వివేకానంద ఈ ఉపనిషద్వాణిని వినిపించాడు. విశ్వమానవ సాభాతృత్వాన్ని ప్రపంచానికి చాటుతూ యువతకు ఆయన ఈ పిలుపునిచ్చాడు. విభిన్న మతాలకు జన్మనిచ్చిన భారత దేశ పౌరుడిగా-భారతీయుల విశ్వసానికి పునాదిగా వెలుగొందే పరమత సహనాన్ని కూడా స్వామి వివేకానంద ఆ సమేళనంలో చాటి చెప్పాడు.

అయితే, ఇటీవలి కాలంలో మన సాంత గడ్డపై జరిగిన ఉగ్రవాద దురాగతాలు భారతీయ స్వార్థినే పరిహసించే విధంగా ఉన్నాయి. తమ మతం ప్రబోధించే ప్రాథమిక సూత్రాలను సైతం పాటించకుండా కొందరు దారుణమైన హింసాత్మక దురాగతాలకు పాల్చడుతున్నారు. ఈ ఉగ్రవాద చర్యలలో పాల్గొన్న పలువురు, యువకులుగా ఉండడం మరింత వేదన కలిగించే విషయం. దుష్టుల చేతుల్లో పావులుగా మారిన దారి తప్పిన అమాయక యువకులుగానే వారిని భావించాలి. అలాంటి వారిని దారిలో పెట్టడం మన కర్తవ్యం!

2008వ సం. లో అంతర్జాతీయ క్రీడారంగంలో అభినవ బింద్రా, సౌనియామీర్జా, విశ్వనాథన్ ఆనంద మొదలైనవారు అద్భుతమైన విజయాలు సాధించారు. మన దేశం చంద్రమండలానికి పంపిన చంద్రయాన్-1 ఉపగ్రహం అంతరిక్ష సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో మన దేశం సాధించిన అద్భుత ప్రగతికి నిదర్శనం. ఇవన్నీ ప్రతి భారతీయుడూ గర్వించ తగ్గ అపూర్వ విజయాలు!

అయినా సంవత్సరం చివర జరిగిన హింసాత్మక దుర్ఘటనలు ఆ విజయోత్సాహాన్ని విషాద మేఘాల్లా కమ్ముకున్నాయి. ఉపభండంలో శాంతి సామరస్యాలకు విఫూతం కలిగంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్న విచ్చిన్నకర శక్తులను రూపుమాపడానికి యువతలోని సానుకూల శక్తులను సమీకరించాం. అందుకు దొహదపడే విధంగా భారతజాతి పునరుజ్జీవనానికి యువతకు పిలుపునిచ్చిన స్వామి వివేకానంద జన్మదినమైన జనవరి 12వ తేదీన యువజన దినోత్సవం జరుపుకుంటున్నట్టే 2009ని యువజన సంవత్సరంగా జరుపుకుందాం. స్వామి వివేకానంద వంటి మహానీయుల ఆశయాలను నెరవేరుద్దాం. వారికి తగినవారసులమని నిరూపించాం!

సంపాదకుడు : విశ్వం

Visit us at : <http://www.chandamama.com/telugu>

Founded by
B. Nagi Reddi and
Chakrapani

Editor, Publisher : B. Viswanatha Reddi (Viswam)

Chief Executive Officer : L. Subramanyan

Consultant Editor : K. Ramakrishnan

Associate Editor : A.R. Balasubrahmanyam

Senior Artists: K.C. Sivasankaran (Sankar),

Gandhi Ayya, P. Mahesh

Artist : Jayapandian

Assistant Editor : R. Sudha

Creative Writer : R. Vaasugi

Layout Designer : B.A. Hemalata Malini

CIRCULATION TEAM :

Chennai : T N Ravi Shankar, *National Sales Manager*

Mobile +91 99620 70014

email : ravigshankar.in@chandamama.com

Fazal Khan, Manager-Circulation & Institutional Sales - South

Mobile +91 99625 67860

email : fazal.khan@chandamama.com

Mumbai : Rajendra K Jadhav, *Asst. Manager - Circulation*

Mobile +91 9320565048

CHANDAMAMA INDIA LTD., B-3, Lunic Industry

Opp. State Bank of India, Near Police Station Cross Road

No.6, MIDC Andheri (East), Mumbai-400093

Phone +91 22 28312872 / 28311849

email : rajendra.jadhav@chandamama.com

New Delhi : Sushil Sharma, *Circulation Manager-North*

Mobile +91 98719 30767

CHANDAMAMA INDIA LTD., Goyal Business Centre,

C-23/2 First floor, Connaught Place, New Delhi-110001

Bangalore : P. Murali, *Asst. Circulation Manager-Karnataka*

Mobile +91 94488 36952

CHANDAMAMA INDIA LTD., 18, 10th Cross, Mayura Street

Papanna Lay Out, Outer Ring Road, RMV 2nd Stage

Bangalore-560094, Phone +91 80 6655 1000

email:murali.p@chandamama.com

Kolkata : Ananth Prakash, *Circulation Manager-East*

Mobile +91 98362 82202

email : ananth.prakash@chandamama.com

Ahmedabad : Kalpesh Raval, *Sales Officer-Circulation*

Mobile +91 98245 19946

email : kalpesh.raval@chandamama.com

Content Head - Online : Sowmya Bharadwaj

email : sowmya.bi@chandamama.com

Head - Business Development : Surajit Agarwal

email : surajit@chandamama.com

Advertisement : email : sales@chandamama.com

Subscription Queries: L Govindasamy

e-mail : govindaswamy.l@chandamama.com

Customer Cell : A B Sairam Mobile: +91 9841983774

e-mail : sairam.ab@chandamama.com

Production Executive : Panchakshari R. Math

Head Office : CHANDAMAMA INDIA LTD.,

2/513 (Old 3/396), Sandeep Avenue East, 2nd Main Road,

Chinna Neelankarai, Chennai - 600 041

Phone +91 44 32402323

Email : chandamama@chandamama.com

Website : www.chandamama.com

ANNUAL SUBSCRIPTION :

Foreign : US\$30 (including shipping
and handling charges)

© The stories, articles and designs contained in this issue are the exclusive property of the Publishers. Copying or adapting them in any manner/ medium will be dealt with according to law.

పారకుల లేఖలు

చందులు డిసెంబర్ సంచికలో విశ్వం గారి సంపాదకీయం చదవగానే బాధ కలిగింది. చందులు పాటు పారకులతో కూడా విడదీయ లేని, తెలియని అనుబంధాన్ని పెంచుకున్న విశ్వం గారి వీడ్జ్లు బాధనే కలిగించింది. యువత ఎప్పుడూ మార్పునే కోరుకుంటుంది. ఆ మార్పు పాత కొత్తల మేలు కలయికగా ఉండాలి. ఓల్డ్ ఈజ్ గోల్డ్, పెద్దలమాట చద్ది అన్నం మూట అన్న చందాన విశ్వం గారు కొత్త సంపాదకులకు తమ చేయుతనిచ్చి చందులును వినూత్తుమైన ప్రతికగా పారకులకు అందిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. బుల్లితెర తాకిడిలో పుస్తక పరం తగ్గినప్పటికీ చందులును పారకులు మాత్రం ప్రతినెలా ప్రతిక కోసం ఎదురు చూస్తూనే ఉంటారు. విశ్వంగారికి నమస్కులతో, —వేదుల పార్వతి

హైదరాబాద్ - 500 080 (ఆం.ప్ర)

మన చందులు డిసెంబర్ నెలతో 6 1 సం.లు పూర్తి చేసుకుని 6 2 లోకి అడుగు పెడుతూన్న శుభసందర్భంలో మరో వెయ్యణ్ణ పారకలోకాన్ని ఇలాగే అలరించాలని హృదయ పూర్వకంగా కోరుకుంటూ, అభినందనలతో, —పి. శ్యామసుందరి

నెల్లూరు - 524 002 (ఆం.ప్ర)

తెలుగు భాషకు ప్రాచీన హోదా కల్పించడం ఆనంద దాయకం. బాలల మానసిక వికాసానికి తోడ్పడేలా చందులును వెలువరిస్తూన్న చందులును సంపాదకులకూ, చిత్రకారులకూ, యాజమాన్యానికీ, అందరికీ నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు.

-ఎన్.వి.ఆర్. సత్యనారాయణమూర్తి

బౌభీలి - 535 557 (ఆం.ప్ర)

కలియుగ కల్పవృక్షం

కొండపాలెంలోని గోవిందుడు నా అన్న వాళ్ళు లేని అనాథ. అతడు ఒకనాడు బతుకు తెరువుకోసం బయలుదేరి రాఘువపురం సమీపించేసరికి బాగా అలిసి పోయాడు. ఊరి పాలిమేరలో ఉన్న గ్రామదేవత గుడి ముందు కాస్సేపు సేదదీరణానికి కూర్చు న్నాడు. కొంతసేపటికి గుడిపూజారితో మాటలు కలిశాయి. గోవిందుడు పనివెతుక్కుంటూ ఆ ఊరు వచ్చాడని గ్రహించిన పూజారి, “సమయానికి వచ్చావు. బావిలో నీళ్ళు తోడి, గుడిని శుభ్రం చేయడానికి మనిషికోసం చూస్తున్నాను. నువ్వు ఆ పనులు చేశావంటే నెలకు రెండు వరహాలు జీతం,” అన్నాడు.

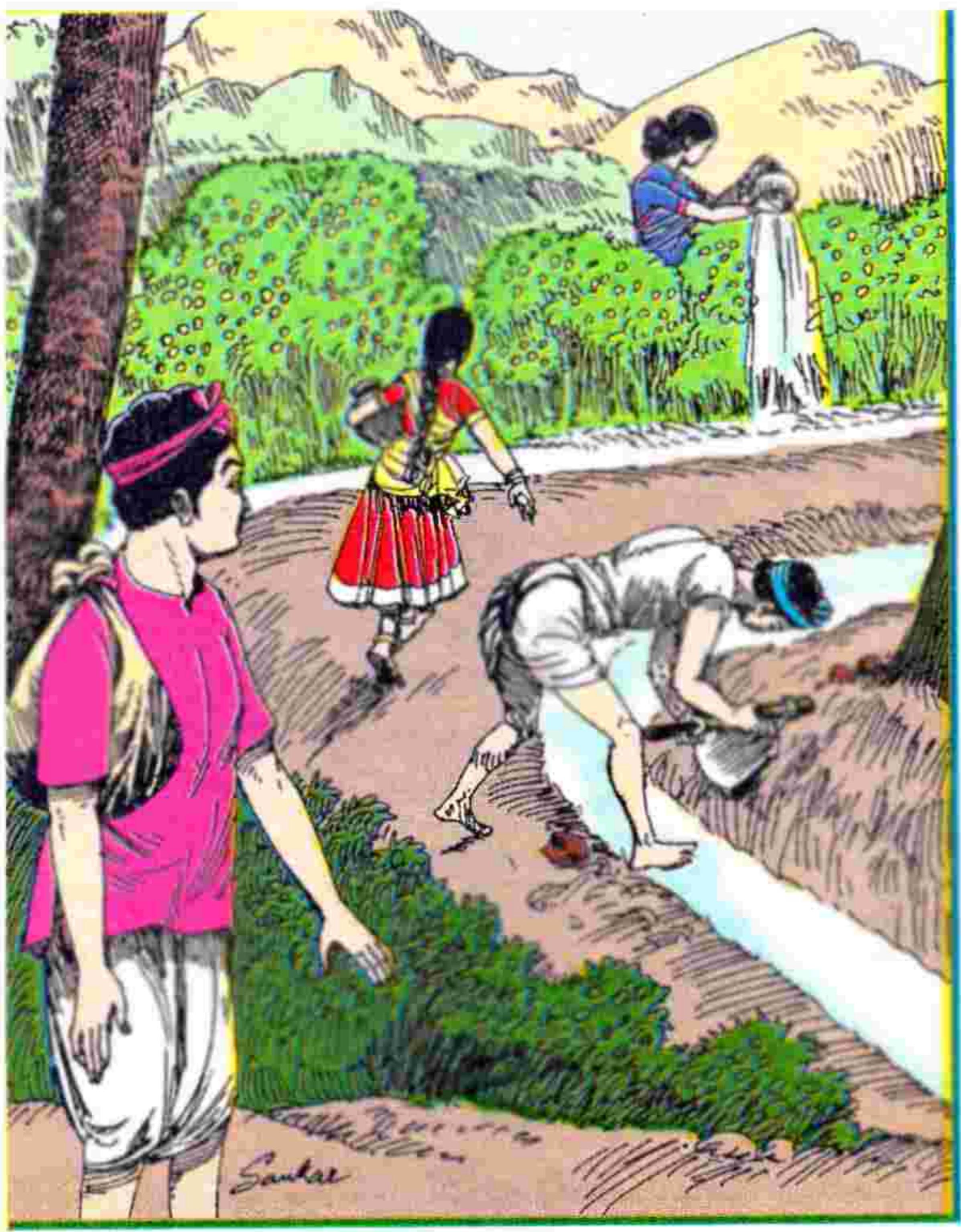
ఊళ్ళో అడుగు పెట్టి పెట్టగానే పని దొరి కింది. ఎందుకు కాదనడం? ఇంతక్కన్నా మంచి పని దొరికేవరకు ఇక్కడే ఉందాం, అని ఆలో చించిన గోవిందుడు అందుకు సరేన్నాడు.

రోజూ ఉదయం బావిలో నీళ్ళుతోడి గుడి వాకిలి కడిగేవాడు. గుడి ఆవరణలో చెట్లకు నీళ్ళు పోసేవాడు. సాయంత్రం ఆవరణ అంతా నీళ్ళు చల్లి చల్లబరచేవాడు. జీతంతో పాటు రెండు పూటలా ప్రసాదం దొరికేది. రాత్రి సమయంలో గుడి అరుగు మీదే పదుకునేవాడు.

అంతా బాగానే ఉందికాని, గుడికి వచ్చే కొత్త దంపతులను చూసినప్పుడు, అతడు తనూ పెళ్ళి చేసుకోవాలనీ, ఒక ఇల్లు కట్టు కుని సంతోషంగా జీవించాలనీ కలలు గన సాగాడు.

ఇలా ఉండగా దేవీ నవరాత్రుల సందర్భంగా గుడిలో పురాణ కాలక్షేపానికి ఒకపండితుడు వచ్చాడు. ఆయన ఒకనాడు కథచెబుతూ కల్పవృక్షం గురించి ప్రస్తావించాడు. కల్పవృక్షం కోరిన కోర్కెలను తీరుస్తుందని చెప్పాడు.

డా. గంగిశ్రీ శివకుమార్

పరనం పూర్తిచేసి పండితుడు విశ్రాంతి తీసుకుంటూన్న సమయంలో గోవిందుడు ఆయన దగ్గరికి వెళ్లి నమస్కరించి, “ఆ కల్పవృక్షం ఎక్కడ ఉంటుందో చెప్పగలరా స్వామీ,” అని అడిగాడు.

“అదిదేవలోకంలో ఉంటుంది,” అన్నాడు పండితుడు.

“అర్థా? అది భూలోకంలో ఉండదా?” అని అడిగాడు గోవిందుడు ఆశాభంగానికి లోనైన వాడిలా.

“ఎందుకు ఉండదూ? ఉంటుంది! అయితే దాన్ని కలియుగ కల్పవృక్షం అంటారు,” అన్నాడు పండితుడు.

“అది ఎక్కడ ఉంటుందో మీకు తెలుసా స్వామీ? చెప్పండి,” అని అడిగాడు గోవిందుడు ఆత్రుతగా.

“అదినాకూస్తుంగా తెలియదు నాయనా! అయినా, పదమటి కొండల దిగువ ఉన్న ఇంద్రాదిసమీపంలో ఉన్నట్టు పెద్దలు చెప్పగా విన్నాను. అది అనునిత్యం పుష్ప ఫల భరితమై ఉంటుందట!” అన్నాడు పండితుడు.

తను ఎంతకాలం గుళ్ళో నీళ్ళుతోడినా రెక్కలు ముక్కలు కావడం తప్ప తన కోరికలు తీరవు. అందుకని తెగించాలి. తప్పదు. కలియుగ కల్పవృక్షం జాడ వెతకాలి. తన కోరికలు తీర్చుకోవాలి-అని నిర్ణయించుకుని మరునాడు వేకువ జామున లేచి ఎవరికీ చెప్పా పెట్టా కుండా పదమటి కొండల కేసి బయలుదేరాడు.

ఐదు రోజుల ప్రయాణం తరవాత వాడు పదమటి కొండల దిగువ భాగానికి చేరాడు. అక్కడ ఒక చిన్న గుడిసె, దాని చుట్టూ సాగు చేయబడుతూన్న మామిడి చెట్లూ ఉన్నాయి. చెట్లకు పాదులు తీస్తూ ఒక రైతూ, ఆ పాదుల్లో నీళ్ళు పోస్తూ ఇద్దరు ఆడవాళ్ళూ కనిపించారు. వాళ్ళు చూడడానికి తల్లి కూతు ఱ్ఱులా ఉన్నారు.

గోవిందుడు రైతు దగ్గరికి వెళ్లి, “అయ్యా, నేను చాలా దూరం నుంచి వస్తున్నాను. పదమటి కొండల్లో కలియుగ కల్పవృక్షం ఉందని పురాణం పండితుడు చెప్పగా విని, దాన్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చాను. దాని జాడ నువ్వే మైనా చెప్పగలవా? చూస్తూంటే చాలా కాలంగా మీరు ఇక్కడే ఉన్నట్టున్నారు,” అన్నాడు.

రైతు తలపైకెత్తి చూసి నిట్టార్చి, “నేనూ ఒకప్పుడు కలియుగ కల్పవృక్షాన్ని వెతు

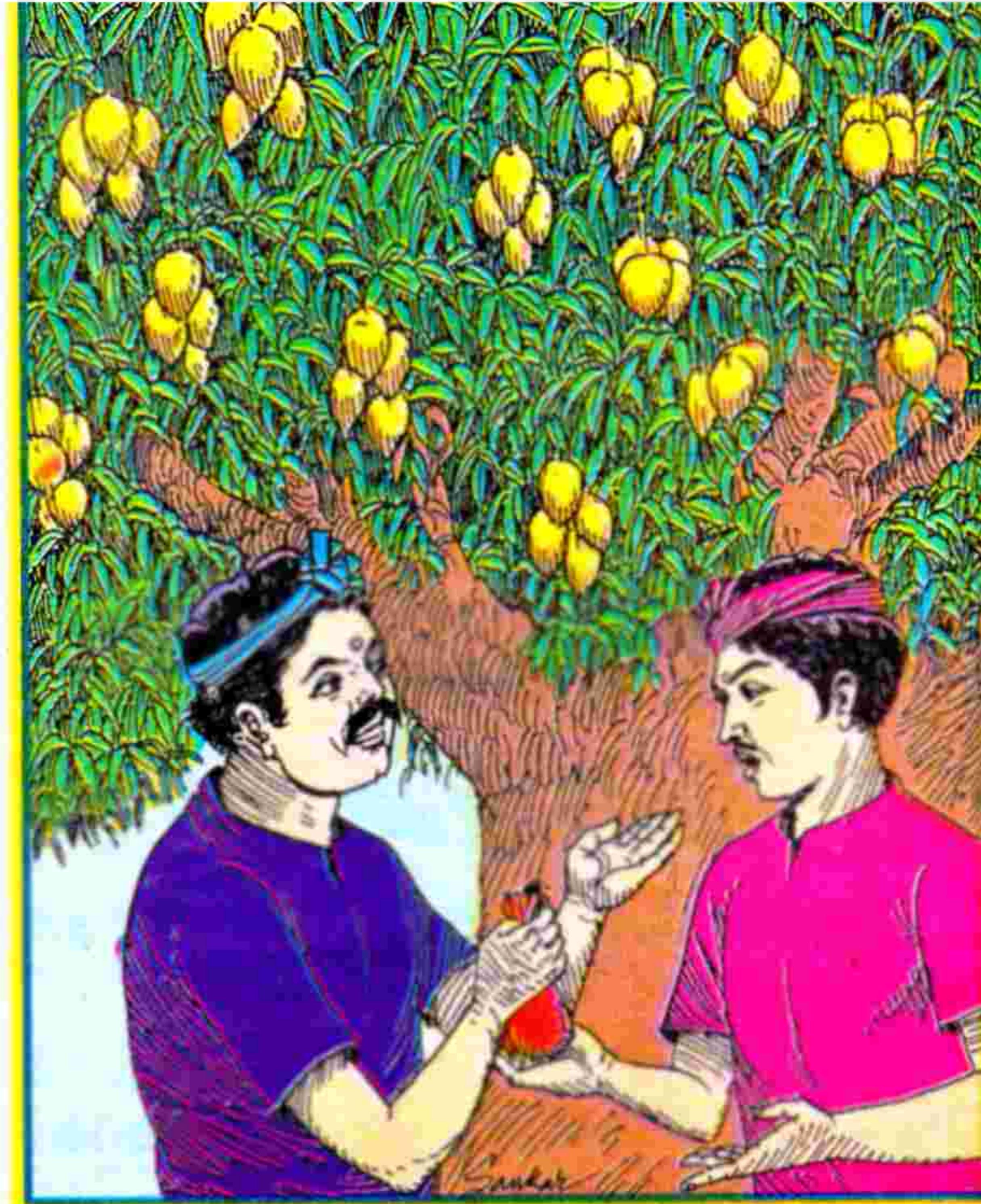
కుంటూ ఇక్కడికి వచ్చినవాళ్లే. ఎంత వెతికినా దాని జాడ కనిపించలేదు. ఇప్పుడు నువ్వు వచ్చావు గనక, ఇక ఇద్దరం కలిసి వెదుకుదాం. కనబడిందంటే ఇద్దరి కోరికలూ తీరుతాయి. అంతవరకు మామిడి తోట సాగులో నువ్వు సాయపడాలి. అదిగో కనబడే ఆ వాగు నుంచి ఏతం వేసి చెట్లకు నీరు పారించడానికి సాయపడాలి. నీ శ్రమకు తగ్గపలితం ఉంటుంది, సరేనా?" అన్నాడు.

"ఇక్కడా నీళ్లుతోడే పనేనా? అయినా కల్పవృక్షం వెతకడంలో తోడువస్తానంటున్నాడు కదా," అనుకుని గోవిందుడు అందుకు సరే అన్నాడు.

ఆ రోజు నుంచి రైతుతో కలిసి వాగు నుంచి బొక్కెనతో ఏతం వేసి మామిడి చెట్లకు నీరు పారించడం, తీరికసమయంలో అడవిలోకి వెళ్లి కలియుగ కల్పవృక్షాన్ని వెతకడం చేసే వాడు. ఇలారెందు మూడేళ్లు గ్రహిపోయాయి గాని, కల్పవృక్షం జాడ కనిపించలేదు. గోవిందుడు రైతుకుటుంబంలో ఒకడుగా కలిసి పోయాడు.

ఆయేడు మామిడి చెట్లు పూతపూని తోలి కాపు విరగకాశాయి. పళ్లు తింటే చెప్పు లేనంత తియ్యదనం!

ఒకనాడు పళ్లు వ్యాపారి ఒకడు సేవకుడితో కలిసి రాజధానికి వెళుతూ, మామిడి తోట వద్ద కాస్సేపు విశ్రాంతికని ఆగాడు. రైతు అతడికి తినడానికి రెండు మామిడి పళ్లిచ్చాడు. ఆ పళ్లు రుచి చూసిన వ్యాపారి, "ఈ కాపంతా నాకిచ్చేయి. నువ్వుడిగినంత డబ్బు ఇస్తాను.

వీటిని రాజుగారి అంతఃపురానికి పంపిణీ చేసి నేనూ కొంత లాభం గడిస్తాను," అన్నాడు.

రైతు తన కష్టానికి తగ్గపలితం లభించిందని సంతోషించి అలాగే నన్నాడు. వర్తకుడు రైతు అడిగిన ధనం ఇచ్చి, రెండు మూడు రోజుల్లో బండ్లతో వచ్చి పళ్లును దించుకు పోగలనని చెప్పి వెళ్లాడు.

తన కష్టానికి రెండింతలు ఫలితం లభించే సరికి రైతుకు చాలా ఆనందం కలిగింది. ఆయన పక్కనే నిలబడ్డ గోవిందుడితో, "ఈ ఫలితంలో నీకూ భాగం ఉన్నది," అంటూ కొంత డబ్బును గోవిందుడి చేతిలో పెట్టాడు.

గోవిందుడు సంతోషపడుకుండా, "ఈ డబ్బుతో నాకోగికలు తీర్పు. కల్పవృక్షం జాడను ఇంతవరకు నువ్వు చూపలేకపోయావు," అన్నాడు నిష్ఠారంగా.

“కల్పవృక్షం జాడ నీకిప్యుడే కనబడింది. అయితే, నువ్వు దాన్ని గమనించలేదు,” అన్నాడు రైతు.

“కల్పవృక్షమా! ఎక్కుడు?” అని అడిగాడు గోవిందుడు ఆత్రుతగా.

“కల్పవృక్షం అంటే కోరిన కోరికలు తీర్చేదే కదా! నువ్వు చెట్లకు నీళ్ళు పారించావు. అవి నీకు డబ్బిచ్చాయి. ఈ డబ్బుతోనే నీ కోరికలన్నీ తీరకపోవచ్చు. అయితే, ఇలాగే కష్టపడ్డా వంటే క్రమంగా నీ కోరికలన్నీ నెరవేరుతాయి. ఆప్యుడు ఇవి కల్పవృక్షాలే కదా. వాటిని మనం ప్రేమగా పెంచుకుంటే, అవి మన కోరికలన్నిటినీ తీరుస్తాయి,” అన్నాడు రైతు.

“అయితే, నువ్వు కల్పవృక్షం కోసమే ఇక్కడికి వచ్చాననడం, నాకు దాని జాడ చూపిస్తానడం అంతా అబద్ధమన్న మాట!” అన్నాడు గోవిందుడు.

“అవును. అయినా నిన్ను మొసం చెయ్యాలన్నది నా ఉద్దేశం కాదు. నేనూ నీలాగే వయసులో కష్టపడుకుండా పైకిరావాలని గాలిమేడలు కట్టి, తెలియని వ్యాపారాలెన్నో చేసి, తండ్రి ఇచ్చిన ఆస్తిపాస్తులను కరగదీశాను.

అంతా అయిపోయాక గాని నిజం తెలిసిరాలేదు. ఆ తరవాత కాయక న్నీ నమ్ముకు న్నాను. నువ్వు నాలాంటి వాడివెనని తెలిశాక, నిన్న దారిలో పెట్టాలనీ, శ్రమ విలువ నీకు తెలియజేయాలనీ అబద్ధం చెప్పాను,” అన్నాడు రైతు.

గోవిందుడు నిష్పేరపోయి మరేమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. ఇంతలో గుడిసెలో నుంచి వెలుపలికి వచ్చిన రైతు భార్య, “ఇంకా ఎందుకు విషయం దాస్తావు. మనసులో ఉన్నది చెప్పాదూ,” అన్నది భర్తతో.

రైతు తల పంకించి, “గోవిందా, నువ్వు ఇక ఎక్కడికీ వెళ్ళనవసరం లేదు. మాతోనే ఉండు. నీకు సమ్మతమైతే మా కూతురునిచ్చి పెళ్ళి చేస్తాం. ఇక మీదట నువ్వు పనివాడివి కావు; యజమానివి,” అన్నాడు.

గోవిందుడు కొంతసేపు ఆలోచించి సరే అన్నాడు. ఈ విధంగా అతడి తొలికోరికనెర వేరింది. ఇంటిల్లిపాద్ కష్టం ఫలించడంతో మరికొంత కాలానికి గోవిందుడు తోట మధ్య చిన్న ఇల్లు కట్టుకున్నాడు. రెండో కోరికానెరవేరింది. పిల్లాపాపలతో హయిగా బతకసాగాడు.

రాజ్యంగశిల్పికి స్వార్థినిచ్చిన క్రికెట్ క్రీడాకారులు!

సాయితంత్రోద్యమంలోనూ, అస్పృశ్యలుగా భావించబడ్డ దళితజనోద్ధరణకూ డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ నిర్వహించిన పాత్ర, అందించిన సేవలు అమూల్యమైనవి. కాన్స్ట్యూవంట్ అసెంబ్లీ రూపొందించినరాజ్యంగు అమలులోకిరావడుతో 1950 జనవరి 26వ తేదీ మనదేశం గణతంత్ర రాజ్యం (రిపబ్లిక్) అయింది. రాజ్యంగ రచనలో ప్రధాన పాత్ర వహించిన రాజ్యంగ శిల్పి అంబేద్కర్. ఆయన సాంఘిక దురన్యాయానికి గురైన దళిత వర్గంలో పుట్టినప్పటికీ ఆ అవరోధాలన్నిటినీ అధిగమించి ఉన్నత స్థాయికి ఎదిగిన మేధావి.

ఎవరైనా సరే ఉన్నతస్థాయికి చేరడానికి స్వార్థి కీలకపాత్ర వహిస్తుంది. ఆ విధంగా అంబేద్కర్కు స్వార్థినిచ్చినవారు పలువురున్నారు. వారిలో ముఖ్యమైనవాడు ధార్యాడ్ చమార్ (చర్కూకారుల) వర్గానికి చెందిన క్రికెట్ క్రీడాకారుడు పాల్వంక బలూ. అతడు దళిత కులంలో పుట్టినప్పటికీ 20వ శతాబ్ది తోలిదశలో మనదేశానికి చెందిన ఉత్తమ బోలర్గా కీర్తిగాంచాడు. అతడు తన ప్రతిభకు మెరుగులు దిద్దుకోవడానికి డెక్కన్ జిమ్మెనా క్లబ్‌ను ఆశ్రయించాడు. క్రమంగా అతడి సోదరులు శివరాం, గణ్ణపత్ర, వితల్ సేర్పరులైన క్రికెట్ అటగాళ్ళుగా పేరుగాంచారు. 1923లో సుప్రసిద్ధమైన విజయాన్ని సాధించిన టీమ్ లీడర్గా వితల్ను ఉన్నత వర్గాలకు చెందిన సహక్రీడాకారులు భుజాల మీదికెత్తుకున్నారు!

దళితులైన ఆ అన్నదమ్ములు అంబేద్కర్ మనసులో స్వార్థి కళికను రగిలించారు. వారిని తలుచుకున్నప్పుడల్లా అంబేద్కర్ హృదయం ఎంతో గర్వంతో నిండి పోయేది. అంబేద్కర్ బొంబాయిలో ఉపన్యాసకుడయ్యాక, తన కలల సాఫల్యానికి అవరోధాలన్నిటినీ అధిగమించి పిజయాన్ని సాధించిన ఆ క్రీడాకారుడికి అభిసందన సభలు ఏర్పాటు చేశాడు!

జనవరిలో గణతంత్ర దినోత్సవాలు జరుపుకుంటూన్న ఈ శుభతరుణంలో ఆ వీరులను స్మరించుకోవడం మన కర్తవ్యం. ఈనాటికీ మన సమాజంలో రకరకాల అసమానతలు, దురన్యాయాలూ, అక్కడక్కడా కొనసాగుతూనే ఉన్నాయన్న విషయం మరిచి పోకూడదు. బంతిని చేపట్టిన ఒక వీరుడు జాతి భవితవ్యాన్నే మార్చుగలిగాడు. మరి మార్పు అంతటితో ఆగి పోకుండా పురోగమించడానికి మనమందరం దీటుగా ముందడుగు వేద్దాం!

BACK ISSUE BHANGRA!!

LAST DATE

31ST
MARCH
2009

Unwind with Chandamama's Rewind!

Pick your favourite year from the new millennium [2001-2007] and place an order to read all 12 Chandamama* issues that year!

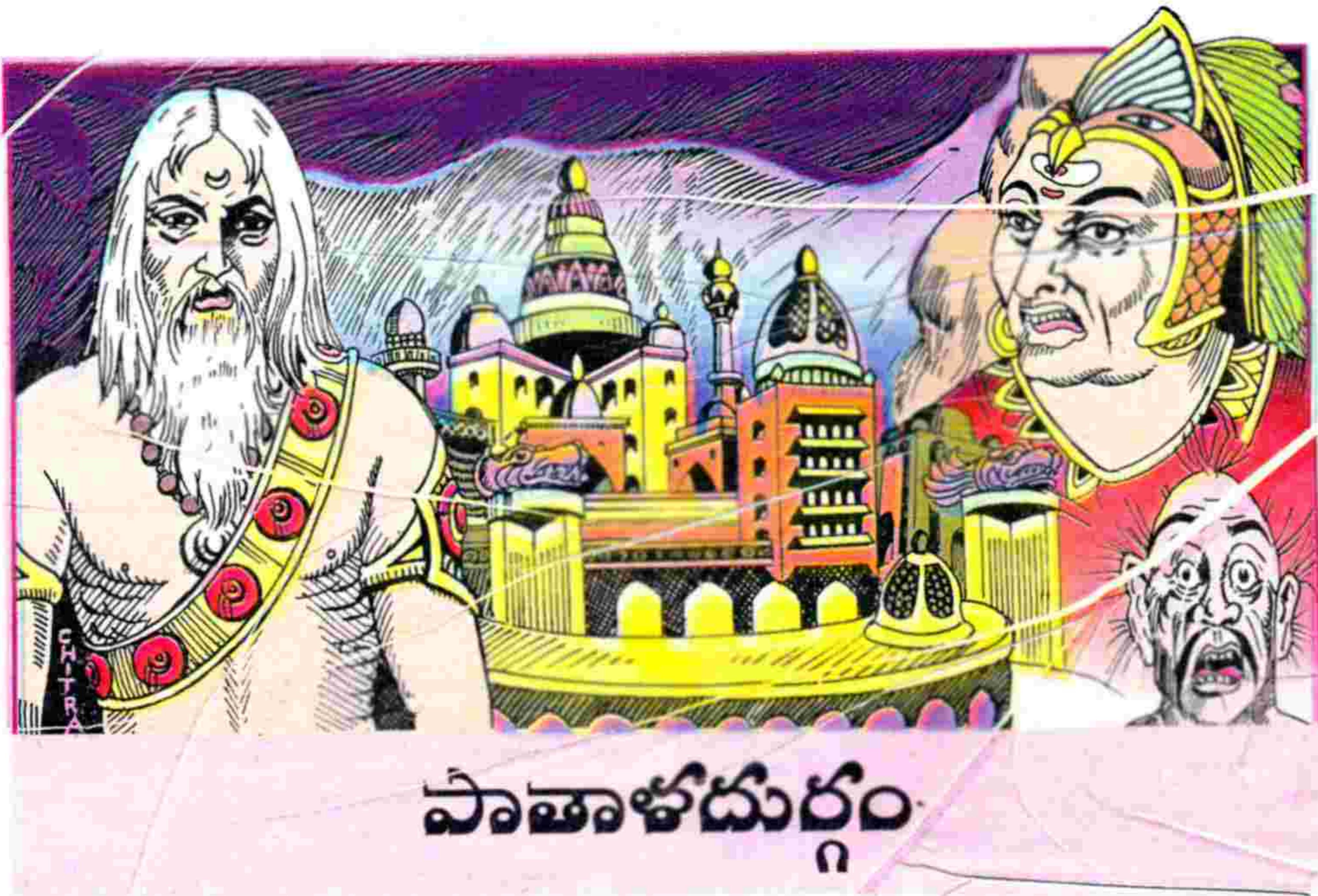
*Offer valid for Chandamama English, regional languages, and Junior Chandamama for a minimum period of one year on a first come first served basis. Cost per year will be calculated on cover price + Rs.300/- [shipping and handling charges].

**Payment to be made by DD or at par cheque drawn in favour of Chandamama India Ltd. payable at Chennai. Kindly send your request with name, full postal address, contact details and specification of the Language and Year.

Address: **Chandamama India Ltd.**, New 2/513 (Old 3/396), Sandeep Avenue East, 2nd Main Road, Chinna Neelankarai, Chennai - 600 041. Phone : +91-44-32402323

For further queries mail arul.balamurugan@chandamama.com

***If stock is not available, payment will be refunded.

పంతాళోద్యమం

6

[కుంభీరుడూ, కాలశంబరుడూ చెరొక గుహలోకే పారిపోయారు. సౌమకుడు చెట్టు గుబురు కొమ్ముపై నుంచి కంఠానికి గురిపెట్టి విడిచిన బాణం కదఱబరాజు ఉగ్రసేనుణ్ణి భుజం మీద గాయపరిచింది. ఉగ్రసేనుడు రాజుద్రోహులని ప్రకటించిన ధూమక సౌమకులకు, కుంతలదేశ మంత్రి గంగాధరుడు అభయం ఇచ్చాడు. వాళ్ళిద్దరూ చెట్టుకొమ్మల్లో నుంచి ఆనందంతో కిందికి దూకారు. -తరవాత]

ధూమక సౌమకులను చూస్తూనే, కదంబ రాజు ఉగ్రసేనుడు కంపించిపోతూ, “మహా మంత్రి! ఏళ్ళకు మీరు అభయప్రదానం చేయటం ఏమీ బాగాలేదు. ఏళ్ళ అరాజక వాదులు. ఒక రాజుకు ద్రోహం తలపెట్టిన వాళ్ళు మరో రాజుకు ద్రోహం చెయ్యరన్న నమ్మకం ఏమిటి?” అన్నాడు.

ఇంతలో ధూమకసౌమకులిద్దరూ మంత్రి గంగాధరుడి ముందుకు పరిగెత్తుకుంటూ

వెళ్ళి, ఆయన ముందు సాష్టోంగ పది పోయారు. గంగాధరుడు వాళ్ళను లేవవల సిందిగా ఆజ్ఞాపించి, “ఇప్పుడు మీరిద్దరూ నిజమైన యోధుల్లా కనిపిస్తున్నారు. మీరు పితృ భూతృ హంతకులన్న మాట నేనే మాత్రం నమ్మలేదు. మీకు యోధులకు తగిన దుస్తులు ఇప్పిస్తాను. మహారాజును గాయ పరిచిన వాళ్ళ ఏ ఇద్దర్లో ఎవరు?” అని అడిగాడు.

‘చందమామ’

“ప్రభూ! ఈ దుష్టరాజు కంతానికి గురి చేసి బాణం వదలమన్నాను కాని, సామకుడు జాలి తలిచి భుజానికి తగిలేలా బాణం కొట్టాడు, రాజు బతికిపోయాడు,” అన్నాడు ధూమకుడు.

సామకుడు కళ్ళుప్రచేసి ఉగ్రసేనుడికి కేసి తిరిగి ఏమో అనబోయేంతలో మంత్రి గంగా ధరుడు చేయెత్తి అతణ్ణి వారించి, ఉగ్రసేనుడితో, “మహారాజా! ఏష్టు మీ ప్రాణానికి పగ బట్టిన తాచుపాముల్లాంటి వాళ్ళు. మీరు వాళ్ళపై అత్యాచారం చేశారు. వాళ్ళు మిమ్మల్ని గాయపరిచి పగ తీర్చుకున్నారు. సరికి సరి. పగను కొనసాగించడం ఉభయులకూ క్షేమం కాదు. ఇప్పుడు వాళ్ళను క్షమించానని ఒక్క మాట అనంది. ఈ పగ ఇంతటితో తీరి పోతుంది,” అన్నాడు.

“మహామంత్రీ! కొంచెం ఆలోచించండి. విశ్వాస ఫూత్కులైన రాజుద్రోహల్ని క్షమించటమా? అదెలాంటి రాజునీతి? ఏష్టు పన్నులు చెల్లించ వద్దని రైతులను రెచ్చగొట్టిన తిరుగుబాటుదార్లు,” అన్నాడు ఉగ్రసేనుడు కోపంగా.

“ప్రభూ! ఈ ఉగ్రసేనుడికీ, ఇతడి మంత్రికీ పరిపాలన అంటే పన్నులు మూలు చేయటం అన్న ఆర్థం తప్ప మరొకటి తెలియదు. పారి పోయారు గాని లేకపోతే, ఆ కుంభీరుడి దగ్గిరా, కాలశంబరుడి దగ్గిరా కూడా పన్నులు వసూలు చేసేవాడే ఈ రాజు!” అన్నాడు ధూమకుడు పశ్చ కొరుకుతూ.

కుంభీరుడూ, కాలశంబరుడూ అన్న పేర్లు వింటూనే మంత్రి గంగాధరుడు ఆశ్చర్య పడి, “వాళ్ళిద్దరూ ఎవరు? మహారాజు గారి పుత్రుకును అపహారించుకు పోయిన రాక్షసులా?” అని ప్రశ్నించాడు.

ధూమక్షోమకులు రాత్రి గుహల ముందు జరిగినదంతా మంత్రి గంగాధరుడికి చెప్పారు. కుంభీరుడంతటి మహారాక్షసుణ్ణి ఎదిరించి, తన మంత్రదండ్రంతో అతడి కొమ్ము విరగ గొట్టిన కాలశంబరుడు చాలా గొప్ప మంత్ర వేత్త అయి వుంటాడని గంగాధరుడు భావించాడు. అంతేకాక, ఆ మాంత్రికుడు రాక్షసుడితో అన్న మాటలు, ‘నేనిక్కుడ ఒక మహా వీరుడికి మూలికా వైద్యం చేసి గాయాలు వాన్ని...’ - ఆ గాయపడినవాడు తన పుత్రుడు శశికాంతుడెందుకై ఉండకూడదు? ఈ అనుమానం రాగానే గంగాధరుడు, ధూమక

సోమకులను, అతడు కనిపించిన గుహను చూపెట్టమన్నాడు.

ధూమకసోమకులు గుహలకేసి బయలు దేరారు. మంత్రి గంగాధరుడు కొద్దిమంది సైనికులతో వాళ్ళను అనుసరించాడు. ఉగ్ర సేనుడు కూడా మూలుగుతూ వాళ్ళ వెనగ్గా నడిచాడు. ధూమకసోమకులిద్దరూ గుహల ముందు నిలబడి, “ప్రభూ! మాంత్రికుడు ఈ గుహలో నుంచి బయటికిపచ్చి, చేతికి బాణం తగలగానే లోపలికి పరిగెత్తాడు. ఇది కుంభీరుడు రాకుమారితో ప్రవేశించిన గుహ!” అని చూపెట్టారు.

“ఆ రాక్షసుణ్ణి చుట్టుముట్టిపట్టుకోవాలి, మహామంత్రి! ఇక్కడ ఆజ్ఞలివ్వవలసింది తమరని సెలవిచ్చారు గనక, సైనికుల్ని హెచ్చి రించండి,” అన్నాడు ఉగ్రసేనుడు.

“మహారాజా! ఆ రాక్షసుడూ, మాంత్రి కుడూ ఇంకా గుహల్లోనే దాగి వుండేటంత బుద్ధిహీనులని నేననుకోను. అయినా మన జాగ్రత్తలో మనం వుండటం మంచిదే,” అంటూ మంత్రి గంగాధరుడు సైనికులను హెచ్చిరించాడు.

సైనికులు కొందరు ఈటెలు బారుచేసి రాక్షసుడు పోయిన గుహలోకి బెదురు బెదురుగా ప్రవేశించారు. గుహ అంధకార మయంగా ఉన్నది. దివిటీలు వెలిగించి కత్తులూ, ఈటెలూ సిద్ధంగా పట్టుకుని గుహలో కొంత ముందుకు వెళ్ళిసరికి, హారాత్తుగా ముందున్న వాళ్ళ మీదికి ఒక నల్లని ఆకారం పెనుంచి దూకింది. ఆపెంటనే

గగ్గోలు ప్రారంభమై గుహ నుంచి బయట పదేందుకు సైనికులు తోకిసులాడి, “రాక్షసుడు! రాక్షసుడు!” అంటూ కేకలు పెడుతూ బయటికి పారిపోయి వచ్చారు.

మంత్రి గంగాధరుడు వాళ్ళను ఆపి, “రాక్షసుణ్ణి మీరు చూశా? వాడేమైనా మీదికి వచ్చాడా? లేక వాడి అరుపు విన బడిందా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“గుహంతా కన్నుపాడుచుకున్న కానరా నంత చీకటి, ప్రభూ. కీచాగీబా అంటూ ఏవో మోతలు వినబడినే. అయినా, తెగించి ఇంకా ముందుకు వెళ్ళాం. మాటాపలుకూ ఏ హెచ్చరికా లేకుండా వాడు ముందు నడు స్తున్న ఇద్దరు దివిటీల వాళ్ళ మీద నిలుపునా దూకేసి గావుపట్టు పట్టాడు,” అన్నాడు సైనికుల్లో ఒకడు.

మంత్రి గంగాధరుడికి ఇని నమ్మదగిన మాటల్లా కనిపించలేదు. ఏది ఏమైనా ఇద్దరు సైనికులు గుహలో ప్రమాదస్థతిలో వున్నారు. అతడు తన సైనికుల నాయకుణ్ణి పిలవ బోయేంతలో, ధూమకసౌమకు లిద్దరూ గుహ పక్కగా పడివున్న దివిటీలు రెండు తీసుకుని, కళ్లు దూసి, “బరే, కుంభిరరాక్షసా! మున్నాం, కాచుకో!” అంటూ ఒక్కగెంతున గుహలోకి పరిగెత్తారు.

వాళ్ల సాహసం చూసి మంత్రి గంగాధరుడు అచ్చేరువందాడు. రాజు ఉగ్రగోనుడు చేయెత్తి, “నా కుమార్తెను క్షేమంగా బయటికి తెచ్చారంటే, మీ రాజుదోహన్ని క్షమిస్తాను,” అంటూ కేక పెట్టాడు.

మంత్రి గంగాధరుడు గుహలోకి ప్రవేశించాడు. మరికొండరు సైనికులు కూడా దివిటీ

లతో లోపల ప్రవేశించారు. ఈ లోపల ధూమక సౌమకులు గుహలో కొంతదూరం వెళ్లేసరికి, వాళ్లకు, “అయ్యా, రక్కించండి! బాబో, కాపాడండి!” అంటూ సైనికులు చేస్తున్న ఆర్తనాదాలు వినిపించినె.

ధూమకసౌమకులు ఒక్కటణం దైర్యం చెదిరి ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకున్నారు. రాక్షసుడు సైనికులిద్దర్నీ విరుచుకు తింటు న్నాడన్న భయం వాళ్లకు కలిగింది. కానీ, అంతలోనే సౌమకుడు భీకరంగా అరిచి, “ధూమూ! మనకు భయమేంటి? మన గ్రామదేవత కాశేరమ్మను తలుచుకో! జై, కాశేరమ్మా!” అంటూ ముందు కురికాడు. ధూమకుడు కూడా అతడితోపాటు జైకొడుతూ మరి కొంచెం దూరం ముందుకు వెళ్లేసరికి, అక్కడ ఎదురైన దృశ్యం, ఇద్దర్నీ ఆశ్చర్యచకితుల్ని చేసింది.

ఒక పెద్ద కొండచిలువ ఒక సైనికుణ్ణి తల వైపు నుంచి కొంచెం కొంచెమే మింగుతూ, రెండవవాళ్లి తోకతో చుట్టబెట్టి గుహ గోదల కేసి విసిరివిసిరి కొడుతున్నది. ఇద్దరు సైనికులూ హహకారాలు చేస్తున్నారు. సౌమకుడు కత్తితో కొండచిలువ మెద మీద నాలు గైదుసార్లు బలంగా కొట్టేసరికి, దాని మెదసగం తెగిపోయింది. సైనికుడు దాని నోటి నుంచి బయటికి వచ్చి, సౌమ్మిల్లినేల మీద పడిపోయాడు. ఈ లోపల ధూమకుడు కొండచిలువ నడుం మీద కత్తితో కొట్టి, దాన్ని రెండుగా నరికాడు. రెండవ సైనికుడు దాని పట్టునుంచి బయటపడి పిచ్చివాడిలా కేకలు

పెదుతూ గుహలో అటూ ఇటూ గంతులు వెయ్యసాగాడు.

మంత్రి గంగాధరుడు కొండరు సైనికులతో అక్కడికి వచ్చి, రక్తపు మడుగులో విల విలా కొట్టుకుంటున్న కొండచిలువనూ, నెత్తురోదుతున్న కత్తులతో నిలబడి వున్న ధూమక సోమకులనూ చూసి, “రాక్షసు డెక్కడ?” అని ప్రశ్నించాడు.

“ఇక్కడ రాక్షసుడెవడూ లేదు, ప్రభూ! మీ సైనికులు చీకట్టోహారాత్తుగా మీది కురికిన కొండచిలువను చూసి, రాక్షసుడనుకు న్నారు,” అన్నాడు ధూమకుడు.

“రాక్షసులు మాయావులు. వాళ్ళు కావాలనుకున్న రూపం క్షణాల మీద వచ్చే స్తుంది. ఆ కుంభీరుడే ఈ కొండచిలువ రూపం ధరించి వుంటాడు. నా కుమార్తె ఎక్కడ?” అంటూ రాజు ఉగ్రసేనుడు కీచుమన్నాడు.

మంత్రి గంగాధరుడు ఉగ్రసేనుడి భుజం మీద చేయవేసి సముదాయిస్తూ, “మహారాజా! మీరు ఈ చీకటి గుహలోకి ఎందు కొచ్చారు? బయట చల్లగాలిలో కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకోండి. మీ కుమార్తెను అపహరించుకుపోయిన రాక్షసుడు ఈ గుహలో ఎక్కడున్నా, వెతికిపట్టుకునే బాధ్యతనాది,” అన్నాడు.

ఇంతలో ధూమకసోమకులు దివిటీలు తీసుకుని గుహలో కొంతదూరం వెళ్ళి, అది మూడు నాలుగు సారంగ మార్గాలుగా చీలి పోవటం చూశారు. ఆ మార్గాలన్నీ కొండ

దిగువకూ, అరణ్యంలోకీ; ఎటు కావాలంటే అటువెళ్ళిందుకు వీలుగా వున్నవి. రాక్షసుడు ఈ మార్గాల్లో ఏదో ఒకటి ఎన్నుకుని పారిపోయి పుంటాడని వాళ్ళు గ్రహించారు. తరవాత వాళ్ళు తిరిగి వచ్చి, గంగాధరుడికి ఆ విషయం చెప్పారు.

గంగాధరుడు నిరుత్సాహంగా తలవ్హాపి, “సరే, ప్రస్తుతానికి చేయగలిగిందేమీలేదు. ఆ మాంత్రికుడు కనిపించిన గుహ ఎలా వున్నదో చూద్దాం పదండి,” అన్నాడు.

అందరూ గుహనుంచి బయటికి వచ్చారు. కొండచిలువసగం మీంగి వదిలిన సైనికుణ్ణి కొండరు భుజానికెత్తుకున్నారు. మతిపోయి అరుస్తున్న రెండవ సైనికుణ్ణి కొండరు సైనికులు నడుముకు తాడు కట్టి బయటికి లాక్కొచ్చారు.

మాంత్రికుడు కాలశంబరుడు కనిపించిన గుహల్ని మంత్రి చీకటిగా లేదు. ఎక్కుణ్ణుంచో కొంతవెలుగు గుహలో ప్రవేశిస్తున్నది. ధూమక సౌమకులు ముందు గుహలో ప్రవేశించారు. వారికి కొంచెం వెనగ్గా మంత్రి గంగాధరుడు వెళ్ళాడు. లోపలపున్న గుణ్ణివెలుగులో వారికి త్రూరమ్మగాలేవో తిని వదిలిన ఒక మానవ కళేబరం కనిపించింది. దాన్ని చూస్తూనే గంగాధరుడు ఒక్క దూకున ముందుకు వెళ్ళి, కళేబరాన్ని పరీక్షించి చూసి, “ఇది, జయింతుడి శవం! ఈ ప్రాంతాల మరే దేహా...” అంటూ చుట్టూ కలయ చూడ సాగాడు.

ఆ సహాయంలో అతడి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరగటం ధూమకసౌమకులకు కనిపించింది. వాళ్ళిద్దరూ గుహలో కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి ధూమకుడికి మెరుస్తూ ఒక వస్తువు కనబడింది. వాడు దాన్ని పైకెళ్తి చూశాడు. అది కాలశంబరుడి మంత్రదండం! ఆ క్షణంలో ధూమకుడికి కలిగిన ఆనందం అంతా ఇఱతాకాదు. వాడు మంత్రదండాన్ని చేతిలో గిరగిరాతిప్పుతూ, మంత్రి గంగాధరుడి దగ్గరకు

వచ్చి, “ప్రభూ! మాంత్రికుడు కూడా గుహలోంచి పారిపోయాడు. ఇది, ఆ కాలశంబరుడి మంత్రదండం, నాకు దొరికింది!” అంటూ మంత్రదండాన్ని గంగాధరుడికి చూపించాడు.

“నీకు దొరికింది గనక అది నీదే! దీనిలో అద్భుతశక్తులుండవచ్చు,” అంటూ మంత్రి గంగాధరుడు గుహనుంచి బయటికి వచ్చి, విచారంగా ఒక రాతిమీద కూర్చుని వున్న రాజు ఉగ్రేణుణ్ణిసమీపించి, “మహారాజా! విచారించకండి. మనిద్దరం దురదృష్టమంతులమే. మీరు ఒక్కగానిక్క కుమారెను కోల్పోయారు, నేనూ నా ఒక్కగానిక్క కుమారుణ్ణి పోగొట్టు కుస్తాను. ఆ రాక్షసుడూ, మాంత్రికుడూ ఎక్కుడున్నారో తెలిస్తే తప్ప...” అంటూన్నంతలో కదంబదేశ మంత్రి ఒళ్ళంతా గాయాలతో, చిరిగిపోయిన దుస్తులతో గుర్చం మీద వేగంగా అక్కడికి వచ్చి, “మహారాజా! నాశనం! సర్వనాశనం!” అంటూ గుర్చం మీంచి చప్పున దిగబోయి, కాలు రికాబులో చిక్కు కోవటంతో దఖ్మమంటూ వల్లకిలా కింద పడిపోయాడు.

- (ఇంకావుంది)

శశికథ

నీర్మయం

పట్టువదుని విక్రమర్చదు
చెట్టువద్దకుతిరిగివెళ్లి,
చెట్టుపై నుంచి శవాన్న
దించి భుజాన వేసుకుని,
ఎప్పటి లాగే మౌనంగ
శ్రూనం కేసి నడవ సాగాడు.
అప్పుడు శవంలోని బేతాతుడు,
“రాజు, నువ్వు దృఢచిత్తుడి వన
డంలో నాకు ఇసుమంత అను
మానం లేదు గాని, ఎలాంటి నీర్మ
యంతో ఇలా శ్రేమపడుతున్నావు
మాత్రం అంతుబట్టడం లేదు. ఎందు
కంటే—ఎవరు ఎప్పుడు ఎలాంటి నీర్మ
యాలు తీసుకుంటారో చెప్పడం కష్టం.
మరీ ఉద్యోగపూరిత మనస్సులై ఉన్న
ప్యాడు తీసుకునే నీర్మయాలు ఒక్కొక్క
సారి అసంబద్ధంగానూ ఉంటాయి.
విగత జీవుడైన కాబోయే భర్తను
పునర్జీవితుణ్ణి చేయించుకోవడంలో
ఉద్యోగానికిలోనై ఘోర తప్పిదం
చేసిన శచికథ అనే వధువు కథ

బేతాత కథలు

చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను,”
అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

మాణిక్యపురి రాజ్యంలోని జగన్నాథపురం అనే గ్రామానికి చెందిన జక్కన్న అనే కుర్రవాడికి చదువుపట్ల ధ్యాస, కొత్త విషయాలు తెలుసుకోవాలనే జిజ్ఞాసమెందుగా ఉండేవి. అయితే, వాడి తండ్రి రంగదాసు కొడుకును చదివించలేకపోయాడు. ఎందుకంటే అతడు చేసేది కొండరాళ్ళను భవన నిర్మాణాలకు అనుగుణంగా మలిచేపని. జక్కన్న తల్లి అనారోగ్యంతో లేవలేని స్థితి ఏర్పడింది. జక్కన్న తల్లికి సేవచేస్తాహంటచేసి, మధ్యాహ్నం తండ్రి పనిచేసే చోటికి తిండి తీసుకువెళ్ళాలి. ఆ తరవాత తండ్రికి పనిలో సాయపడాలి.

చదువు మీది ధ్యాస చంపుకోలేక, ఎలా గైనా చదివి తీరాలన్న పట్టుదలతో జక్కన్న ఒకనాడు ఎవరితోనూ చెప్పాపెట్టాకుండా

ఇల్లు వదిలిపెట్టాడు. వారం రోజుల పాటు ఎక్కడెక్కడో తిరిగాడు. ఎనిమిదో రోజు మధ్యాహ్నం వాడు ఒకవాగు గట్టు మీది చెట్టు కిందకుర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తాండగా, “కాపాడండి, కాపాడండి,” అన్న కేకలు వినిపించాయి. జక్కన్న అటు వైపు తిరిగి చూశాడు. కుర్రవాడోకడు ప్రాణాలకు కొట్టు మిట్టు దుతూ వాగులో కొట్టుకుపోతున్నాడు. జక్కన్న ఒక్క గెంతున వెళ్ళి చేయి అందించి, అతి ప్రయత్నం మీద వాణ్ణి గట్టు పైకి లాగాడు. వాగులో నీళ్ళు తాగడానికి వంగి కాలుజారి పడిపోయిన ఈతరాని ఆ కుర్రవాడి పేరు నవనీతుడు. వాడూ ఇంటినుంచి పారిపోయి వచ్చినవాడే. అయితే, పారిపోయివచ్చింది చదువుకోమని తల్లిదండ్రులు బలవంతం చేసినందుకు!

పరస్పర పరిచయాల తరవాత ఇద్దరూ కలిసి చేతివృత్తుల వారి వద్ద పనులు చేస్తా కడుపు నింపుకోసాగారు. ఇద్దరూ క్రమంగా విద్దీయరాని మిత్రులయ్యారు.

ఇన్ని కష్టాలలోనూ జక్కన్న పలు గురువులను ఆశయించి అచంచలమైన దీక్షతో, మిత్రుడు నవనీతుడు రకరకాల పనులు చేస్తా అందించిన ఆర్థికసాయంతో అనేక విద్యలు నేర్చుకున్నాడు. కాని ఎన్ని విద్యలు నేర్చినా పరకాయ ప్రవేశ విద్యతో సాటిరాదని అతడిలో తీవ్రమైన అసంతృప్తి ఉండేది. అతడొకనాడు నవనీతుడితో, “నాకు చిన్నప్పటి నుంచి పరకాయ ప్రవేశ విద్యను నేర్చుకోవాలని ఉన్నది. ఇరవైయేళ్ళవుతున్న అది సాధ్యపడలేదు. ఆ విద్య ఇప్పుడు ఆదిమూలసిద్ధుడికి

మాత్రమే తెలుసునని విన్నాను. ఆయన వింధ్యాటవి మధ్య మకరందవనంలో తపస్సు చేసుకుంటున్నాడట. నువ్వు వస్తావా ఆయన వద్దకు వెళదాం,” అన్నాడు.

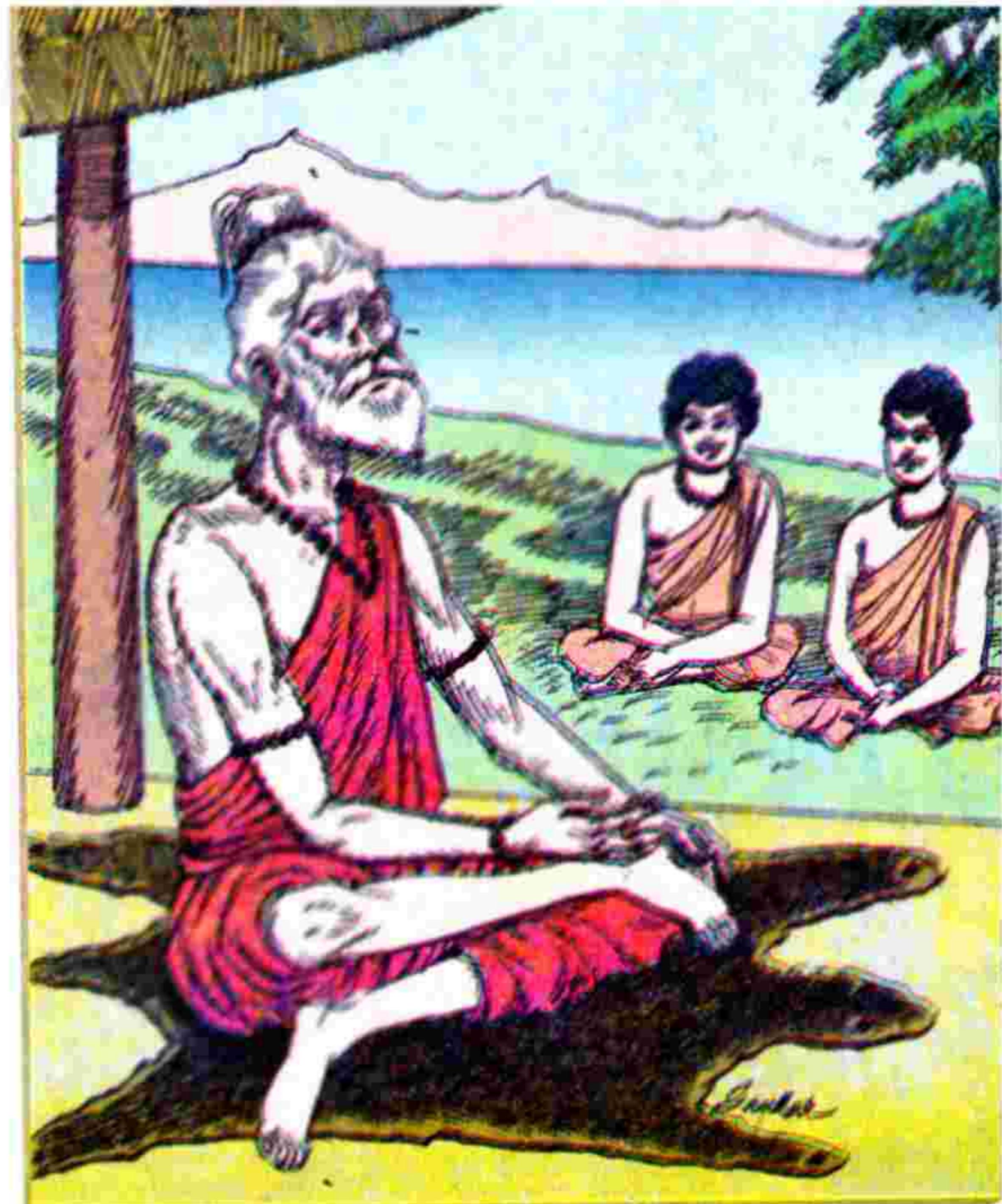
నవనీతుడు అందుకు అంగీకరించడంతో ఇరువురూ కలిసి చాలా రోజులు ప్రయాణం చేసి మకరందవనంలో ప్రవేశించి ఆదిమూల సిద్ధుడి కుటీరం సమీపించారు. మిత్రు లిద్దరూ ధ్యాన నిమగ్నుడై ఉన్న సిద్ధుడికి సాప్తాంగ నమస్కారం చేశారు. సిద్ధుడు కొంత సేపటికి కట్టు తెరిచి ఆశీర్వదించగానే జక్కన్న తన మనసులోని కోరికను విన్నపించాడు.

“అది నెరవేరదు. తిరిగి వెళ్లవచ్చు,” అన్నాడు సిద్ధుడు కటువుగా.

మామూలు మనుషుల చేతుల్లో అద్భుత శక్తులు దుర్వినియోగం అవుతాయన్నది సిద్ధుడి నమ్మకం. అందువల్ల తనకు తెలిసిన ఆ విద్యను మరెవరికి బోధించకూడదని, ఆది తనతో అంతమైపోయినా ఫరవాలేదనీ అతడు అనుకున్నాడు.

“మహాత్మా, అద్భుత విద్యను అపాత దానం చేయకూడదన్నది తమ మనోగతం కావచ్చ. అయినా ఇంత దూరం వచ్చాంగనక కొంత కాలం తమ సేవలో తరించే భాగ్యాన్న యునా ప్రసాదించండి,” అన్నాడు జక్కన్న.

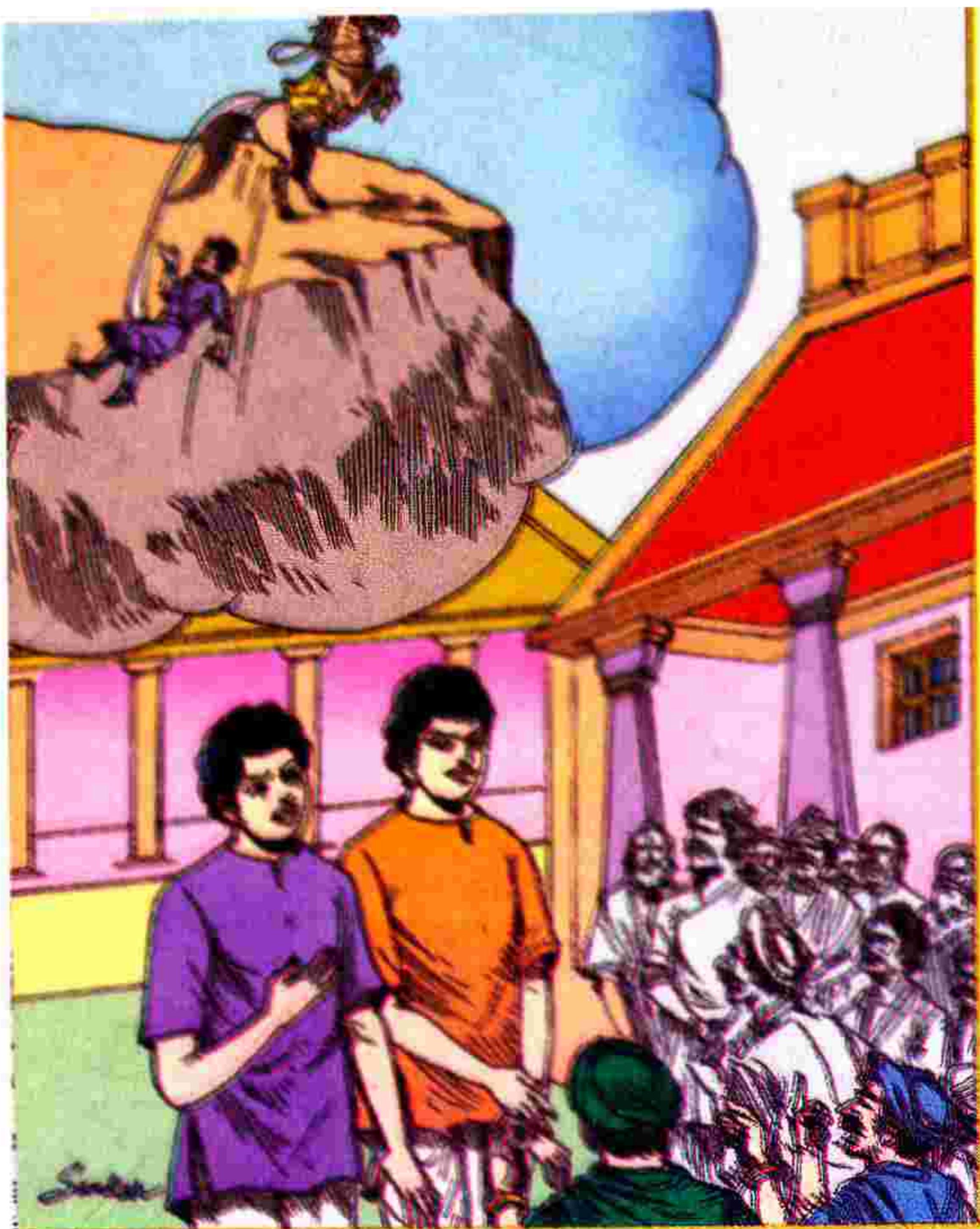
సిద్ధుడు అంగీకార సూచకంగా మౌనం వహించడంతో మిత్రులిద్దరూ ఆ క్షణం నుంచి భక్తిభావంతో కుటీరాన్ని శుభ్రం చేయడం, కందమూలాలు, ఫలాలు సేకరించుకు రావడం వంటి పనులు చేయసాగారు. ఆ విధంగా మూడు నెలలు గడిచిపోయాయి.

ఒకనాడు సూర్యోదయమవుతూండగా సిద్ధుడు మిత్రులిద్దరినీ చేరపిలచి, “నా జీవ యాత్ర పరిసమాప్తమయ్యి ఘుండియ ఆసన్న మయింది. నాకు మాత్రమే తెలిసిన పరకాయ ప్రవేశ విద్య నాతోనే అంతమైపోవడం భావ్యం కాదు. అందువల్ల జక్కన్నకు ఆ మంత్రాన్ని ఉపదేశిస్తాను. అది దుర్వినియోగం కాకుండా చూసుకునే బాధ్యతను కూడా మీకు అప్పగిస్తూ న్నాను. ఆ తరవాత అంతా భగవదేచ్చ,” అంటూ నవనీతుడికే చూశాడు.

ఆ తరవాత ఆయన జక్కన్న చెవిలో మంత్రం ఉపదేశించి తుదిశ్వాస విడిచాడు.

మిత్రులిద్దరూ తిరుగు ప్రయాణమై కొన్నాళ్ళకు మార్గమధ్యంలోని హస్తగిరి అనే నగరానికి వచ్చారు. నగర ప్రజలు విచార వదనాలతో ఉండడం చూసి కారణం అడిగారు. నగర పాలకుడు రత్నభూషణాది ఏకైక సంతానం

సుధాముడు. తను స్వారీ చేస్తాన్న గురం బెదిరి కొండ చరియ నుంచి పడదోయడుతో సుధాముడు హాన్నిరణం పాలయ్యాడు. పుత్రోకంతో తల్లిదండ్రులు స్ఫూర్హకోల్పోయారు. సంగతి తెలియగానే, “నువ్వు పరకాయ ప్రవేశ విద్యను ఉపయోగించి సుధాముడి శరీరంలో ప్రవేశించు,” అన్నాడు నవనీతుడు జక్కన్నతో.

“అది ఈ సమస్యకు పరిష్కారమెలా అవుతుంది? ఎప్పటికైనా ఆ శరీరాన్ని వదలక త్పుడు కదా?” అన్నాడు జక్కన్న అనుమానుగా.

“దుర్వాటన హాత్తుగా జరిగినప్పుడే దుఃఖం భరించరానిదిగా ఉంటుంది. అది పునరావృత్తమైనప్పుడు దుఃఖభారం అంతగా ఉండదు. కాబట్టి ఇప్పుడు మంచివారైనసుధాముడి తల్లిదండ్రుల ప్రాణాలు కాపాడడమే మనకర్తవ్యం,” అన్నాడు నవనీతుడు.

జక్కన్న మరేమీ మాట్లాడకుండా తను విగతజీవుడై పడి ఉన్నప్పుడు తన శరీరం చెడిపోకుండా ఉండడానికి ఏలుగా సిద్ధుడు ఇచ్చిన నిత్యవసంత మూలికను నమిలిమింగాడు. ఆ తరవాత కాలభైరవాలయానికి వెనక ఉన్న గోతిలో పడుకుని పరకాయ ప్రవేశ మంత్రం జపించి తన శరీరాన్ని వదిలి సుధాముడి శరీరంలో ప్రవేశించాడు. నవనీతుడు జక్కన్న శరీరాన్ని పొదల మాటున దాచాడు.

సుధాముడి శరీరంలో కదలిక రావడంతో అందరూ సంతోషించారు. కొడుకు ప్రాణాల తోనే ఉన్నాడని తెలియగానే సుధాముడి తల్లిదండ్రులు లేచి కూర్చున్నారు.

అయితే, సుధాముడిగా మారిన తరవాత జక్కన్న జీవితంలో పెనుమార్పు వచ్చింది. అంతకు ముందెన్నడూ కదపునిండా తిండికి కూడా నోచుకోని జక్కన్నకు పంచ భక్త్య పరమాన్నాలతో షట్టసోపేత భోజనం. ధరించడానికి ఖరీదైన దుస్తులు, ఆభరణాలు; పవళించడానికి పట్టు పరుపులు. సమకూరాయి. చెప్పిన పనులు చేయడానికి సేవకులు. అన్నిటికన్నా మించి అంతకు ముందే అనుకు న్నట్టు ఆ ఊరి వర్తక ప్రముఖుడి కుమార్తె శశికళతో వివాహం కూడా నిశ్చయమయింది.

ఒక రోజు సాయంకాలం ఎప్పటిలా సంకేత ప్రదేశంలో కలుసుకున్న జక్కన్నకు, “ఇక నువ్వు సుధాముడి శరీరం నుంచి బయటకు వచ్చేయ,” అని సూచించాడు నవనీతుడు.

“నేను నేర్చిన విద్యల లక్ష్మీ సుఖాలను అనుభవించడమే కదా? అద్భుతమైన పర

కాయ ప్రవేశ విద్య ద్వారా అరుదైన సుఖాలు అమరాయి. వాటి నెలా వదులుకోను?" అంటూ మిత్రుడి సలహాను పెడచెవిని పెట్టాడు జక్కను.

క్రమంగా జక్కను స్వార్థానికి తోడు అహం కారం పెరగడంతో అందరితో దురుసుగా ప్రవర్తించసాగాడు. తండ్రి మానసిక క్షోభకు గురయ్యాడు గాని, కొడుకునేమీ అనలేక ఊరుకున్నాడు.

శశికళతో వివాహానికి మూడు రోజులే ఉండనగా సుధాముడు నగరవీధిలో రథాన్ని అతివేగంగా నడిపించి వృద్ధుడైన రాజబంధువు మరణానికి కారకుడయ్యాడు.

రాజభటులు అతణ్ణి రాజు సమక్కానికి తీసుకువెళ్లారు. విచారణ జరిపించిన రాజు, అతడికి మరణదండన విధించడంతో పాటు అతడి తండ్రిని నగర పాలకుడి పదవి నుంచి తోలగించాడు. సుధాముడి రూపంలో ఉన్న జక్కను మొదట కంగారు పడినప్పటికీ సుధాముడి శరీరాన్ని వదిలిపెట్టడానికి ఇది మంచి అవకాశం అనుకున్నాడు. ఉరికంబం ఎక్కుంచగానే మంత్రం పరించి శరీరం నుంచి నిష్ప్రమించాడు.

వరుడిగా నిశ్చయించబడిన సుధాముడు మరణ దండనకు గురి కావడంతో శశికళ పట్టరాని దుఃఖింతో తనూ ప్రాణత్వాగానికి పూనుకున్నది.

ఆ సంగతి తెలిసిన నవనీతుడు ఆమెను కలుసుకుని, "నీ కాబోయే భర్త మరణించలేదు. నిజానికి అతడు సుధాముడు కాడు," అంటూ జరిగిన దంతా వివరించాడు.

"ఇప్పుడు నా భర్త ఎక్కడున్నాడు?" అని అడిగింది శశికళ.

"అతడిప్పుడు నిన్ననే మరణించిన పొరు గూరి వర్తకుడి కుమారుడు శివదత్తుడి శరీరంలో ఉన్నాడు," అన్నాడు నవనీతుడు.

"అద్భుత శక్తిని దుర్వానియోగ ప్రచగల డని సిద్ధుడు అనుమానించినట్టే జరిగి పోయింది కదా! మరి దీనికి తరుణపోయం లేదా?" అని అడిగింది శశికళ.

"ఉన్నది. జక్కను దారి తప్పినప్పుడు అతణ్ణి నిలువరించగల మంత్రాన్ని సిద్ధుడు నాకు ఉపదేశించాడు. దాని ద్వారా ప్రస్తుతం శివదత్తుడి శరీరంలో ఉన్న జక్కను ప్రాణాలను బయటకు తెప్పించి నువ్వు కోరిన శరీరంలోకి ప్రవేశపెట్టగలను. దాంతో అతడి కున్న మంత్ర మహిమ కూడా నశిస్తుంది. సుధాముడు, జక్కను ఏరిద్దరిలో ఎవరిని

పూనర్జీవితుణ్ణి చేయాలో చెప్పు,” అన్నాడు నవనీతుడు.

“జక్కన్న ప్రాణాన్ని అతడి శరీరంలోనే ప్రవేశపెట్టు. అతణ్ణి భర్తగా స్వకరించడానికి నాకెలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు,” అన్నది శశికళ.

నవనీతుడి మంత్ర ప్రయోగంతో జక్కన్న శరీరంలో కదలిక వచ్చింది. కొంతసేపటికి లేచి కూర్చుని చుట్టుపక్కల కలయ జూసిన జక్కన్న, “మంచి పని చేశావు మిత్రమా,” అని నవనీతుణ్ణి అభినందించి, “నన్ను క్షమించు,” అంటూ శశికళ చేయపట్టుకున్నాడు.

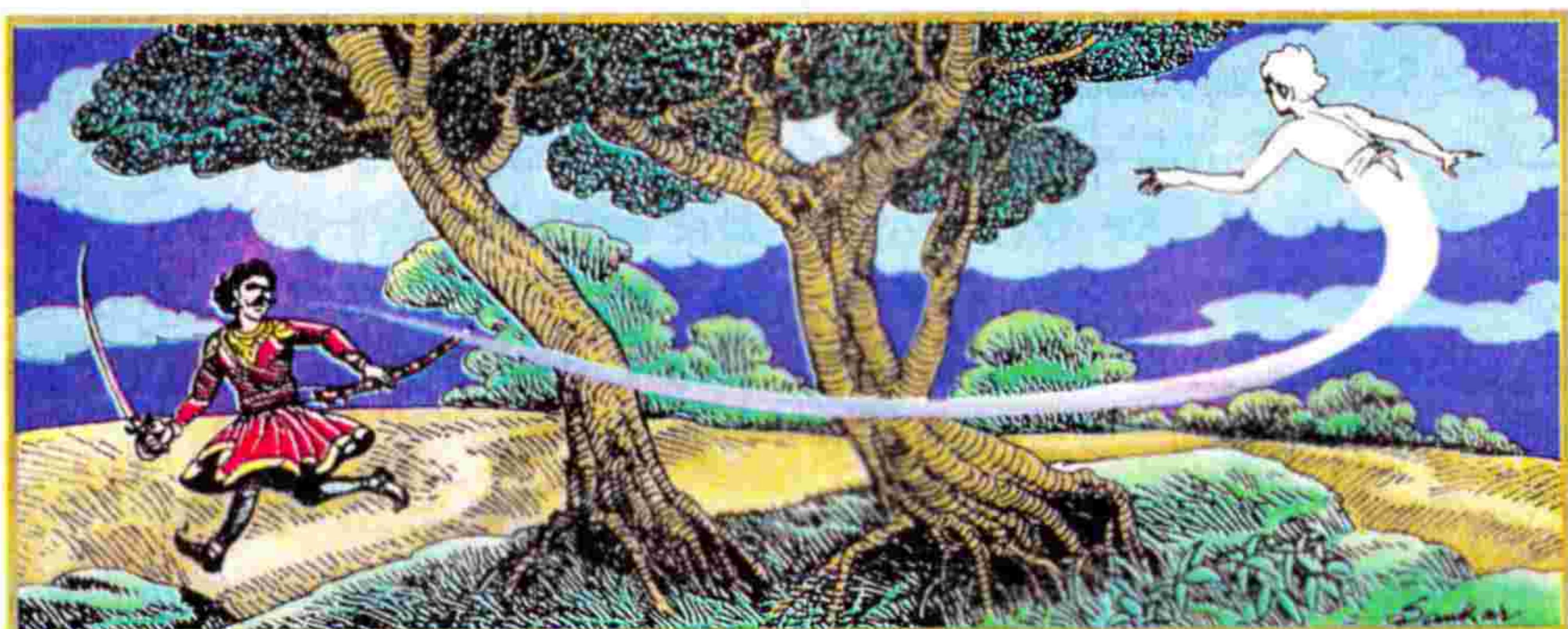
బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజు, శశికళ ధనవంతుడైన సుధాముణ్ణి వదిలి, నిరుపేద అయిన జక్కన్నను కోరుకోవడం బుద్ధిహీనత కాదా? సుధాముడితో వివాహానికి నిశ్చయించ బడిన తను, జక్కన్న చేయపట్టడానికి నిర్ణయించడం ధర్మసమృతమవుతుందా? అది ఆమె అవివేకానికీ, చపల చిత్తానికీ, తొందర పాటుకూ నిదర్శనం కాదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావోనీ తల పగిలి పోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్గుడు, “ధనికులు, పేదలు అన్న భేదం శాశ్వతమైనది కాదు. ఓడలు బట్ట కావడం, బట్ట ఓడలు కావడం సర్వ సాధారణమైన విషయం. విద్యావంతు డైన జక్కన్నకు నూతన సంపాదనా మార్గాలు వెతుకోవడం కష్టం కాదు. పైగా, అది ఇక్కడ సమస్య కాదు. శశికళకు వివాహం నిశ్చయ మయింది సుధాముడి రూపంలోని జక్కన్న తోనే గాని, సుధాముడితో కాదు. ఎందుకంటే శరీరం కన్నా ప్రధానమైనది ప్రాణం. ఆ ప్రాణం జక్కన్నది. అతడి ప్రాణం వేరొక శరీరంలో ఉన్నప్పుడు పరిస్థితుల ప్రభావంతో అతడి ప్రవర్తన దారి తప్పిందేగాని, స్వశరీరంలో ఉన్నప్పుడు అలాంటి ప్రమాదానికి అవకాశం ఉండదు. ఇవన్నీ ఆలోచించడం వల్ల శశికళ జక్కన్నను కోరుకున్నది. ఇందులో అవివేకం, తొందరపాటు ఏమీ లేవు. అది ఏమాత్రం ధర్మవిరుద్ధమైన నిర్ణయం కాదు,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధుగా మౌసభుగు కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు.

- (కల్పితం)

[ఆధారం : గుండ్రాతి సుబ్రహ్మణ్యంగాడు రచన]

‘కుమారి’ దేవత

అతీత శక్తులున్నాయని భావించబడే బాలికను దేవతగా కొలిచే ‘హిందూ-బోధ్ద’ సంప్రదాయం నేపాల్లో ఈనాటికీ కొనసాగుతున్నది. ఆ సంప్రదాయం ప్రకారం ఇటీవల శ్రియా బజ్ఞాచార్య అనే ఒక రైతు కూతురిని కొత్త దేవతగా ఎంపిక చేశారు. ఆమెను భక్తపూర్ (ఖాడ్యండు) ‘కుమారి’గా పిలుస్తారు. ప్రస్తుత ‘మాహాయుష్మి’ ప్రభుత్వం సైతం దీనిని అనుమతించింది. ఈ బాలికకు పన్నెండేశ్వు పూర్తయిందంటే ఆమె స్థానంలో మరో ‘దేవత’ను ఎన్నుకుంటారు.

ఇలా దేవతగా ఎన్నిక కావడానికి-సింహానికి ఉన్నట్టు వక్క స్థలం, జింకపెల్ల కాళ్ళులాంటి కాళ్ళు మొదలైన ముపైఫైరెండు శుభ లక్ష్మణాలు కలిగి ఉండాలి. ఇటీవలే బలి ఇచ్చిన మహిషంతో పాటు ఏడవకుండా గడపడం లాంటి కతోర పరీక్షలలో నెగ్గాలి!

ఈ మధ్య జరిగిన ఒక ఉత్సవ సందర్భంగా శ్రియా బజ్ఞాచార్య భక్తులకు దర్శనమిచ్చింది!

తపాలా బిళ్ళల సేకరణ

ఉత్తరాలు పంపడానికి అందరూ తపాలా బిళ్ళలు ఉపయోగిస్తారు. అయితే కొందరు రకరకాల, దేశవిదేశాల తపాలా బిళ్ళలను సేకరించడానికి ఆసక్తి కనబరుస్తారు. ఇలాంటి వారిని ‘ఫిలేటలిష్ట్స్’ అంటారు. అలా ఆసక్తి కనబరచే అతి పిన్నవయసు ‘ఫిలేటలిష్ట్స్’గా మూడు ఆదర్శ గుర్తింపు పొందాడు. ఇటీవల హైదరాబాదులో జరిగిన తొమ్మిదవ ఆంధ్రప్రదేశ్ పోష్ట్ల సర్క్రీల ఫిలేటలిక్ ఎగ్గిబిషన్లో ఆదర్శ సేకరించిన స్టోపులు ప్రదర్శనకు ఉంచబడ్డాయి. మూడు సంవత్సరాల తొమ్మిది నెలల వయస్సుడైన ఆదర్శ ప్రపంచంలోకిల్లా అతి పిన్నవయసు స్టోపు కల్టెక్టర్ అవార్డు అందుకున్నాడు.

రజతపతకాన్ని అందుకుని ధిల్లీలో జరుగునున్న నేషనల్ స్టోపు ఎగ్గిబిషన్లో పాల్గొన్న అదృష్టాన్ని పొందాడు.

ప్రపంచపటంలో కునిపించే కునిపించకుండా ఉండేటోంగా, కుక్ ఐలండ్స్, పిటకాయిర్ ఐలండ్స్, ఫిజీ, కిరిబాటి, క్రిస్టూన్ ఐలండ్స్, మారిషన్, ఐస్లాండ్ మొదలైన దీవులను స్టోపుంగా గుర్తు పడుతున్నాడీ పసివాడు! జంతుప్రదర్శన శాలలోని బైసన్, హిప్పోటమన్, రినోజరన్ మృగాలను వాటి రూపాలుగల స్టోపులతో సహా చెప్పగలుగుతున్నాడు!

ధ్రువుడు

బలహినులుగా ఉన్నప్పుడు దుష్టస్వభావు లైన బలవంతుల నుంచి ఈసందింపులు, అవమానాలు ఎదురుకావడం సహజం. అలాంటి సమయంలో బాధతో కుంగిపోకుండా బలాన్ని పెంచుకుంటే అవమానాలు మట్టు మాయమై అభినుధనమాలలు వెతుక్కుంటూ వస్తాయి. మంచితనానికి దీటుగా మనిషితన శక్తిసామర్థ్యాలను పెంపాందించుకోవడమే విజయానికి రాజమార్గం అన్న జీవితసత్యాన్ని చాటే మణిదీపం ధ్రువుడి ఉదంతం!

స్వాయంభువ మనువు కుమారుడైన ఉత్తానపాదుడి పెద్దభార్య సునీతి కొడుకు ధ్రువుడు. సురుచి చిన్న భార్య. రాజుకు సురుచి పట్ల అభిమానం ఎక్కువ. ఆమె కొడుకు ఉత్తముడు.

ఒకనాడు ఉత్తానపాదుడు సురుచి కొడుకు ఉత్తముణ్ణి తొడపై కూర్చోబెట్టుకుని ముద్దు

చేస్తూండగా ధ్రువుడు అక్కడికి వచ్చాడు. తనుకూడా తండ్రి తొడపై కూర్చోడానికి ఆశ పడ్డాడు. అయితే, అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన సురుచి అడ్డుపడి, “అలా తండ్రి తొడ మీద కూర్చునే అర్పత నీకు లేదు. నాకన్న బిడ్డకు మాత్రమే ఉన్నది. నీ తండ్రి తొడ మీద కూర్చుదలచినట్టయితే, నువ్వునా గర్భ వాసాన పుట్టివుండవలసినది, లేతే,” అంటూ ధ్రువుణ్ణి చేయపట్టి పక్కకు లాగేసింది.

ఇలా చేసినందుకు ఉత్తానపాదుడు సురుచిని మందలించుకుండా, ఆమె చేసిన పనిని ఆమోదించిన వాడిలాగా మౌనంగా ఉండిపోయాడు.

ధ్రువుడికి చాలా కోపం వచ్చింది. దుఃఖం పెల్లుబికింది. రోషం కలిగింది. అక్కడి నుంచి వేగంగా వెళ్లి తల్లితో జరిగిన సంగతి చెప్పి, వెక్కి వెక్కి ఏచ్చాడు. అయినా సునీతి భర్త

అభిమానాన్ని సంపాదించడంలో సవతితో పోటీ పడలేని నిస్సహయురాలు. బిడ్డను ఒడిలోకి తీసుకుని ఓదారుస్తూ, “ఎడవకు నాన్నా! నా కడుపున పుట్టి నలుగురెదుట అవమాన పడ్డాపు. నీకూ, నాకూ ఆ దేవుడు తప్ప వేరే దిక్కు లేదు,” అన్నది.

ఆ మాటతో ధ్రువుడు ధైర్యంగా లేచి నిలబడి, “అమ్మానేను తపస్సుకు వెళుతున్నాను. నన్ను ఆశీర్వదించు,” అన్నాడు.

“తపస్సు చేసి సురుచి కడుపున పుట్టాలని వరం కోరుకుంటావా?” అన్నది తల్లి.

“అమ్మా, నేను నీ కొడుకును. మరెవరికో కొడుకునై పుట్టాలని ఎందుకు కోరుకుంటాను? మనల్ని మనం తక్కువ చేసుకోవడం ఆతృహత్యతో సమానం. ధ్రువుడి తల్లి ఎంత భాగ్యశాలి అని లోకం కీర్తించేలాగా దిక్కు

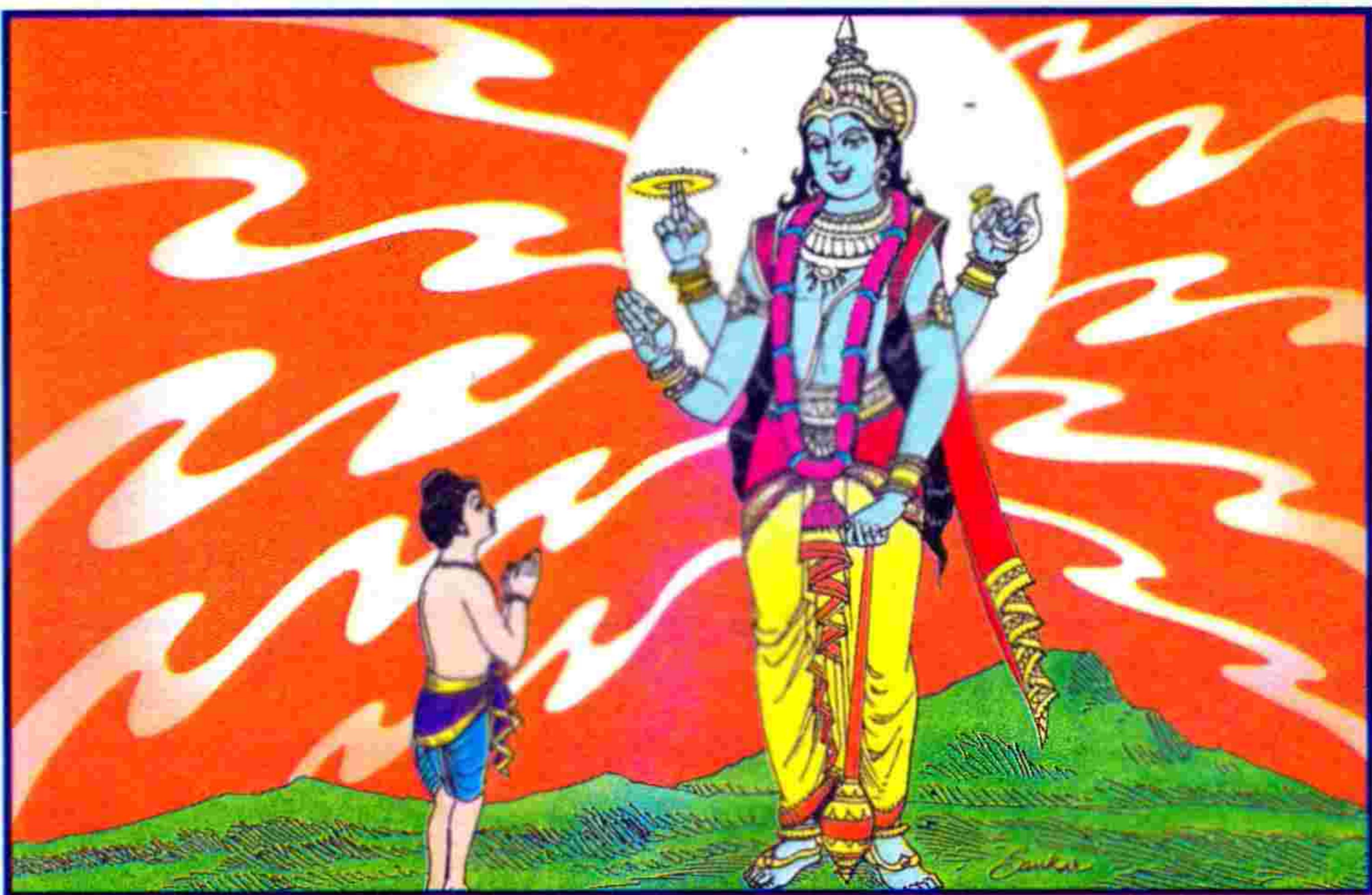
లకు దిక్కుగా ఉండేలాగా జగద్రక్కకుడైన దేవదేవుణ్ణి వేదుకుంటాను,” అని చెప్పి ధ్రువుడు అడవికేసి బయలుదేరాడు.

కొంత దూరం వెళ్ళాక నారదుడు ఎదురు పడి ఐదేళ్ళ బాలకుడైన ధ్రువుడి కోరిక విని మొదట అచ్చేరువు చెందాడు. అతడి మనోబలాన్ని మాటలతో పరీక్షించి తృప్తిచెంది, “మధువనానికి వెళ్లి ‘ఓం నమా నారాయణాయ’ అనే అష్టాక్షరిని భక్తితో జపిస్తూ తపస్సు చెయ్య. నీ మనోరథం సిద్ధిస్తుంది,” అని ఆశీర్వదించాడు.

ధ్రువుడు మార్గమధ్యంలో సప్తర్షులను దర్శించి వారి ఆశీస్సులు కూడా పొంది మధువనంలో దీక్షగా తపస్సు ప్రారంభించాడు.

ధ్రువుడి తపస్సు కారణంగా తన సింహసనానికి ముప్పు వస్తుందే మోనన్న అను

మానంతో ఇంద్రుడు ధ్రువుడి తపోభంగానికి భీతి కొలిపించే ఇంద్రజాలం చేశాడు. వజ్రాయుధం రుఖిపించి ఉరుములు, మెరుపులు, సృష్టించి, పిడుగులు రాల్చి నానా బీభత్సం సృష్టించాడు. ధ్రువుడు దేనికీ చలించలేదు. విష్ణుచక్రం ధ్రువుడిపై తిరుగుతూ అన్నిటినీ తూలగొట్టింది.

ధ్రువుడి తపస్సుకు మెచ్చుకుని విష్ణువు ప్రత్యక్షమై, “ఏం వరం కావాలో కోరుకో,” అన్నాడు.

ధ్రువుడు విష్ణువును తనివితీరా చూస్తూ పరమానందం చెంది, “తుమ్మెద పద్మాన్ని అంటి పెట్టుకుని ఉండే విధంగా, నీ ముధుర మందహస వదన పద్మాన్ని సదా చూస్తూ ఉండాలని తప్ప నాకు మరే కోరికా లేదు,” అన్నాడు.

విష్ణువు సంతోషించి, “మొదట నీ రాజ్యానికి వెళ్లి ధర్మపాలన సాగిస్తూ నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్విర్తించు. జీవిత సుఖాలను అనుభవించాక, నా రూపమైన విశ్వానికి శిరోభాగంగా ఉండే ధ్రువపదాన్ని చేరుతావు. కల్పాంతరాలు గతిస్తున్నాచెక్కు చెదరని అచలపదాన్ని అలంకరించి నన్ను చూస్తూ వెలుగొందుతూంటావు,” అని వరమిచ్చాడు.

ధ్రువుడు రాజ్యానికి తిరిగి వచ్చిన కొన్నాళ్ళకు తండ్రి ఉత్సానపాదుడు అతనికి రాజ్యం అప్పగించి తపస్సుకు వెళ్లిపోయాడు.

ధ్రువుడు ప్రజారంజకంగా రాజ్య పాలన చేయసాగాడు.

ధ్రువుడి తమ్ముడు ఉత్తముడు ఒకనాడు వేటకు వెళ్ళగా దుష్టస్వభావాలైన యక్కలు విరుచుకుపడి అతణ్ణిహతమార్చారు.

సురుచి పుత్రోకంతో అక్కడికి వెళ్లి అరణ్యంలో రగుల్నాన్న కార్యమ్చలో చిక్కు కుని కాలిపోయింది.

ధ్రువుడు యక్కనిర్మాలనం చెయ్యడానికి అలకా నగరాన్ని ముట్టడించాడు. యక్కులు క్షుద్ర మాయాజాలాన్ని ప్రయోగించారు. ధ్రువుడు నారాయణాస్త్రంతో వాటిని పటాపం చలు చేసి విజృంభించాడు. చివరికి యక్కుల నాయకుడైన కుబేరుడు శరణాగతుడై ధ్రువుణ్ణి మంచి చేసుకుని అనేకసంపదాలిచ్చి పంపాడు.

ధ్రువుడు ఆదర్శపాలనసాగించి, స్వాయం భువ మనువంశానికి కీర్తి తెచ్చాడు. వంశాభి వృధ్ఘికి గుణవంతులైన పలువురు కుమారులను కన్నాడు. చిరకాలం రాజ్యం చేసి జ్యేష్ఠ కుమారుడికి పట్టంకట్టి బదరికావనం చేరుకు న్నాడు. అక్కడనిరంతరం విష్ణువును ధ్వనిస్తూ బంగారు శరీరాన్ని పొందాడు.

విష్ణు భట్టులు విమానం తెచ్చారు. ధ్రువుడు వారితో, “మా అమృతును ఇక్కడే వదిలి నేను మాత్రం ఉన్నత పదానికి ఎలా రాగలను,”

అన్నాడు. భట్టులు ముందుగా ఒక దివ్య విమానంలో ధ్రువమండలానికి వెళుతూన్న సునీతిని ఆయనకు చూపించారు. అప్పుడు ధ్రువుడు సంతోషంగా విమానం ఎక్కు ధ్రువ పదాన్ని చేరాడు. ఏదేడు పద్మాలుగు లోకాలకు మీదుగా విశ్వశిఖరాగ్రంపై ధ్రువుడు దిక్కులకు దిక్కుగా అచలపద నక్కతంగా ప్రకాశిస్తున్నాడు.

అనుకున్నది సాధించాలంటే ప్రయత్నం ప్రధానం. భూగోళమంతటి గాఢాంధకారమే అయినా చిన్న దీపకళిక వెలుతురును అడ్డుకో జాలదు. గోరంత దీపమే కొండంత వెలుగు నిస్తుంది. చిగురంత ఆశేంజీవితాన్ని ముందుకు నడిపిస్తుంది; పరిపూర్ణతను ప్రసాదిస్తుంది అని చాటిన ధీరోదాత్ముడు ధ్రువుడు.

దృఢసంకల్పం, దీక్షాదక్షతలు ఉండాలే గాని, చిన్న పెద్దా అనే తారతమ్యాలు లేకుండా ఎంతటిదైనా సాధించలేనిదంటూ ఉండదన్న అద్భుతసత్యాన్ని చాటుతూ దివ్యప్రకాశంతో నక్కత రూపంలో వెలుగొందుతూన్న పురాణ వీరకుమారుడు ధ్రువుడు!

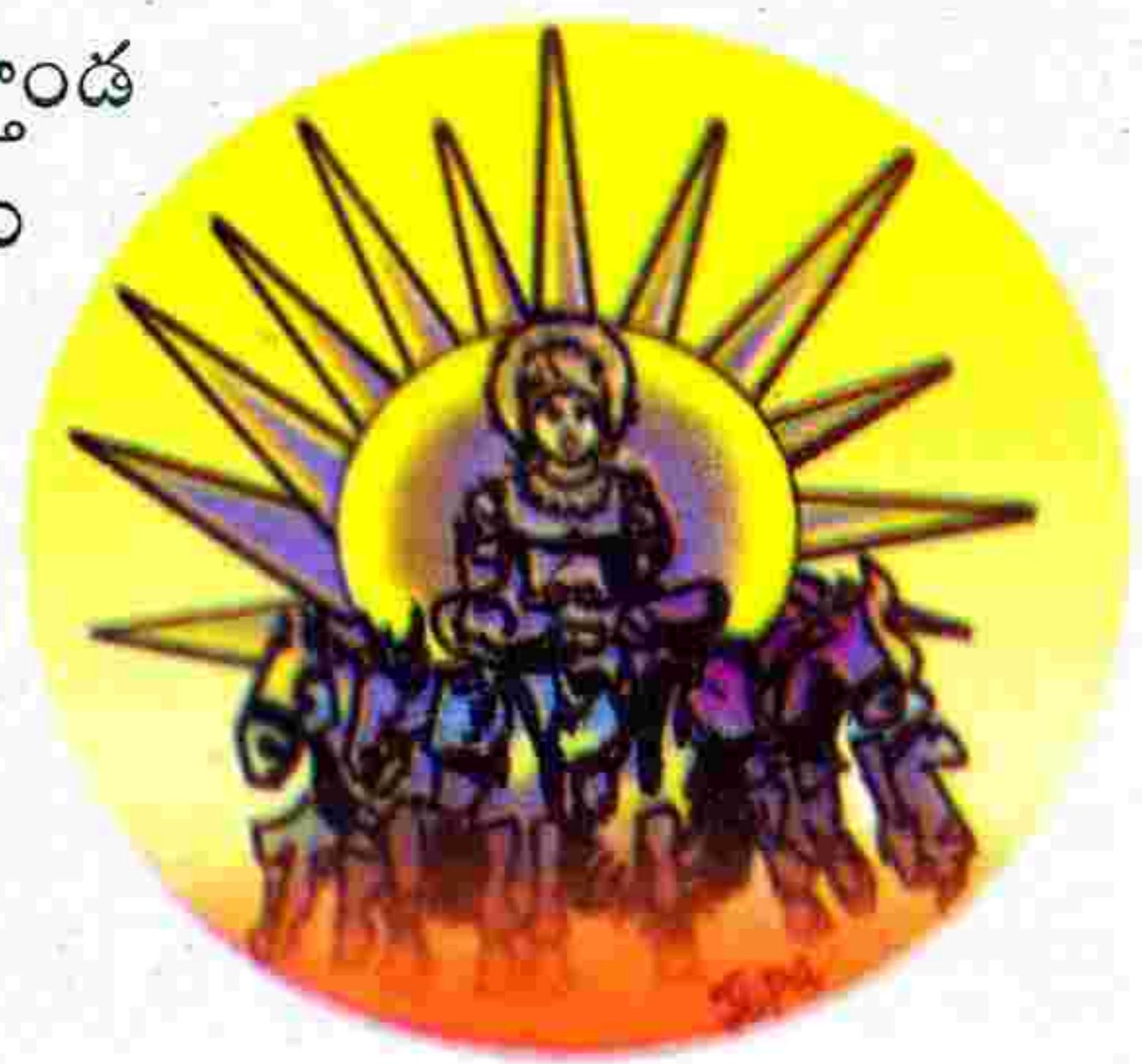

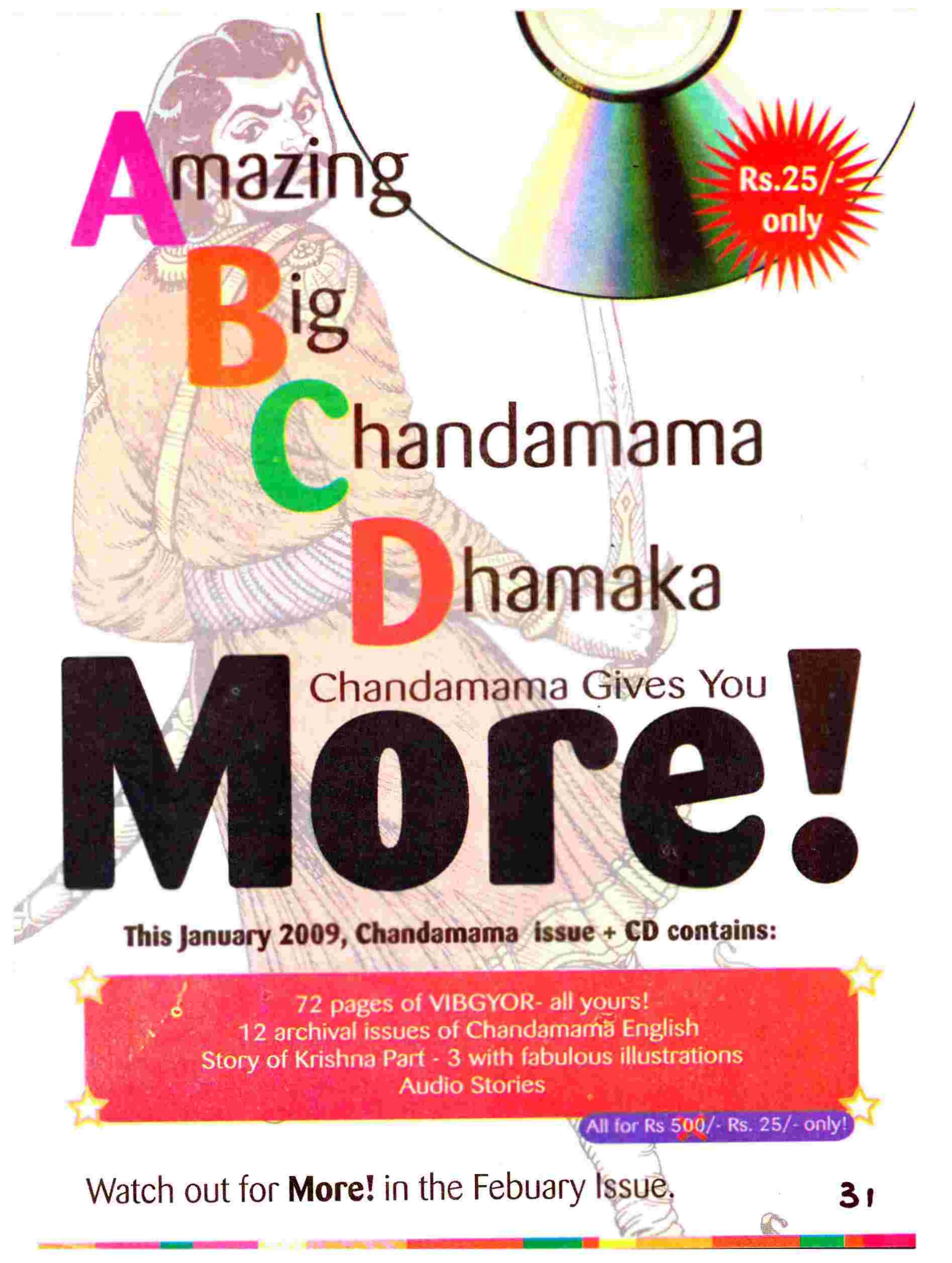
స్వగతం-వీడోలు

ముంబాయిలోని ముఖ్యమైన నిర్మాణమైన ‘గేట్ వే ఆఫ్ ఇండియా’ బ్రిటిష్ పాలన ఆగమనానికి, తిరోగవునానికి స్వగతం-వీడోలు పలికి సాక్షంగా నిలచి ఉన్నది. 1911లో ఐదవ కింగ్ జార్జ్-క్రీన్‌మేర్ ఓడలో వచ్చినప్పుడు వారికి ఘనంగా స్వగతం పలకడానికి ‘గేట్ వే ఆఫ్ ఇండియా’ నిర్మించబడింది. ముపై యేదేళ్ళ తరవాత పాశ్చాత్య పాలకులకు ఇక్కడి నుంచే వీడోలు పలకడం కూడా జరిగింది. భారతదేశంలోని సామర్సెట్ లైట్ ఇన్‌ఫంట్ అనే బ్రిటిష్ చివరి సైనికదళం 1948 ఫిబ్రవరి 28వ తేదీ ఇక్కడి నుంచే ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరి వెళ్ళింది.

సూర్య దేవాలయం

మన రాష్ట్రంలోని అరసవిల్లి సూర్యదేవాలయంలాగే తమిళనాడు కుంభకోణం సమీపంలో సూర్యదికని ప్రత్యేకంగా సూర్యనార్ కోయిల్ అనే ఒక దేవాలయం ఉన్నది. దీనిని కులోత్తుంగ చోళుడు (1075-1120) నిర్మించాడని చెబుతారు. ఆయన కాలంలో చేయబడిన ఒక శిలాశాసనం ‘కులోత్తుంగ చోళ మార్తాండ ఆలయం’గా దీనినే పేర్కొంటున్నది. ఆలయంలో ఏడు గుర్రాలు పూన్చిన రథంలో సూర్యనారాయణ రూపం కనిపిస్తుంది. మూడు అంతస్థిల ఆలయ గోపురం పదహారు మీటర్ల ఎత్తు ఉన్నది. ఈ చుట్టూ పక్కల ప్రాంతాలలో తొమ్మిది గ్రహాలకూ విడివిడిగా ఆలయాలు ఉండడం చెప్పుకోతగ్గ మరో విశేషం.

Rs.25/-
only

Amazing Big Chandamama Dhamaka

Chandamama Gives You **More!**

This January 2009, Chandamama issue + CD contains:

72 pages of VIBGYOR- all yours!

12 archival issues of Chandamama English
Story of Krishna Part - 3 with fabulous illustrations
Audio Stories

All for Rs 500/- Rs. 25/- only!

Watch out for **More!** in the February Issue.

బీర్చుల కథలు : 17

నుంచి వస్తుంది. తమ శక్తి వెలుపలి నుంచి వస్తుంది షహేన్జా,” అన్నాడు బీర్చుల్ గొప్పగా.

“వెలుపలి నుంచా?” అన్నాడు చక్రవర్తి కాస్త తీవ్రంగా.

“నా తెలివితేటలను ఎవరూ అపహరించలేరు. రాజ్యాధికారం అలా కాదు కదా. రాజు ముద్రికలు, ఉంగరాలు చక్రవర్తులకుగల శ్శాసని గురించీ, అధికారాల గురించీ ప్రపంచానికి చాటుతాయి,” అన్నాడు బీర్చుల్.

“నీ మాటలోని నిజాన్ని ప్రత్యక్షంగా నిరూపించు. లేకుంటే కలిసిక్కి తప్పదు,” అన్నాడు అక్షర్ ఆవేశంగా నిట్టూరుస్తాడు.

బీర్చుల వినయంగా వంగి నమ్మరించి, చిన్న నవ్వుతో అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

అనాటి రాత్రి అతడు ఆ విషయం గురించి ఆలోచిస్తూ చాలా స్పష్టంగా ప్రపంచానికి వచ్చి, “ఇది తప్పక పనిచేస్తుంది,” అనుకుని నిద్రకు ఉపక్రమించాడు.

మరునాడు ఎప్పటిలాగే బీర్చుల సభకు హజరయ్యాడు. చక్రవర్తి అతడి అభిప్రాయాలను సావధానంగా ఏంటూ, నెమ్మదిగా మాట్లాడాడు. బీర్చుల్ కూడా మామూలుగానే చతురోక్కులు విసురుతూ చక్రవర్తితో సహస్రభికులం దరినీ నవ్వించడానికి ప్రయత్నించాడు. చక్రవర్తి నవ్వడానికి ప్రయత్నించాడు గాని, అంతకు ముందున్న సహజ స్వందన కనిపించలేదు. పరస్పరం నిర్రిపుంగా గౌరవించుకున్నప్పటికీ ఒకరినొకరు డేగకళ్ళతో చూసుకోసాగారు.

అలాగే పక్కం రోజులు గడిచిపోయాయి. అక్షర్ చక్రవర్తి ఏరోజు ఏం చేస్తాడన్నది బీర్చుల్కు

రాజుముద్రిక ప్రభావం

తెస్థానంలోని ప్రముఖులందరిలోకి బీర్చుల్ పట్ల అక్షర్ చక్రవర్తి అమిత ఆదరాభిమానాలు కనబరచేవాడు. సమయస్వార్థిగల చతురోక్కులతో, వినోదాత్మకమైన కథలతో బీర్చుల్ తరచూ చక్రవర్తికి వినోదం కలిగించేవాడు. అలా ఒక నాడు బీర్చుల్ చక్కని హస్యాక్రితో అక్షర్ చక్రవర్తిని కడుపుబ్బి నవ్వించాడు. పక్కకా నవ్విన అక్షర్, “చాలా చక్కగా చెప్పావు బీర్చుల్. నీ హస్యాచతురత అమోఘం. తెలివి తేటలు అద్భుతం,” అంటూ మెచ్చుకున్నాడు.

“అవి సహజసిద్ధంగా వచ్చినవి ప్రభూ! మన ఉభయుల మధ్య ఉన్న తేడా కూడా అదే కదా షహేన్జా! తమరు చక్రవర్తి కుమారులు. తండ్రి అనంతరం తమరు చక్రవర్తులయ్యారు. తమ అధికారం, శక్తి తమ సాంత ప్రయత్నాల కారణంగా వచ్చినవి కావు. నా శక్తి నాలోపలి

బాగా తెలుసు. భద్రతా ఏర్పాట్లు, ప్రజల స్నితి గతులు ఎలా ఉన్నాయో స్వయంగా తెలుసు కోవడానికి చక్రవర్తి వారానికోసారి రాత్రుల్లో మారువేషంలో రాజధానీనగర సంచారానికి వెళ్ళేవాడు.

అలాంటి సమయాలలో ఆయన ధరించే వేషాలు చాలా సహజంగా, అసలు గుర్తుపట్ట లేని విధంగా ఉండేవి. అందుకు ముఖ్యకార కుడు అషారఫ్ అనే చక్రవర్తి విశ్వాసపాత్రుడు. వివిధ వేషాలు తీర్చిదిద్దుడంలో సిద్ధహస్తుడు. అందుకు అతడు రకారకాల కృతిమ శిరోజాలంకరణలు, మీసాలు, గడ్డలు, దుస్తులు, రంగులు, కుంచెలు ఉపయోగించేవాడు. అలంకరణ సహజసిద్ధంగా ఉండడానికి అషారఫ్ బీర్బుల్ నుంచి అప్పుడప్పుడు సూచనలు, సలహాలు, చిట్టాలు అడిగి తెలుసుకునేవాడు. అందువల్ల రాజు నగరసంచారానికి ఏవేషంలో వెళ్ళేదీ, బీర్బులు ముందుగానే తెలిసిపోయేది.

ఒక శనివారం ఉదయం ఇంటికి వచ్చిన అషారఫ్ ను చూడగానే, “తెల్లవారక ముందే వచ్చావేంటి? గొప్పవేషమే ఉంటుంది,” అని నవ్వుతూ పలకరించాడు బీర్బుల్.

“అవను. చక్రవర్తి ఈ రాత్రి నగరసంచారానికి వెళ్ళాలంటున్నారు. ఆయనకు బిచ్చగాడి వేషం వేద్దామనుకుంటున్నాను,” అన్నాడు.

“చక్రవర్తిని క్షణంలో బిచ్చగాడిగా మార్చడం నీ ఒక్కడికే సాధ్యం,” అన్నాడు బీర్బుల్.

ఆ మాటకు ఫక్కనన్నివ్వన అషారఫ్, “తమరే అందుకు తగిన చిట్టాలు, సూచనలు ఇవ్వాలి. వాటికోసమే వచ్చాను,” అన్నాడు.

“అక్కడక్కడ చిరిగిపోయి, కుట్టు వేసిన ముతక పాతబట్టలను కట్టబెట్టు. మెడిమల

వద్ద చిరిగి పోయిన పాత చెప్పులు వేసుకునేలా చూడు. పాతగుడ్డ తలపోగా పెట్టుకుంటే చక్రవర్తి గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోగలడు. ఆ తరవాత ఒక భుజానికి జోలెను తగిలించి, చేతికి నలిగిపోయిన సత్త గిన్నె ఇవ్వ. ఇక చూసుకో. చక్రవర్తి అసలు బిచ్చగాడిలా కనిపించకపోతే నన్ను అడుగు,” అన్నాడు బీర్బుల్.

“చాలా కృతజ్ఞతలు. ఇంకా ఏవైనా చిట్టాలు ఉంటే చెప్పు,” అన్నాడు అషారఫ్ మళ్ళీ.

“పహేన్చా ముఖంలోనూ, మోచేతుల మీదా ముడతలు, వాతలు కనిపించేలా రంగులు పెంచు. ఆపైన తిరుగుండడు,” అన్నాడు బీర్బుల్.

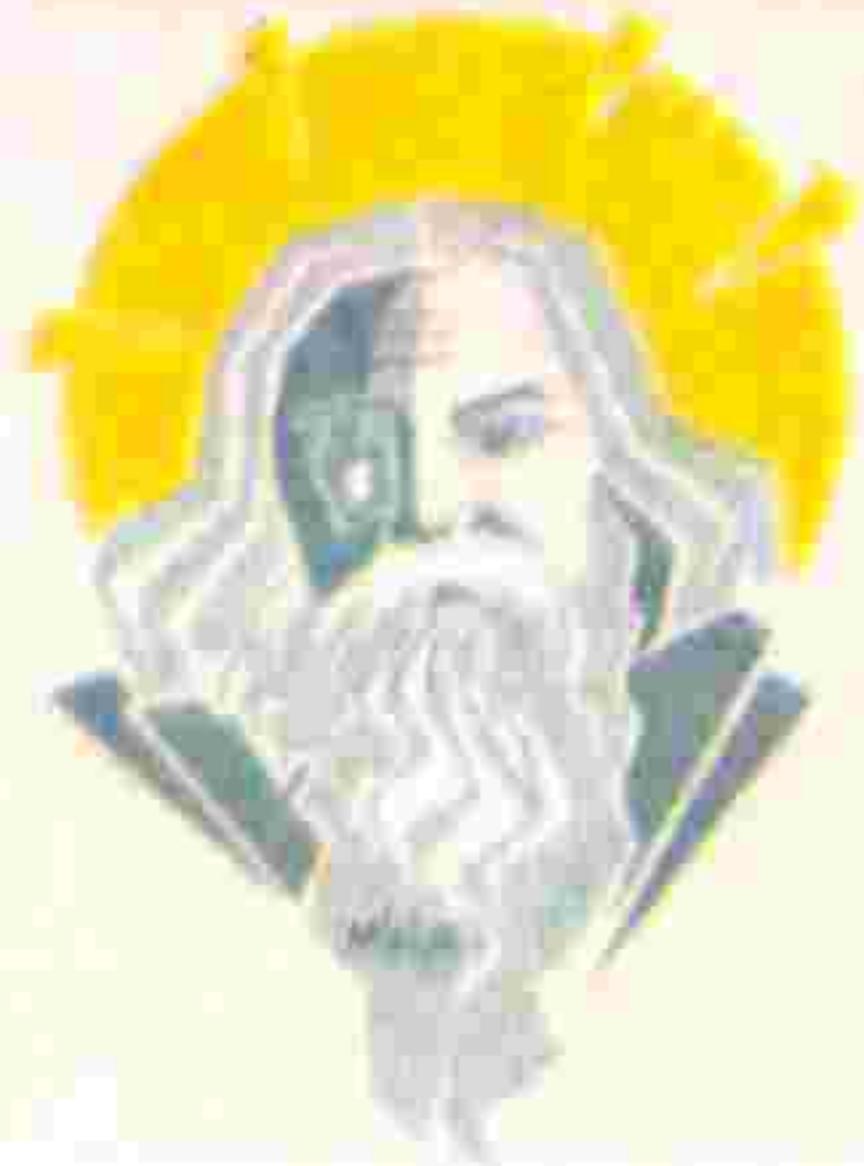
అషారఫ్ తలపంకించి, వంగి సలాం చేసి అక్కడి నుంచి బయలుదేరాడు. “ఇక నా పని ఆరంభించాలి,” అనుకున్నాడు బీర్బుల్.

ఆ రోజు పొద్దు పోయి, చీకటి పదుతుండగా తను బిచ్చగాడి వేషం వేసుకోడానికి భార్య సాయం కోరాడు.

“ఏమిటీ! బిచ్చగాడి వేషమా?” అంటూ అశ్చర్యపోయింది భార్య.

మన దేశం క్రీజ్

భారతీయ
సాహిత్యం
గురించి
ఈ నెల క్రీజ్ లో
తెలుసుకుండా

- ‘గీతా రహస్యం’ అనే భగవద్గీత వ్యాఖ్యానం ఎవరు రచించారు? ఆయన 20వ శతాబ్దానికి చెందిన జాతీయ నాయకుడు.
- మైధిలీ శరణ గుప్త సుప్రసిద్ధ రచన ఏది?
- జ్ఞానపీర పురస్కార ప్రథమ గ్రోత ఎవరు?
- ‘పంచతంత్ర’ గ్రంథకర్త ఎవరు? ఎప్పుడు రచించాడు?
- ‘శఖారామ్ బిందర్’, ‘ఘూసీ రామ్ కొత్యాల్’ అనే సుప్రసిద్ధ నాటకాలను రచించినవారెవరు?
- భారతదేశ సుప్రసిద్ధ క్రీడాకారుడు ఇ ఎ ఎన్ ప్రసన్న జీవిత చరిత్ర పేరేమిటి?
- ఏ గ్రంథ రచనకు రవీంద్రనాథ టాగూరుకు నోచెల్ బహుమతి ఇవ్వబడింది? ఏ సంవత్సరంలో?
- ‘అక్కర్ననామా’ను ఎవరు రచించారు?
- ‘సారే జహా సె అచ్చ...’ గీత రచయిత ఎవరు?

(సమాధానాలు 74వ పేజీలో)

“అవును. నేను రాత్రి తెల్లవార్యా బిచ్చగాడి వేషంలో నగరముంతా కలయతిరిగి బిచ్చగాళ్ళు కష్టానష్టాలు తెలుసుకోవాలి. ఆ తరవాత వాటిని షహేన్ షాకు తెలియజేయాలి. బిచ్చగాళ్ళు కష్టాలు పోగొట్టాలి,” అన్నాడు బీర్బల్.

“మీవి అన్నీ వింతవింత ఆలోచనలే,” అంటూ భార్య బీర్బల్కు బిచ్చగాడి వేషం వేయ డాటికి పూనుకున్నది. రంగు వెలిసిపోయిన పాత బట్టలను వెలికి తీసింది. అవి అక్కడ క్కడ చిరిగిపోయి ఉన్నవి. చిరుగులను రంగు రంగుల దారాలతో కుట్టింది.

వాటిని ధరించిన బీర్బల్, “మరి, ముఖం చేతుల మాటేమిటి? ముడతలు, వాతలు కనిపించేలా చేయ. రంగులతో ముఖం మీద గాట్లు, చేతులమీద వాతలు పెట్టు,” అన్నాడు.

అమె అలాగే చేయడంతో అచ్చం బిచ్చగాడిలా తయారైన బీర్బల్ చంకు జోలెతగిలిం చుకుని, స్థాట్లలు పడ్డ సత్తుగిన్నె తీసుకుని చిరిగిన చెప్పులు తొడుకున్ని, “నా కోసం ఎదురు చూడకు. ఎప్పుడు వస్తానో ఏమో! కొత్త బిచ్చగాడు పొద్దెరుగడు కదా? నువ్వు వేళకు తిని, భద్రంగా పడుకో,” అని భార్యను పొచ్చరించి అక్కడి నుంచి బయలుదేరి రాజభవనం కేసి నడవసాగాడు. భవనం ప్రథాన ద్వారానికి వందగజాల దూరంలో ఆగాడు. చీకటిగా ఉన్న చోటును చూసుకుని అక్కడికివెళ్ళి నిలబడ్డాడు.

అతడు అట్టేసేపు వేచి ఉండవలసిన అవసరం కలగలేదు. రాజద్వారం తెరుచుకున్నది. ఒక బిచ్చగాడు వెలుపలికి అడుగుపెట్టాడు. ద్వారపాలకులు అతనికి వంగి సలాం చేశారు.

బిచ్చగాడి వేషంలోని చక్రవర్తి తనను దాటు కుని వెళ్ళింతవరకు మాట్లాడకుండా చీకటిలో

నిలబడ్డ బీర్చుల్, ఆయన తనను దాటుకుని వెళ్ళి నాలుగుడుగులు వేయగానే, “ఆగు, మిత్రమా! నేనూ వస్తాను,” అన్నాడు.

“ఎవరు నువ్వు?” అడిగాడు చక్రవర్తి అధికారం నిండిన కంరస్వరంతో.

“ఏమిటీ, షహేనషాలా ప్రశ్నిస్తున్నావు. నువ్వు బిచ్చగాడివి. ఆ విషయం మరిచి పోకు. బిచ్చగాడిలా మాట్లాడడం నేర్చుకో. లేకుంటే దమ్మిడీ దొరకదు. గుర్తుంచుకో,” అన్నాడు బీర్చుల్ గొంతు మార్చి.

“నువ్వు ఎవరు?” అని అడిగాడు చక్రవర్తి మళ్ళీ కంరస్వరం కాస్త తగ్గించి.

“నీలాంటి బిచ్చగాణ్ణే,” అన్నాడు బీర్చుల్.

“నేను బిచ్చగాణ్ణి కాను,” అన్నాడు చక్రవర్తి అవేశంతో.

“మరెవరు? చక్రవర్తివా?” అని అడిగాడు బీర్చుల్ హేతునగా.

“అవును, చక్రవర్తినే. నగర సంచారానికి వెళుతున్నాను,” అన్నాడు అక్కర్.

“నువ్వు అలా చెబితే నమ్మడానికి నేను వెప్రివెంగళప్పను కాను,” అన్నాడు బీర్చుల్.

“నేనెవరో నిరూపిస్తాను,” అన్నాడు అక్కర్.

“వెంటనే ఆ పని చెయ్య. లేకుంటే అధికారులకు అప్పగించగలను,” అని హెచ్చరించాడు బీర్చుల్.

అక్కర్ చక్రవర్తి ఆగ్రహంతో ఊగి పోయాడు. తీవ్ర అవమానానికి లోసైనట్టు కుంచించుకు పోయాడు. “నీలాంటి ఊరూరూ తిరిగే బిచ్చగాడికి నేనెవరని ఎందుకు నిరూపించాలి?” అన్నాడు.

“ఎందుకంటే, ఇద్దరం ఒకే గూటి పక్కలం గనక!” అన్నాడు బీర్చుల్.

“ఏమిటా పొగరుబోతు కూతలు!” అంటూ చక్రవర్తి రాజముద్రిక గల ఉంగరాన్ని తీసి చూపాడు.

“అది నిజమైనదేనా అని నన్ను పరిశీలించి చూడనీ,” అంటూ దాన్ని గభాలున తీసుకు న్నాడు బీర్చుల్.

కొంతసేపు అటూ ఇటూ తిప్పిచూస్తూ, “దీన్ని నీకు ఎవరిచ్చారు?” అని అడిగాడు బీర్చుల్.

“ఎవరో ఇవ్వడమేమిటి? అది నాదే. నేనే షహేనషా,” అన్నాడు అక్కర్.

“నువ్వు చెప్పేది నన్ను నమ్మమంటావు?” అంటూ నవ్వాడు బీర్చుల్.

“నీ తల తెగిపుడకుండా ఉండాలంట వెంటనే ఆ నవ్వును ఆపు, మూర్ఖుడా!” అని

పెచ్చరించాడు అక్కర్ ఆవేశంతో. అంతలో అటు వైపుగా వచ్చిన రాత్రి కాపలా భటులు దేన్ని గురించి ఆ ఇద్దరు వాడులాడుకుంటున్నారో తెలుసుకోవడానికి వాళ్ళ దగ్గరికి వద్దారు.

“వీళ్ళి బంధించి దూరంగా లాక్కు వెళ్ళండి. ఏడోక దొంగ,” అంటూ బీర్చుల్ అక్కర్ కేసి చేయి చూపాడు.

“నేను షహేనషా, బిచ్చగాడిలా మారు వేషంలో ఉన్నాను,” అన్నాడు అక్కర్.

“వాడు అబ్దుం చెబుతున్నాడు. రాజముద్రిక గల ఉంగరం నా దగ్గర ఉన్నది చూడండి,” అంటూ బీర్చుల్ రాజముద్రికను ఒక భటుడికి చూపాడు.

దానిని చూడగానే భటుడు బీర్చుల్కు వంగి నమస్కరించి, చక్రవర్తి అని గుర్తించకుండా బిచ్చగాడి కేసి కోపంగా చూస్తూ పట్టుకోబోయాడు. కీడు శంకించిన అక్కర్ అక్కడినుంచి వేగుగా అడుగులు మేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

“ఇక వాళ్ళి వదిలెయ్యండి. పిచ్చివాడేదో వాగాడు,” అంటూ భటుల్ అడ్డుకున్నాడు బీర్చుల్.

మరునాడు యథాప్రకారం ఆస్తానానికి వెళ్ళిన బీర్చుల్, చక్రవర్తిని ఆంతరంగిక మంది రులో ఒంటరిగా కలుసుకోవాలని విన్నవించాడు. చక్రవర్తి ఆజ్ఞ పొంది అధికారులు అనుమతిం చగానే అక్కడికి చేరిన బీర్చుల్ మోకాళ్ళ మీద వంగి నమస్కరించి, “రాత్రి మీరు రాజముద్రి కను పోగట్టుకున్నారా ప్రభూ?” అని అడిగాడు.

“అది నీకెలా తెలుసు?” అని అడిగాడు చక్రవర్తి ఆశ్చర్యంగా.

రాత్రి జరిగినదంతా పూసగుచ్చినట్టు వివరిం చిన బీర్చుల్, గుఖీరంగా మారిన చక్రవర్తి ముఖం చూస్తూ, “ప్రభువులు క్షమించాలి. రాజముద్రిక శక్తి గురించి నిరూపించవని కొన్ని రోజుల క్రితం ప్రభువులు నన్ను ఆజ్ఞాపించారు కదా? దానిని నిరూపించడానికి అలాచేశాను. రాజముద్రిక నా దగ్గర ఉండడం వల్లనే భటులు నా ఆజ్ఞను పాటించారన్నది ప్రభువులు ప్రత్య క్షంగా చూశారు కదా?” అంటూ రాజముద్రిక గల ఉంగరాన్ని చక్రవర్తి ముందుంచాడు.

వచ్చే ఆగ్రహాన్ని ఆపుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ “బీర్చుల్,” అంటూ తల పంకించిన అక్కర్ చక్రవర్తి పకాలున నవ్వుతూ, “నువ్వు మహా ఘుటికుడివి! నిజమే! నా అధికారం సింహాసనం, కిరీటం, రాజముద్రికలు మొదలైన రాజలాంఛనాల శీద ఆధారపడిందే. నీ తెలివితేటలు నీ సాంత్రం. అదే నీ బణ్ణా చౌపా వరూ దొంగిలించవేదు!” ఇప్పి తొప్పుడు పట్టుసంచి నిండుగా బంగా ప్రాణాలను కానుకగా అందించాడు. - (ఆర్.కె.మూర్తి)

ఉదయ తారలు:

నిమిషా మోహన్

- నిమిషా రోల్మోడల్: రోజెర్ ఫైడెర్.
- రోజూ ఉదయం మూడు గంటలు, సాయంకాలం మూడు గంటల సేపు నిమిషా ప్రాక్ట్స్ చేస్తాంది.
- బెంగళూరులోని టెన్నిస్ అడ్వంటేజ్లో శిక్షణ పొందుతోంది.
- నిమిషా కోచ్: జాన్ ఉత్సాహ్.
- ఆమెతో స్నేహం చెయ్యాలను కుంటున్నారా? పెరుగన్నం మాత్రం పెట్టుకండి. అది ఆమెకు నచ్చదు.

గెలుపొందినమేజర్ టైటిల్
ఎషటివ్ సూపర్ సీరీస్
(యు-14 సింగిల్స్) - 2005
అలిండియా సూపర్ సీరీస్
(యు-18 సింగిల్స్) - 2006
యుఎస్టివ్ లెవెల్ 1 చి
థాపియన్స్పీఫ్, మ్యాయర్స్
యుఎస్టివ్ (యు-18 సింగిల్స్)
- 2008

ఐటిఫ్ జూనియర్ (జిఆర్ 5)
చెన్నాయి & హైదరాబాద్ - 2008
డివెస్సిఎల్ నేపాల్ టెన్నిస్
థాపియన్స్పీఫ్ (యు-18
సింగిల్స్) - 2008

పదిహచేళ్ళ నిమిషా మోహన్ ఇప్పటికే 2 అంతర్జాతీయ యు-18 టైటిల్స్తో సహా 15 టైటిల్స్ సాధించింది. పదేళ్ళ ప్రాయంలోనే ఆమె

టెన్నిస్ అడడం ప్రారంభించింది. ఆమె తల్లి ప్రోత్సాహమే అందుకు ప్రధాన కారణం. ఆమెను వెంటబెట్టుకువెళ్ళి వీలైనన్ని ఎక్కువ కార్బ్యూకలాపాలలో పాలుపంచుకునేలా చేసేది. బెంగళూరులోని శ్రీ భగవాన్ మహార్మిక్ జైన్ కాలేజీలో పి.యు.సి. తోలి సంవత్సరం చదువుతూన్న నిమిషా, ఉదయం ప్రాక్ట్స్ చేయవలసి ఉండడంతో తరగతులకు అలస్యంగా వెళ్ళాడానికి ప్రత్యేక అనుమతిని పొందింది. అలా అని చదువుల్లో వెనక బడుకూడదు కదా. అందుకోసం ట్యూషన్ క్లాసులకు వెళుతుంది.

ఆమె ఈడు పిల్లలు డయెట్ పెస్ట్, జంక్షన్ పట్ల ఆసక్తి చూపుతారు. అయితే, ఆమె మాత్రం తను తీసుకునే ఆహారంలో కావలసినన్ని ప్రోటీన్లు, కార్బ్యూప్రోటీన్లు ఉండేలా జాగ్రత్త పడుతోంది. ప్రాక్ట్స్ తరవాత రోజూ 45 నిమిషాలపాటు ఫిట్ నెన్ వ్యాయామాలు చేస్తుంది. వారానికి మూడుసార్లు జిమ్ కు వెళుతుంది. టెన్నిస్ లాంటి క్రీడలకు మంచి శారీరక బలం అవసరం గనక, ఫిట్నెస్ కు అంతటి ప్రాముఖ్యతనిస్తాంది.

ఆమె పాల్గొన్న వాటిలో చాలా కష్టమైనది ఏది? అని తెలుసు కోవాలనుకుంటున్నారు కదూ? “ప్రతి మ్యాచ్ ఒక ఛాలెంజ్. ఏకాగ్రతో చాలా జాగ్రత్తగా ఆడాలి. ఆదేప్పుడు ఫలితాల కోసం ఆలోచించకూడదు!” అదీ నిమిషా సమాధానం!

ఉన్నత శిఖరాలను అందుకోవడానికి ఉరకలువేసే ఉత్సాహాన్ని కనబరస్తున్న నేటి యువతరం తారక మంత్రాన్ని నిమిషా కూడా ప్రతిధ్వనిస్తాంది, “కష్టపడి పనిచేయండి. అనుకున్నవి సాధించడానికి శ్రమించండి. ఆనందంతో శ్రమించండి! అన్నటికీ మించి మీపై మీరు విశ్వాసం ఉంచండి!”

అభిప్రాయం వెనక అభిప్రాయం!

ఒకనాడు మాణిక్యం అనే పారుగూరి వ్యక్తిగా పనిమీద రామాపురానికి వచ్చాడు. ఆ సమయంలో రచ్చబండ వద్ద కొందరు గ్రామస్థులు ఊరి పాలిమేరలో మకాంచేసిన సదానందుడనే సాధువు గురించి మాటల్లాడు కుంటున్నారు. భూమయ్య అనే కామందు, “ఈ సాధువులు సన్యాసులు ఎవళ్ళను ఉధరించడానికి ఇలా ఊత్తు పట్టుకుని తిరుగుతారో తెలియదు. వాత్సు చెబితేనే మనకు భక్తి కలుగుతుందా? నీత్తు పల్లానికి ప్రవహించును. నిజమే పలుకవలెను-అంటూ వాత్సు వల్లించే వేదాంత సత్యాలు, నీతి సూత్రాలు ఎవరికి తెలియవని? అలాంటి వారి దగ్గరికి వెళ్ళడం అంటే డబ్బా, సమయం రెండూ దండగ!” అన్నాడు.

దాన్ని విన్న గ్రామస్థులు మరికొంతసేపటికి పట్టు, పూలూ తీసుకుని సదానందుడి దర్శనానికి బయలుదేరారు. దాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయిన మాణిక్యం వాత్సుతో, “అదేంటి! మీ ఊరి పెద్దమనిషి సాధువుల గురించి చెప్పింది విని కూడా ఇలా బయలుదేరారేంటి? ఆయన అభిప్రాయానికి మీరిచ్చే విలువ ఇదేనా?” అన్నాడు.

గ్రామస్థులు నవ్య, “నువ్వు ఊరికి కొత్తవాడివి కదా. ఆయన స్వభావం తెలియక ఇలా అదుగుతున్నావు. అయినా, ఎవరి అభిప్రాయానికైనా విలువ, వారిపై ఎదుటివారికి గల అభిప్రాయం బట్టే కదా ఉంటుంది!” అన్నారు.

భూమయ్య ఎటువంటివాడో గ్రోంచిన మాణిక్యం, వాత్సుతో కలిసి తనూ సాధువు దర్శనానికి బయలుదేరాడు.

-భీమవరపు పురుషోత్తం

మన వారసత్వ స్థలాలు

కుతుబ్ మీనార్-చట్టు పక్కల

కట్టడాలు

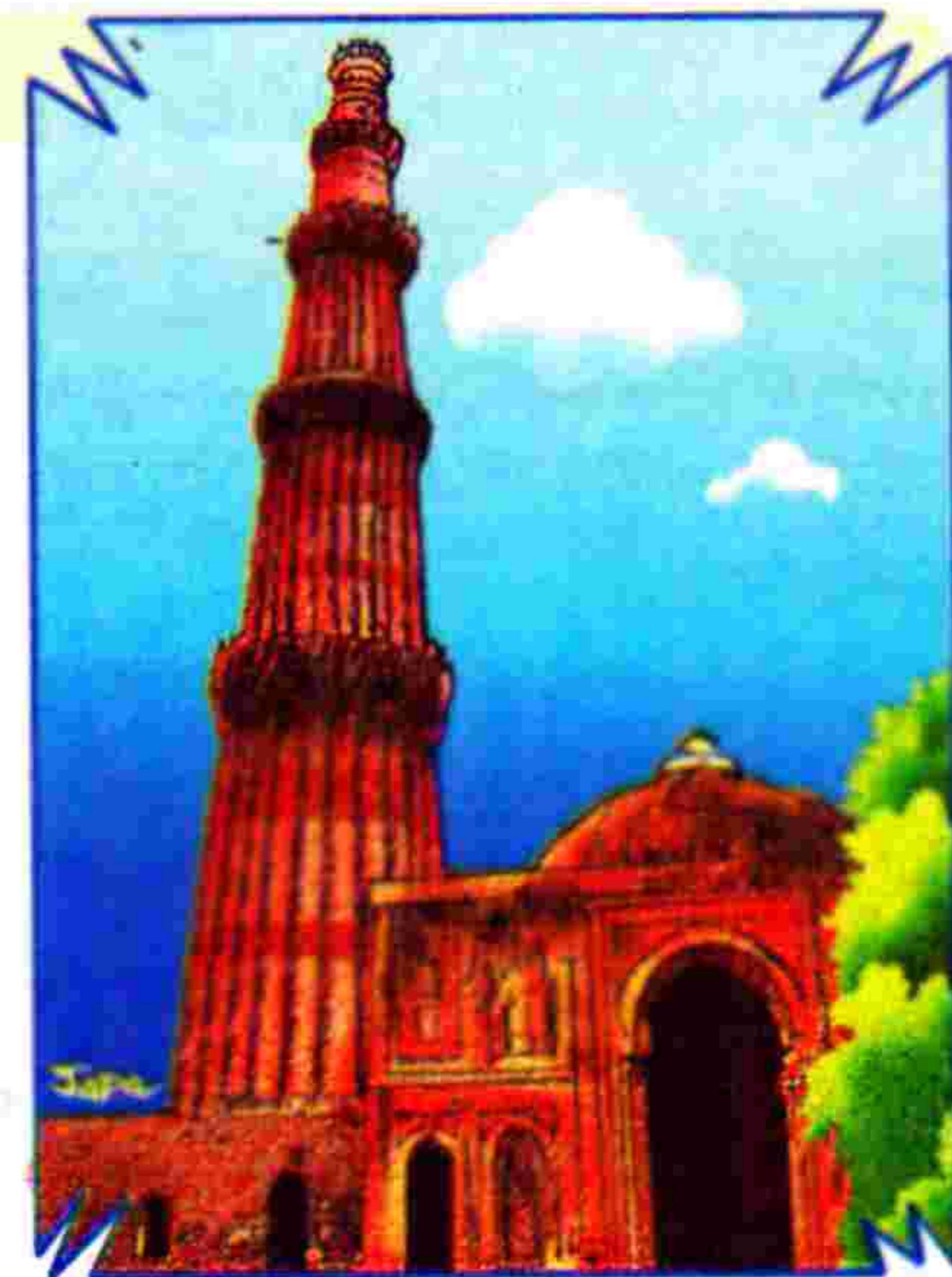
కుతుబ్ ప్రాంగణంలో సుప్రసిద్ధమైన కుతుబ్ మీనార్తో సహా పలు కట్టడాలున్నాయి. బానిసవంశ ప్రథమ పాలకుడైన కుతుబ్-ఉద్దీన్-షబాక్ కాలంలో దీని నిర్మాణం ఆరంభమయింది. ఆయన వారసు డైన ఇల్లుమిష్, ఆ తరవాతి పాలకులైన అలా-ఉద్దీన్-ఫిల్జీ మున్గువారు దీని పైఅంతస్థలను నిర్మించారు. కుతుబ్ మీనార్ 72.5 మీ. ఎత్తు ఉన్నది. దీని అడుగు పీరం వ్యాసం 14.3 మీ. పై అంతస్థ వెడల్పు 2.7 మీ.

అలాయ్‌గేట్ ప్రధాన ద్వారం. అలా-ఉద్దీన్-ఫిల్జీ దీనిని నిర్మించాడు. గుమ్మటంగల సింహ ద్వారం ఎల్ల సున్నంరాయి, లోపల చలవ రాళ్ళతో, అందమైన శిలా ఘలకాలతో అలంకరించబడి ఉన్నది. ఇది దీని నిర్మాణంలో పాల్గొన్న టర్కీ శిల్పకారుల అద్భుతమైన కళా సైపుణ్యానికి చక్కటి తార్కాణంగా భాసిల్లుతున్నది.

కుతుబ్ మీనార్ కన్నా రెండింతల ఎత్తుతో అలాయ్ మీనార్ను నిర్మించాలని అలా ఉద్దీన్ ఫిల్జీ దాని నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించాడు. అయితే, అది పూర్తయ్యేలోగా ఆయన మరణించడంతో అది అర్థంతరంగా ఆగిపోయింది. 24.5 మీ. ఎత్తయిన తోలి అంతస్థ శిథిలావస్థలో కనిపిస్తున్నది.

కుతుబ్ ప్రాంగణంలోని ఇనుపస్తంభం ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన లోహాన్రాణాలలో ఒకటి. అది 98 శాతం ఇనుమతో నిర్మించబడింది. 1600 సం.లు గడిచినా తుప్పు పట్టకుండా చక్కగా నిలిచి ఉన్నది. 7 మీ. ఎత్తయిన ఈ స్తంభాన్ని రెండవ చంద్రగుప్త విక్రమాదిత్యుడు (క్రీ.శ. 375-414) నెలకొల్చాడు. స్తంభానికి వీపును ఆనించి రెండు చేతులతో వెనకు కాగి లించుకున్నట్టు పట్టుకోగలిగిన వారి కోరికలు నెరవేరుతాయని ఒక విశ్వాసం!

యునెస్కో 1993వసం.లో (ఇండో-ఇస్లామికనిర్మాణ కళకు ఉదాహరణగా) దీనిని ప్రపంచ వారసత్వ స్థలాల జాబితాలో చేర్చుకున్నది.

ఉదయం నుంచి సాయంకాలం
వరకు చూడడానికి అనుమతిస్తారు.
ప్రమేశ రుసుము : భారత పౌరులకు
సార్క్రేడేశాలవారికి రూ. 10.
ఇతరులకు 5 అమెరికన్ డాలర్లు.
పదిహేనెళ్ళ లోపు పిల్లలకు ఉచితం.

కాగల్ గ్రామ తిమింగిలం

మన దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో నివసిస్తూ విభిన్న భాషలు మాట్లాడే వారయినప్పటికీ మన స్నేహితులందరికీ ఈ కథను చెప్పాలనుకుంటున్నాను.

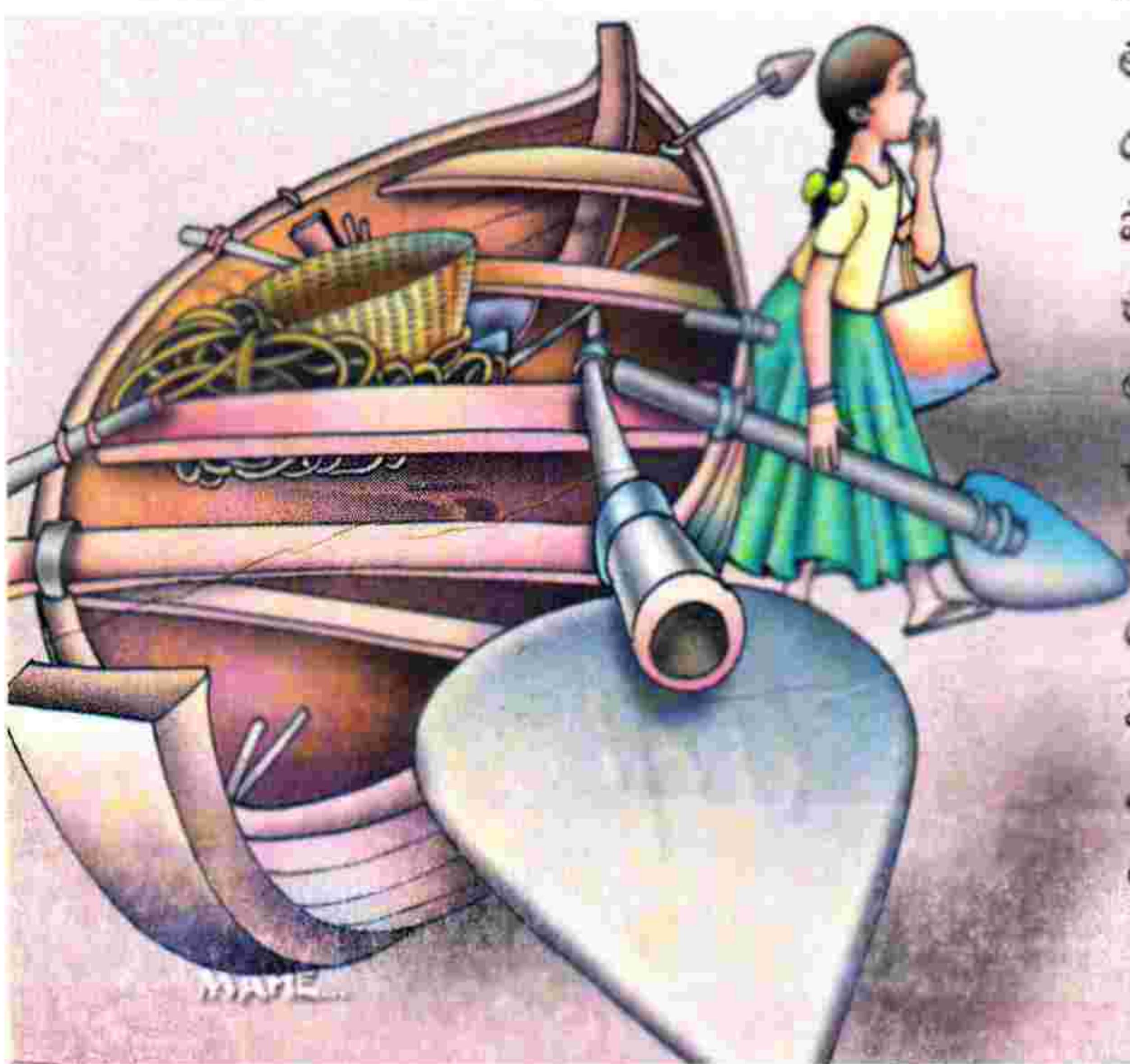
నా పేరు సునీ. పన్నెండేళ్ళ అమ్మాయినైన నేను కాగల్ గ్రామంలో ఉంటున్నాను. అది కర్నాటక రాష్ట్రం పదమటి తీరంలో ఉంది. నేను మా ఊళ్ళోని ప్రభుత్వ పారశాలలో చదువుకుంటున్నాను. ఇద్దరు శ్రీలు వచ్చి మా బడిలో నేచు రల్కబ్ అనే సంప్రదా ఏర్పాటు చేసేంతవరకు ప్రశాంతసముద్రంలోని అలల్లా రోజులు సాఫీగా గడిచిపోతూ ఉండేవి. నేను కూడా ఆ క్లబ్బులో చేరాను. వారి కార్యకలాపాలలో చురుగ్గా పాల్గొనడం మొదలు పెట్టాను. అప్పటి నుంచి నాలో అంతకుముందు లేని కొత్త ఊత్సవం, ఉత్సవం పుట్టుకువచ్చినట్టుయింది.

గత డిసెంబర్ నెల చివరమా గ్రామ సముద్ర తీరంలో ప్రకృతి జిబిరం ఏర్పాటు చేశారు. అప్పు

టికి పరీక్షలు అయిపోవడంతో సముద్ర జలాలను తాకుతూ ఉండే చిన్న కొండను ఎక్కుడా నికిపరిగెత్తాను. ఆ కొండపైనుంచి చూస్తే అవతలివైపు అఘునాజిని నది అందంగా కనిపిస్తుంది.

“అక్కడ ఏం జరుగుతున్నదో చూడు,” అని అరిచాడు నా వెనగ్గా వస్తున్న నా క్లాస్ మేట్ అరుణ్ మత్స్యకారులు కొండరు గుంపుగా గుమిగూడి ఉన్నారు. మేము ఆ గుంపులోకి చొచ్చుకుని వెళ్లాం. అక్కడి దృశ్యం చూస్తూంటే నాకు ఒక్కక్షణం స్ఫూర్హతప్పి పడిపోయినంత పనయింది. అదో పెద్ద నల్లటి ఊదారంగు మాంసం ముద్ద. అదేదో జంతు శరీరంలోని భాగమై ఉంటుంది. మరి దాని మొదలెక్కడ? తుది ఎక్కడ?

“తిమింగిలం!” అని ఎవరో చెప్పడం విన్నాను. అదేమిటో అర్థం కావడంతో నేను ధైర్యంగా మరింత లోపలికి వెళ్లాను. బ్రహ్మండ మైన ఆ జలచరం ఇసుక మీద పరుచుకుని పడి ఉన్నది. దాని పక్కనే ఎంత మంది ఉన్నారో లెక్కించాను. ముపైపై ఆరు మంది ఉన్నారు. దాన్ని బట్టి చూస్తే అది యాబై అడుగుల పాడవు ఉంటుంది. దాని వీపు నాకు కనిపించడం లేదు. నాకన్నా ఎత్తులో ఉందన్న మాట. అంతగా లోతు లేని సీళ్ళలో అది తీరంకేసి వచ్చి ఉంటుందనీ, ఉన్నట్టుండి బలమైన అలలు వీచడంతో అది ఒడ్డుకు విసిరివేయబడి ఉంటుందనీ పెద్దలు కొండరు చెప్పుకుంటూండగా విన్నాను. దాన్ని మళ్ళీ సముద్రంలోకి చేర్చడం ఎలా అన్నది ఇప్పుడు పెద్ద సమస్య. కొండరు యువకులు సముద్రం నుంచి బక్కెట్లతో

నీళ్ళు ముంచుకు వచ్చి తిమింగిలం ఏపు మీద కుమ్మరిస్తున్నారు.

మా నేచర్ క్లబ్ టీచర్ లక్ష్మీ అక్క తిమింగిలం చర్చం ఎండకు పొడిబారకుండా అలా పోయమని వాళ్ళకు సలహా ఇచ్చింది.

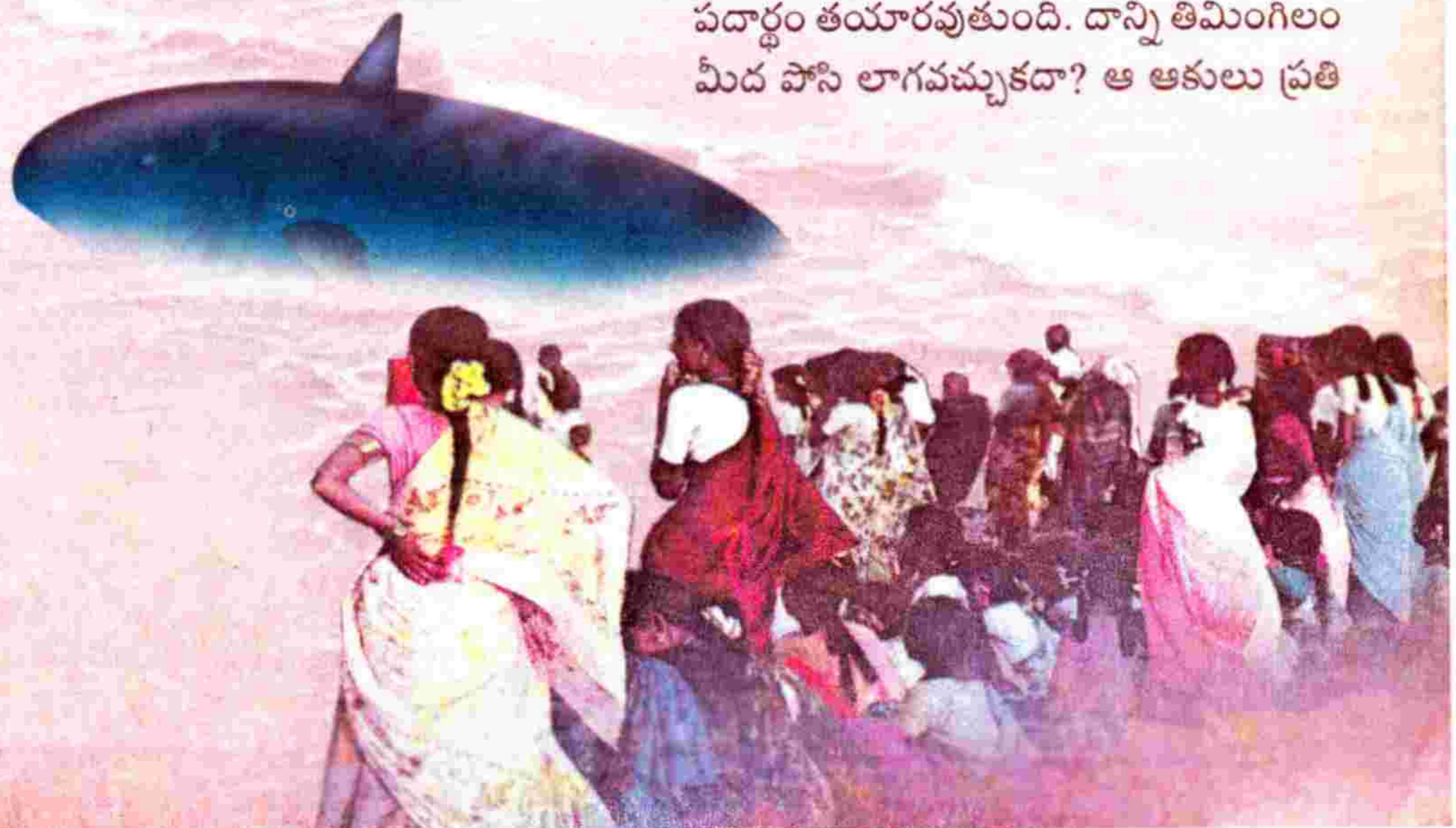
అంతలో కొందరు తాళ్ళను తీసుకురావడంతో, వాటిని తిమింగిలానికి కట్టి జట్టులుగా చేరి దాన్ని నీళ్ళలోకి లాగడానికి ప్రయత్నించారు. పడవలను సముద్రంలోకి, వెలుపలికి లాగడం అలవాటు గల మా గ్రామస్థలు మంచి బలవంతులు. అయితే, తిమింగిలం ఎంత బరువు ఉంటుందో వాళ్ళకు తెలియదు. దాన్ని ఒక అంగుళం కూడా కదిలించలేక పోయారు. కేకలు వేస్తూ లాగడానికి చూశారు. అది అటూ ఇటూ కదల లేదు. తిమింగిలం ఏమీ జరగ నట్టు దీనంగా చూస్తూ కదలామెదలక అలాగే ఉండిపోయింది.

ఇలాగే ఒకటిన్నర గంటసేపు గడిచిపోయింది. ఇక లాభం లేదు. అది చచ్చిపోక తప్పదనే నిర్మయానికి వచ్చారు జనం.

కొంతసేపటికి ప్రభుత్వ మత్స్యశాఖ నుంచి ఇద్దరు వచ్చి తిమింగిలాన్ని కొలతలు తీసుకున్నారు. అఖరికి వారిలో ఒకాయన, “నూనె లాంటి జిగట జారుడు పదార్థంతో దీని శరీరమంతా పూస్తే తప్ప దీన్ని సముద్రం లోకి చేర్చ లేము,” అన్నాడు.

అందుకు బండెదు నూనె కావాలి! అంత నూనె ఇప్పుడు ఉన్నపళాన ఎక్కడి నుంచి తీసుకురాగలం? ఈ అత్యవసర పరిస్థితిలో నా బుర్ర చురుగ్గా పనిచేయసాగింది. నేచర్ క్లబ్ కార్యకలాపాలలో పాల్గొంటూ ఉన్నప్పటికీ వాస్తవ ప్రపంచంలో ఎదురయ్యే సమస్యలను ఎదుర్కొల్పి నిస్సహాయులుగా చూస్తూ ఉండి పోవలసిందేనా?

జారుడు పదార్థం కావాలి! అంత నూనె దొరకదు. ఇప్పుడు ఏం చెయ్యాలి? ఆలోచనలతో బుర్ర వేడెక్కింది. తలపట్టుకున్నాను! ఉన్న ట్టుండి మెరుపులా ఒక ఆలోచన వచ్చింది. “లక్ష్మీ అక్క, బాస్త్నా సొప్పు ఆకుల్ని మందార పూల రేకుల్ని కలిపి నూరినట్టయితే జిగట పదార్థం తయారవుతుంది. దాన్ని తిమింగిలం మీద పోసి లాగవచ్చుకదా? ఆ ఆకులు ప్రతి

పెరట్లో కావలసినంత దొరుకుతాయి!” అని చెప్పాను.

అది వింత సలహానే! అయినా దాన్ని విన్న శ్రీలు అక్కడి నుంచి వెనుదిరిగి ఇళ్ళకేసి వేగంగా వెళ్ళడం చూసి సంతోషించాను. మా గ్రామంలో 670 కుటుంబాలు ఉన్నాయి. నేనూ మా ఇంటి కేని పరుగుతీశాను. మా అమృతో కలిసి సోప్పు ఆకులను కోసి రుబ్బాను. వాటికి లోలేసారా (ఆలోవీరా) ఆకులు కలిపి నూరాను. వాటిలోని రసం జిగురుగా ఉండడంతో పాటు గాయాలను ఆరుస్తుంది.

ఐదు బక్కెట్లు ఆకు పసరు తయారయింది. మా నాన్న సాయంతో దానిని ఎత్తుకుని తీరానికి బయలుదేరాం. మాతోపాటు అందరూ బక్కెట్లు, తగరపు డబ్బాల నిండా ఆకుపసరు తెచ్చారు. సైకిళ్ళ మీద, మోటారు బైకుల మీద కూడా తీసుకువచ్చారు. అది చూడడానికి ఎంతో ఉత్సాహం కలిగించింది. ఒకపనికసం గ్రామస్తు లందరూ కలిసికట్టగా ఇలా బయలుదేరడం నేను అంతకు ముందెన్నడూ చూడలేదు. చీటికిమాటికి తగవులాడుకునేవాళ్ళ మధ్య ఇంతటి పకమత్యమా అని ఆశ్చర్యపోయాను.

ఒళ్ళంతా చెముటలు కక్కుతూండగా బక్కెట్లలో ఉన్న ఆకుపచ్చ పసరుతో తిమింగిలం

వీపు మీద కుమ్మరించసాగారు. తిమింగిలం ఒళ్ళంతా పసరుతో నిండిపోయింది. ఆ తరవాత మత్స్యకారులు పనులు చేసేప్పుడు పాడే పాట పాడుతూ తిమింగిలాన్ని ముందుకూ, వెనక్కు లాగసాగారు.

“ప్రకృతిమాతా! తిమింగిలాన్ని బతికించాలనే మా ప్రయత్నం ఫలించే విధంగా ఆశీర్వదించు,” అని మనసులో ప్రార్థించుకున్నాను.

ఆ రోజు మా ఇళ్ళ నుంచి తీసుకువచ్చిన ఆకుపసరు మాయాజాలంలా పనిచేసిందంటే నమ్మండి. తిమింగిలం మెల్లగా జరగసాగింది. మెల్లగా నీళ్ళలోకి లోపలికి, లోలోపలికి వెళ్ళ కొద్దీ సులభంగా వేగంగా ముందుకు జరిగింది. పడవవాళ్ళ కష్టమని చూడకుండా పట్టుదలతో దాన్ని లోపలికి లాగి తాళ్ళను ముందున్న పడవవాళ్ళకు అందించారు. వాళ్ళ మెల్లమెల్లగా లాగి తిమింగిలాన్ని లోతైన నీళ్ళ మధ్యకులాక్కుపోయారు.

ఈదడానికి అనువుగా ఉన్న లోతైన నీళ్ళలోకి చేరగానే తిమింగిలంలో కదలిక వచ్చి, మెల్లగా ఈదడం మొదలుపెట్టింది. దాంతో పడవవాళ్ళ తాళ్ళను వదులు చేసి విప్పేశారు. తిమింగిలం ఈదుకుంటూ నీళ్ళను బలంగా వెదజల్లుతూ సముద్రంలోకి వెళ్ళిపోయింది. పడవలు తీరానికి వెనుదిరిగాయి. మేము తృప్తిగా నిట్టు ర్చాము. ఆ మూగ ప్రాణిని కాపాడడంలో మా ప్రయత్నం ఫలించినందుకు మేమెంతగానో ఆనందించాము.

—సునీతా రావు

Non-stop
fun @

chandamama.com!

Chandamama's

Festive fun!

What's your NEW YEAR RESOLUTION?

Post your NEW YEAR RESOLUTIONS at our site
and print them for your future reference. Win
surprise gifts for your resolutions- a motivation from
our end for you to stick to your resolutions.

Dear Chandamama

School issues? Friendship woes? Just plain confused about life and its problems?

Come to us with your questions and we will try to help you see light!

Pankaj Z from California: Is komodo dragon a real dragon?

Karan J from Powai: I want to become a cartoonist. Please tell me how!

Nihal Varma from Nainital: I always yawn when I'm in a crowded place! Why is that?

To know the answers, browse CONNECT under CONTEMPORARY section at
www.chandamama.com

What's more...

Browse www.chandamama.com for hundreds of
stories and comics for your reading pleasure...

Download cool games and applications at the
Download center.

Want to become a Chandamama Author? Come
online and submit your stories!

Play our Cricket Quiz!

Know about your favourite players by
answering simple questions. SMS CMCQ to
54646 and win fabulous prizes.

పాడే దేవదారు వృక్షం

స్విట్జర్లాండ్ వ్యాలైన్ ప్రాంతంలోని రెకింజన్ గ్రామంలో చెక్కు శిల్పాలు చెక్కే సాధుస్వభావు డెన ఒక వడ్రంగి ఉండేవాడు. అతడు చెక్కిన దేవతా రూపాలు, మహానీయులు, భక్తుల కొయ్య విగ్రహాలతో ఆ ప్రాంతంలోని క్రైస్తవ ఆలయాలను అలంకరించేవారు.

ఒకనాటి సాయంకాలం ప్రార్థనకోసం రెకింజన్ చర్చ గంటలు మోగాయి. ఆ సమయంలో వీనుల విందుగా వింతైన కంప్యూరంతో వడ్రంగికి ఒక పాట వినిపించింది. అతడు కిటికీ ద్వారా పాట వినిపిస్తున్న దిక్కుకేసి చూశాడు. గ్రామాన్ని ఆనుకుని ఎత్తుయిన కొండలపైన ఉన్న హోవా బాచ్ అడవి నుంచి పాట వినిపిస్తున్నది.

గుడిగంటలు మోగడం ఆగగానే ఆ పాట వినిపించడం కూడా ఆగిపోయింది. అంతా నా ఊహా కాదుకదా అనుకుంటూ వడ్రంగి, కొర ముట్టను అలాగేపడమేసి చర్చికి బయలుదేరాడు.

అయితే, మరునాడు కూడా చర్చ గంటలు మోగే సమయంలో ఆ పాట వినిపించింది.

మూడో రోజు కూడా అలాగే వినిపించింది. నిజానికి ప్రతి రోజూ సాయంకాలం చర్చ గంటలు మోగేప్పుడల్లా ఆపాట వినబడుతూ, గంటలు మోగడం ఆగగానే ఆ పాట కూడా ఆగిపోతోంది. వడ్రంగి తను విన్న పాటను గురించి గ్రామస్థులకు చెప్పాడు. వాళ్ళల్లో కొండరు ఆ పాటను తాము కూడా విన్నట్టు చెప్పగానే వడ్రంగి హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు.

ఆ వింత సంగీతం ఎక్కుడినుంచి వినిపిస్తున్నదో తెలుసుకుని తీరాలన్న నిర్ణయంతో వడ్రంగి ఒకనాడు హోవాబాచ్ అడవికేసి బయలు దేరాడు. చర్చ గంటలు మోగుతూండగా కొండనెక్కి అక్కడి పెద్ద పెద్ద చెట్ల మధ్య కలయతిరగసాగాడు.

ఆఖరికి అతడు వందయేళ్ళనాటి బ్రహ్మాండ మైన దేవదారు వృక్షాన్ని సమీపించాడు. ఆ వృక్షం బోదెనుంచే సంగీతం వెలువదుతూండడం గమనించి విస్తుపోయాడు. ఆ సంగీతాన్ని మళ్ళీ మళ్ళీ విని ఆ విషయాన్ని నిర్ధారించుకున్న

చందులు క్రీడ - 10 సమాధానాలు

1. రంజాన్; సాదీ అరేబియాలోని మెక్కా 2. శ్రీ కృష్ణ జయంతిని సూచించే జనాప్రాప్తమి 3. తీజ్ 4. పార్సీలు; పటేటి

తరవాత, తను కనుగొన్న దాన్ని గ్రామస్థులకు తెలియజేయడానికి తిరుగుముఖం పట్టాడు.

అప్పటినుంచి రోజూ పలువురు గ్రామస్థులు పాటలుపాడే దేవదారు వృక్షాన్ని చూడడానికి అడవికి వెళ్లి రాసాగారు. వద్దంగి కూడా అనేక సార్లు అడవికి వెళ్లి ఆ చెట్టును చూసి, తాకి అమితానందం చెందేవాడు. ఎప్పుడూ ఆ వృక్షం గురించే ఆలోచించడంవల్ల అది కలలో సైతం అతణ్ణి వెంటాడేది. తను చెక్కిన విగ్రహాలన్నిటి లోకీ బ్రహ్మండమైనదిగా ఒక విగ్రహాన్ని ఆ వృక్షం నుంచి మలచాలనే కోరిక ఆ వద్దంగిలో బలంగా ఏర్పడింది.

తన ఆశను రెక్కింజన్ పారిష్ట్రోష్కు విన్న వించడంతో, ఆయన అందుకు సంతోషంగా అంగీకరించాడు. వృక్షాన్ని పడగొట్టడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. అయినా, బ్రహ్మండమైన ఆ వృక్షాన్ని పడగొట్టి, గుర్రాల సాయంతో దాన్ని కిందనున్న లోయలోకిలాక్కుషున్నప్పుడు కట్టేలు కొట్టేవాళ్ళ గుండెలు బరువెక్కాయి!

అద్భుతమైన శిల్పకారుడైన ఆ వద్దంగి,

వృక్షం బోడె నుంచి దుంగలాంటి పెద్ద ముక్కను తీసుకున్నాడు. అందులో 'వర్జిన్ మేర్' విగ్రహాన్ని మలచమన్నట్టూ, ఆ పనిని రాత్రి ప్రారంభిస్తున్నట్టూ 'పారిష్ట్రోష్'కు చెప్పాడు. రాత్రింబ వళ్ళ అమితోత్సాహంతో నిద్రాహాలు కూడా మరిచిపోయి, విగ్రహాన్ని మలచడంలో నిమగ్న డయాడు. పవిత్రమేరీమాత విగ్రహం రూపం సంతరించుకోవడం చూడడానికి దూర ప్రాంతాల నుంచి జనం తుండోపతండులుగా రాసాగారు. దానిని చూసిన వారందరూ మరే కళాకారుడూ జీవకళ ఉట్టిపడే ఇంతటి అందమైన మేరీమాత విగ్రహాన్ని మలిచి ఉండలేదని కొనియాడారు.

మలచడం పూర్తి కాగానే వద్దంగి దానిని చర్చికి అప్పగించాడు. ఆయన దానిని పీరం మీద ప్రతిష్ఠించడాన్ని భక్తులు అబ్బారపాటుతో మౌనంగా తిలకించారు. మేరీమాత కొయ్య విగ్రహం హరాత్తుగా నోరు తెరిచి చిరపరిచిత మైన అద్భుత దివ్య సంగీతాన్ని వినిపించింది. దేవదారు వృక్షం పాడడం అదే చివరి సారిగా మిగిలిపోయింది!

మహానీయుల జీవితాల్లో ఆస్తక్కికర ఉదంతాలు (36)

ఉద్యమ ఆవిర్భావం

మేడవు బ్లావట్సై స్థాపించిన దివ్యజ్ఞాన సమాజం (థెయెసోఫికల్ స్టాస్టీ)లో చేరడానికి భారతదేశానికి తరలి వచ్చిన బ్రిటిష్ మహాత్మా. అనీ బెసెంట్. భారతదేశంలో స్థిరపడ్డాడని ఆమె దేశ స్వాతంత్ర్యద్వమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ తోలి మహాత్మా అధ్యక్షులయ్యారు.

మనదేశంలో బాయిస్క్యాట్స్ ఉద్యమ ఆవిర్భావానికి కూడా ఆమెయే ప్రధాన కారణం. ఈ విషయంగా మొదట ఆమె విన్న వించినప్పుడు సౌట్ ఉద్యమ వ్యవస్థాపకులు ల్యార్డ్ బ్యాడెన్ పోవెల్, “భారతదేశంలో మన ఉద్యమ విస్తరణకు న్యాయం సమకూర్చడానికి చాలినంతమంది బ్రిటిష్ అధికారులు అక్కడ లేరు,”

అని ఉత్తరం ద్వారా సమాధానమిచ్చారు.

అది ఆమెను ఆశాభంగానికి గురిచేసినప్పుటికీ, ఆ కార్యాన్ని సాధించి తీరాలనే పట్టుదలను కూడా పెంచింది. తను నివాసముంటూన్న భారతదేశాన్ని మాతృభూమిగానూ, ప్రజలను తోబుట్టువులుగానూ భావించింది. సాయం వెలుపలి నుంచి అందనప్పుడు దానిని స్థానికంగానే పెంపాందించుకోవడానికి పూనుకున్నది. అందుకు మొదటి మెట్టుగా స్థానికులలో ఆత్మస్థయిర్యాన్ని, ఆత్మగౌరవాన్ని కలిగించాలి. గత చరిత్ర, సంస్కృతీసంప్రదాయాల పట్ల గౌరవాభిమానాలు పెంపాందించాలి. అప్పుడే స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినప్పుడు దానిని ఆత్మవిశ్వాసంతో, సమర్థతో వినియోగించుకునే శక్తిసామర్థ్యాలు లభ్యమవుతాయి.

యువతలో క్రమశిక్షణ, ఆత్మవిశ్వాసం పాదుకోల్పడానికి సౌట్ ఉద్యమం ఎంతగానో దోహద పడగలదని అనీ బెసెంట్ ప్రగాఢంగా విశ్వసించారు. ‘నిర్వల మనస్సు’ లైన యువకులలో ఆదర్శభావాలను కలిగించడం సులభమని ఆమె భావించారు. అందుకు అను గుణంగా ఇండియన్ బాయి సౌట్ అసోసియేషన్ రూపకల్పనకు ఏర్పాట్లు మొదలు పెట్టారు. పిల్లలలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, స్వావలంబను పెంపాందించడానికి అనువైన శిక్షణను అందించడానికి కూడా నిర్ణయించారు.

స్వాట్ గ్రూపులు ప్రారంభించడానికి అనేక పారశాలలు ముందుకు వచ్చాయి. అలాంటి పాతశాలలోని ఉపాధ్యాయులలో ఒకరిని ఎంపిక చేసి స్వాట్ మాష్టర్ శిక్షణానిస్తారు. ఆ కాలంలో బడి పిల్లలకు యూనిఫారాలు ఉండేవి కావు. శారీరక వ్యాయామానికంటూ ప్రత్యేకంగా డ్రిల్లు పిరియడ్లు లేవు.

బాయి స్వాట్ లో చేర్చుకున్న వారికి మాలతో సహా యూనిఫారాలు అందజేశారు. హ్యాట్కు బదులు భారతీయ విద్యార్థులకు చిన్న తల పాగా బావుంటుందని బెసెంట్ భావించారు. ఉత్తేజ పూరిత సంగీతంతో తమ సాంత భాషలో దేశభక్తిగీతాలను ఆలపించాలని కూడా నీర్చుయించారు. అలాంటి పాటలు పాడడం పసిహృదయాలకు స్వార్తిని కలిగిస్తాయని ఆమె భావించారు.

శిక్షణ క్రమబద్ధంగా జరిగేది. పరిశుభ్రత, వినయ విధేయతలు, స్నేహం, దయ, కరుణ పాటించాలని ఆచరణలో చూపేవారు.

ఆ సమయంలో ఒకనాడు లార్డ్ బ్యాడెన్

పొవెల్ భారత దేశానికి విచ్చేస్తున్నట్టు తెలిసి అనీ బెసెంట్ ఆశ్చర్యపడ్డారు. ఆయన ఇండియన్ బాయి స్వాట్ ను చూసి తృప్తి చెందగలడా? అనుమతి కోసం మొదట విన్నవించిన ప్స్యాడు అంగీకరించకపోవడం పొరబాటని గ్రహించగలడా? అన్న ఆలోచనలతో ఆమెలో ఒక విధమైన తపన ఆరంభమయింది.

మార్చిపాష్ట వందనస్వికారానికి లార్డ్ బ్యాడెన్ పొవెల్ వస్తున్నట్టు నీర్చుయించబడింది. ఆయన రావడానికి అంగీకరించాడేగాని ఇక్కడివారి నుంచి గొప్పగా ఆశించలేదు. అయితే, నిర్దూపు మైన బాయి స్వాట్ ప్రదర్శనను చూసి పులకించి పోయాడు. అద్భుతమైన బ్యాండ; నీర్చితకొల తలతో నియమబద్ధమైన అడుగులు; స్వార్తిని రేకెత్తించే గీతాలాపన వీటిని చూసి ఉద్యమ స్థాపకుడి మనసు ఉప్పాంగింది.

ఆయన అనీ బెసెంట్ కేసి తిరిగి, “మీరు సమ్ముతించినట్టయితే, బాయి స్వాట్ అసోసియేషన్ ను బ్రిటిష్ బాయి స్వాట్ ఉద్యమంతో అనుసంధానం చేయడానికి నీర్చుయించాను,” అన్నాడు.

అంతే కాదు. ఆయన అప్పటికప్పుడే డా. అనీబెసెంట్ ను ‘అనరరీ స్వాట్ కమిషనర్’గా నియమిస్తున్నట్టు కూడా ప్రకటించాడు. ఆమెకు ఆ పదవి ప్రధానం కాదు. అయితే భారత బాయి స్వాట్, ప్రపంచంలోని మరేదేశం స్వాట్ కన్నా తీసిపోనిది, దీటైనది అన్న తన విశ్వాసానికి గుర్తింపు రావడం ఆమె గొప్పగార వంగా భావించారు.

- (క.ఆర్)

దీపావళి అనగానే మామూలుగా దీపాలంకర లొలు, బాణాసంచాలు జ్ఞాపకం వస్తాయి. అయితే 1942వ సం. బీహారు హజారీ బాగ్ జైలులోని రాజకీయ భైదీలు ఆరోజు స్వాతంత్ర్యం కోసం ఆలోచించసాగారు. వాళ్ళ నాయకుడు జయప్రకాష్ నారాయణ్. 1942 ఆగస్టు 9వ తేదీ గాంధీజీ ‘క్రీట్ ఇండియా ఉద్యమం’ ప్రారంభించిన వెంటనే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం జాతీయ నాయకులందరినీ ఖైదు చేసి పలు కారాగారాలకు తరలించింది.

జయప్రకాష్ నారాయణ్ ను కొండ ప్రోంతాల లోని హజారీ బాగ్ జైలులో బంధించారు. జైలు చుట్టూ దట్టమైన అడవులు. ఎత్తుయిన గోడల మధ్య నిర్మించిన ఈ జైలును భయంకరులైన

నేరగాళ్ళను, అలాంటి అపాయకరమైనవాళ్ళని భావించబడ్డ జాతీయ నాయకులను బంధించడానికి ఉపయోగించేవారు.

ఒకనాటి సాయం సంధ్యవేళ దీర్ఘాలోచనతో జైలు గదిలో కూర్చున్న జయప్రకాష్ నారాయణ్ చూపులు చిన్న కిటికీ గుండా ఆకాశంలో గూళ్ళకు తిరిగివెళుతూన్న పక్కల మీదపడ్డాయి. ఆహ! అవి ఎంత స్వాతంత్రంగా ఎగర గలుగుతున్నాయి? పక్కలకు లాగా మనకూ రెక్కలుంటే జైలు నుంచి ఎగిరి వెళ్ళిపోయేవాళ్ళం కదా! అనే ఆలోచన ఆయన మనసులో మెరుపులా తోచింది. అది అసాధ్యమన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించడంతో ఊరుకున్నాడు గాని, జైలు నుంచి ఎలాగైనా బయట పడాలన్న నిప్పకణిక

లాంటి కోరిక మాత్రం ఆ క్షణం నుంచి జ్యాలలా వెలగసాగింది. తనలోని కోరికను సహచరులకు చెప్పాడు. అది అసాధ్యమని కొందరు కొట్టి పారే శారు. మరి కొందరు దాని సాధ్యాసాధ్యాల గురించి చర్చించుకోవడం చూసి ఆయన ఆనందించాడు. అంతకు పూర్వం జైశ్వలు నుంచి తప్పించు కున్న బైదీలు, నేరగాళ్ళు, విష్ణువకారుల గురించి మాట్లాడుకున్నారు. జైలు అధికారుల కళ్ళల్లో కారం చల్లి వారు అనుసరించిన విజయవంత మైన మార్గాల గురంచి పరిశీలించారు. దక్కిణాది స్వాతంత్య యోధులు చేపట్టిన పద్ధతులను అధ్యయనం చేశారు. జాగ్రత్తగా పథకం రూపొందించినట్టయితే జైలు నుంచి తప్పించుకోవడం అసాధ్యం కాదన్న నిర్ణయానికి వచ్చారు.

జయప్రకాష్ కామేడ్లలో ఆయనలాగే బీహారుకు చెందిన ఎ.పి. సిన్హా చాలా ముఖ్యాడు. అంతా విన్న అతడు, “జై, నీతో కలిసి తప్పించు కోలేనుగాని, నువ్వు తప్పించుకుంటున్నప్పుడు అధికారుల కంటబడకుండా దారిని అడ్డుకోగలను. ప్రజలను ఉత్సాహభరితుల్ని చేసి స్వార్థానికి కలిగించి స్వాతంత్య ఉద్యమాన్ని ముందుకు నడిపించే అద్భుతశక్తి నీకున్నది. నువ్వు గొప్ప జాతీయ నాయకుడివి!” అన్నాడు గంభీరంగా.

ఆ తరవాత జయప్రకాష్ తో కలిసి ఎవరెవరు తప్పించుకోవాలి అన్న విషయం నిర్ణయించ

బహింది. ఎప్పుడు, ఎలా తప్పించుకోవాలి అన్న పథకం పకట్టిందీగా చర్చించి రూపొందించబడింది.

నిర్ణయించబడిన నవంబర్ 8వ తేదీ తెల్ల వారింది. ఆరోజు దీపావళి పండుగ జరుపుకోవడంలో అందరూ హడావడిగా ఉన్నారు. జై అనుచరులు తప్పించుకునే పథకాన్ని ప్రశాంతంగా అమలు పరిచారు. పగటి పూట అధికారులతో సహ అందరికీ మిఠాయిలు పంచారు. సాయంకాలం కథలు చెప్పుడంలో అందేవేసిన చెయ్యి అయిన ఎ.పి. సిన్హా కథాకాలక్కేపానికి ఏర్పాటుచేశారు. అందుకు జైలు అధికారులను తప్పానించారు.

సాయంకాలమయింది. సిన్హా కథాకాలక్కేపం ప్రారంభించాడు. కాపలా భట్టుల, అధికారుల దృష్టి లోపల జరుగుతూన్న అసలు కథ మీద పడకుండా బైదీలు సిన్హా చేపే కథ వింటూ నవ్వులతో, కేకలతో నానా హంగామా చేయసాగారు. సిన్హా ఉత్సాహభరితంగా వినోదాత్మకమైన కథలు చెప్పసాగాడు.

లోపలికి చేరిన మిత్రులు తాము కప్పుకునే దుప్పట్లను, పంచలనూ పెనవేసి. ఒకదానితో ఒకటి ముడివేశారు. పొడవాటి తాడు తయారయింది. తక్కిన బట్టలను వీపులకు మూటలుగా కట్టుకున్నారు. ఎత్తయిన ప్రహరీ గోడల

చందులు క్రీడ - 10 (నవంబర్ '08)

అన్ని సరైన సమాధానాలు రాసిన ఎంటీలు పారకుల
నుంచి ఒక్కటీ రాలేదు.

అందువల్ల బహుమతి ఇవ్వలేకపోతున్నాం.

కేసి మెల్లగా నడిచారు. వారిలో ఒకడు గోద మీదుగా ఉన్న దృఢమైన ఇనుప మేకుకు తగులుకునే విధంగా తాడు ముడివేసి నేర్చగా విసిరాదు. దాన్ని ఒకసారి బలంగా లాగి చూసి దృఢంగా ఉందని గ్రహించి, “నేను మొదట గోద ఎక్కు అవతలికి దూకుతాను,” అంటూ జయప్రకాష్ నారాయణ్, చకచకా దాని సాయంతో గోద మీదికి ఎగ్గుబాకి గోద మీద నిలబడి క్షణం పరిశీలించి చూసి ఆవలికి దూకే శాదు. కింద పచ్చటి గడ్డి, ఎండు టానులు ఒత్తుగా ఉండడంతో ఎలాంటి గాయమూ తగల లేదు. మిగిలిన సలుగురూ ఆయన్ను అనుసరించారు.

ఐదుగురు మిత్రులూ క్షేమంగా బయటు పట్టాక ఒకరినెకరు కోగిలించుకున్నారు. ఆ తరవాత అమావాస్య చీకట్టో చెట్ల చాటుగుండా రాళ్ళు రఘుల మీదుగా, చిత్తడినేలపై తెల్లవారే దాకా నడిచారు. తెల్లవారుతూండగా తమ తలల మీదుగా ఉన్నట్టుండి విమానం ఎగిరే

శబ్దం రావడంతో, చెట్ల చాటున పాదరిష్టులో దాక్కున్నారు. కొంత సేపటికి విమానం వెళ్ళి పోయి, శబ్దం దూరం కావడంతో మళ్ళీ నడ వడం ప్రారంభించారు.

మరికొంత దూరం వెళ్ళే సరికి బాటలో రెండు ఎడ్డ బండ్లు ఎదురు కావడంతో ఆపమని అడి గారు. వాళ్ళు ఖైదీబట్టలతో ఉండడంతో మొదట నేరస్థలుగా అనుమానించిన బండి తోలేవాళ్ళు, వాళ్ళను పరిశీలనగా చూసి మాటల ద్వారా రాజకీయ ఖైదీలని గ్రహించారు. వాళ్ళలో ఒకడు జయప్రకాష్ ను గుర్తుపట్టి ఆప్యాయంగా బండిలోకి ఎక్కుంచుకున్నాడు.

బండ్లు పక్క గ్రామం చేరగానే, గ్రామస్థులు వారికి ఆహారం పెట్టి మంచి బట్టలు ఇచ్చారు. ఆ తరవాత వాళ్ళు తలపాగాలు చుట్టుకుని, భుజాలపై గొడ్డళ్ళను పట్టుకుని స్థానికరైతుల్లా పయనం కొనగాగించారు.

అదే సమయంలో తప్పించుకున్న వాళ్ళ కోసం జైలు అధికారులు చుట్టు పక్కల వెది కారు గాని, పట్టుకోలేకపోయారు. జయ ప్రకాష్, ఆయన కామ్మెండ్లు మరో ఐదేళ్ళ స్వతం త్రంగా ప్రజల మధ్య ఉన్నారు.

ఈ ఐదేళ్ళకాలం జయప్రకాష్ గయకూ, ఛొర్సుకూ మధ్య గడిపాడు. ఆ కాలంలో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్ని పడదోయడానికి అజ్ఞాత ఉద్యమ మాన్మి నడిపాడు. దృఢచిత్తం, ప్రశాంత ధైర్యం, అపారమైన మాతృదేశ భక్తి కలిగిన జయప్రకాష్ నారాయణ్ ‘లోక నాయక్’గా పేరుగాంచాడు. ఆయన ఆ మహానుభావుడు తననెప్పుడూ ఒక ప్రజా సేవకుడిగానే భావించాడు. - (ఆర్.కె)

క్రికెట్ ఎవరైస్ మీద సచిన్.

ప్రపంచ ప్రసిద్ధ మల్లయుద్ధ వీరుడు మహ్మద్ అలీ ఎలాంటి సంకోచం లేకుండా, “నేను అందరి కన్నా గొప్పవాళ్లి!” అని చాటుకున్నాడు. సచిన్ క్రికెట్లో అంతటి గొప్పవాడే అయినప్పటికీ వినయం కారణంగా అలా ఎన్నడూ చెప్పుకోలేదు. అక్షోబర్ 17వ తేదీ మొహరీలో ఇండియా, ఆష్ట్రేలియాతో సెకండ్ మ్యాచ్ అడినప్పుడు ఆయన ప్రపంచ క్రికెట్లో గొప్పవాడ య్యాడు. వెష్ట్ ఇండియన్ బ్రియాన్ లారా ఇన్నింగ్స్ 11,953 టెస్ట్ పరుగులను అధిగమించి సచిన్ ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించగలడని ఎదురు చూశారు. ఆ రికార్డును అధిగమించడానికి సచిన్ బ్యాటింగ్ ప్రారం భించినప్పుడు 15 పరుగులే కావలసి వచ్చింది. టీబ్రేక్ కల్గా 13 పరుగులు చేశాడు. ఆయన పీటర్ సిడిల్స్ ఫ్స్ట్ డెలివరీని ఎదుర్కొన్నాడు. రెండు పరుగులు పూర్తి చేసి దానిని మూడు చేయడానికి ఇంకా కొనసాగించాడు. ఇప్పుడు రెండు టెస్ట్లలలోనూ (39) ఒడిషలలోనూ (42) ఎక్కువ సెంచు రీలు స్కూర్ చేసిన రికార్డు సాధించాడు. ఒడిషలలో 16,361 పరుగుల రికార్డు సృష్టించాడు. ఆయన 16వ యేట తొలి టెస్ట్ అడాడు. ‘లిటిల్ స్టార్’ అని అభివృద్ధి పిలువబడ్డ ముంబయిలో జన్మించిన సచిన్ మన దేశం టీమ్కు 25 సార్లు కేప్పన్గా ఉన్నాడు. ఆయన అత్యద్యుత విజయాన్ని, పట్టుదలకు నిరంతర కృషికి లభించిన కానుకగా చెబుతారు. ఒన్డోలలో 100 వికెట్స్, 100 క్యాచ్స్ సాధించిన ప్రత్యేకత కూడా ఆయనకు ఉన్నది. సుప్రసిద్ధ వ్యాఖ్యాత హర్షాభోగ్లే మాటల్లో చెప్పాలంటే, “సచిన్ క్రికెట్ ఎవరైస్ శిఖరం మీద నిలబడి ఉన్నాడు!”

గమనిక : నాగ్పూర్లో నవబంర్ 6వ తేదీ జరిగిన మ్యాచ్లో సచిన్ తన 40వ టెస్ట్ వంద సాధించాడు.

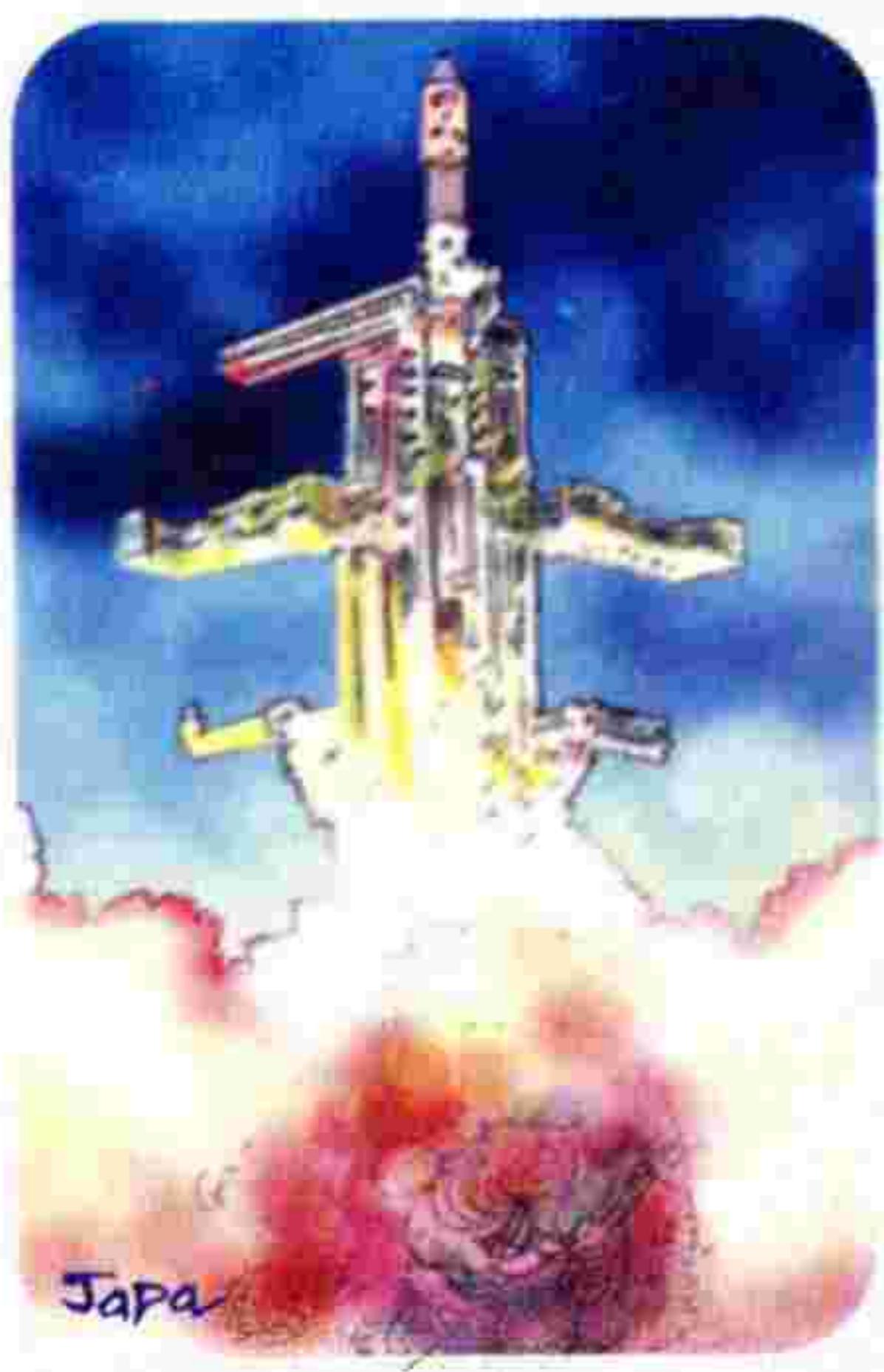

Play the Chandamama Cricket Quiz in your mobile.

SMS CMCQ to 54646 to play

Great goodies
to win. Hurry!

చంద్రయాన్ ప్రయోగం

మనదేశం సాంత సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో చంద్రయాన్-1 ఉపగ్రహాన్ని చంద్రుడికి పంపి సరికొత్త చరిత్ర సృష్టించింది. చంద్రుడి గురించి మరింత సమాచారాన్ని సేకరించడానికి ఈ ఉపగ్రహప్రయోగం ఉద్దేశించబడింది.

11 పే లోడ్స్ తీసుకెళ్లిన 1,380 కి.గ్రా. బరువైన చంద్రయాన్-1 అక్షాంశు 22వ తేదీ పిఎస్‌ఎల్‌వి-సి 11 బ్లాష్ట్ చేసిన 18.2 నిమిషాల తరవాత 'ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆర్బిట్' లోకి రిలీజ్ చేయబడింది. ఇది మరో రెండేళ్చుపాటు చంద్రుడికి సంబంధించిన విశేషాలను సేకరించి పంపుతుంది.

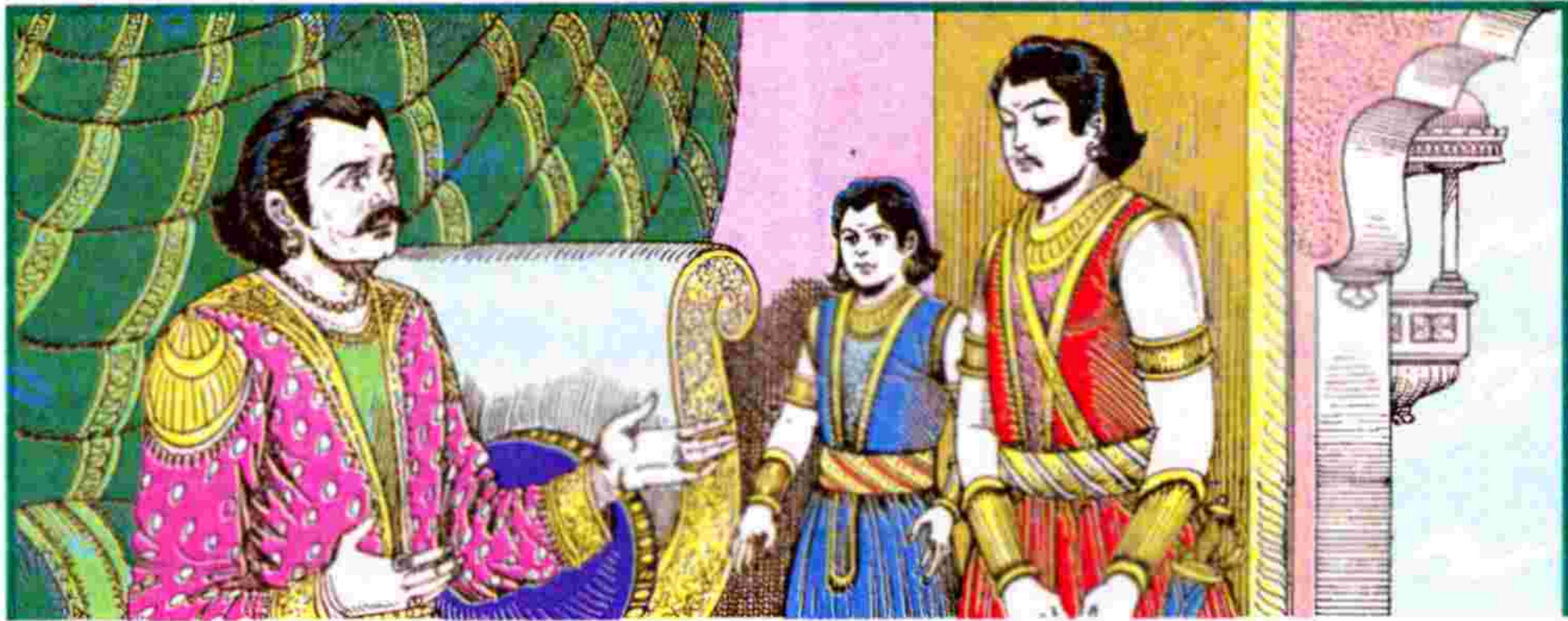
ఎవిధ దశల ద్వారా ఈ 'స్పెస్‌క్రోష్ట్' తన 4,00,000 కి.మీ. ప్రయాణాన్ని సాగించింది. నవంబర్ 12వ తేదీ చంద్రుడికి 100 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న పైనల్ రెస్టింగ్ ఆర్బిట్ (కక్ష)ను చేరుకున్నది.

తోలి నవలకు ప్రతిష్ఠాత్మక సాహితీ పురస్కరం!

ఉత్తమ కథారచనకు యేటా మాన్ బూకర్ అవార్డు ప్రదానం చేస్తారు. అరవింద్ అడిగా అనే భారతీయ రచయిత తన తోలి నవల 'ది వైట్ ట్రైగర్'కు ఈయేటి ప్రతిష్ఠాత్మకమైన మాన్ బూకర్ అవార్డును అందుకుంటున్నారు. ఆయన వయసు 34 యేళ్ళ కావడం విశేషం. బ్రిటిష్, ఐర్లాండ్ లతో సహా కామన్స్‌ల్ దేశాలలో వెలువడ్డ ఉత్తమ అంగ్ నవలకు 50,000 పౌండ్లు బహుమతిగా ఇస్తారు.

అరవింద్ అడిగా-మద్రాసు (ఇప్పటి చెన్నాయ్) నగరంలో 1974లో జన్మించారు. పారశాల విద్యను మనదేశంలోనూ, ఆస్ట్రేలియాలోనూ ప్రారంభించిన అడిగా న్యూయార్క్‌లోని కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయంలోను, ఆస్ట్రేలియాలోని మాగ్నాలెన్ కాలేజీలోనూ ఆంగ్ సాహిత్యం చదివారు. ఆయన రచనలు ది పైనాన్సియల్ ట్రైమ్స్, ఇండిపెండెంట్ మొదలైన బ్రిటిష్ పత్రికలలో వెలువడ్డాయి. అడిగాకు ముందు మనదేశానికి చెందిన వి.ఎస్. నాయపాల్, సల్వాన్ రుష్సీ, అరుంధతీ రాయ్, కిరణ్ దేశాయ్ మాన్ బూకర్ అవార్డు అందుకున్నారు.

దేవధర్మం

చాలాకాలం క్రితం కాశీరాజుకు పట్టపు రాణియందు ఇద్దరు కొడుకులు కలిగారు. రాజు వారికి మహింసాసుడనీ, చంద్రకుమారుడనీ పేర్లు పెట్టాడు. మహింసాసుడే బోధిసత్యుడు. చంద్రకుమారుడు పసివాడుగా ఉండగానే తల్లి తీరని వ్యాధి సోకిహాత్మగా చనిపోయింది.

ఆప్సుడు రాజు మరొక భార్యను పెళ్ళాడి, అమెను పట్టపు రాణిని చేశాడు. అమె రాజుకు ప్రేమపాత్రురాలుగానూ, అనుకూలవతిగానూ ఉంటూ, కాలక్రమానతాను కూడా ఒక అంద మైనపిల్లవాణ్ణి కన్నది. వాడికి సూర్యకుమారుడని పేరు పెట్టారు. రాజు ఒక నాడు ఈ పుత్రుణ్ణి చూసి ఎంతగానో సంతోషించి పట్టపు రాణితో, “నీ కొడుకు ఏదైనా వరం ఇస్తాను కోరుకో,” అన్నాడు.

“మీ అభిమానానికి చాలా కృతజ్ఞతలు. అయితే, ఇప్పుడు కాదు, నాకు కోరాలనిపించి

నప్పుడు వరం అడిగి పుచ్చుకుంటాను,” అన్నది పట్టపు రాణి.

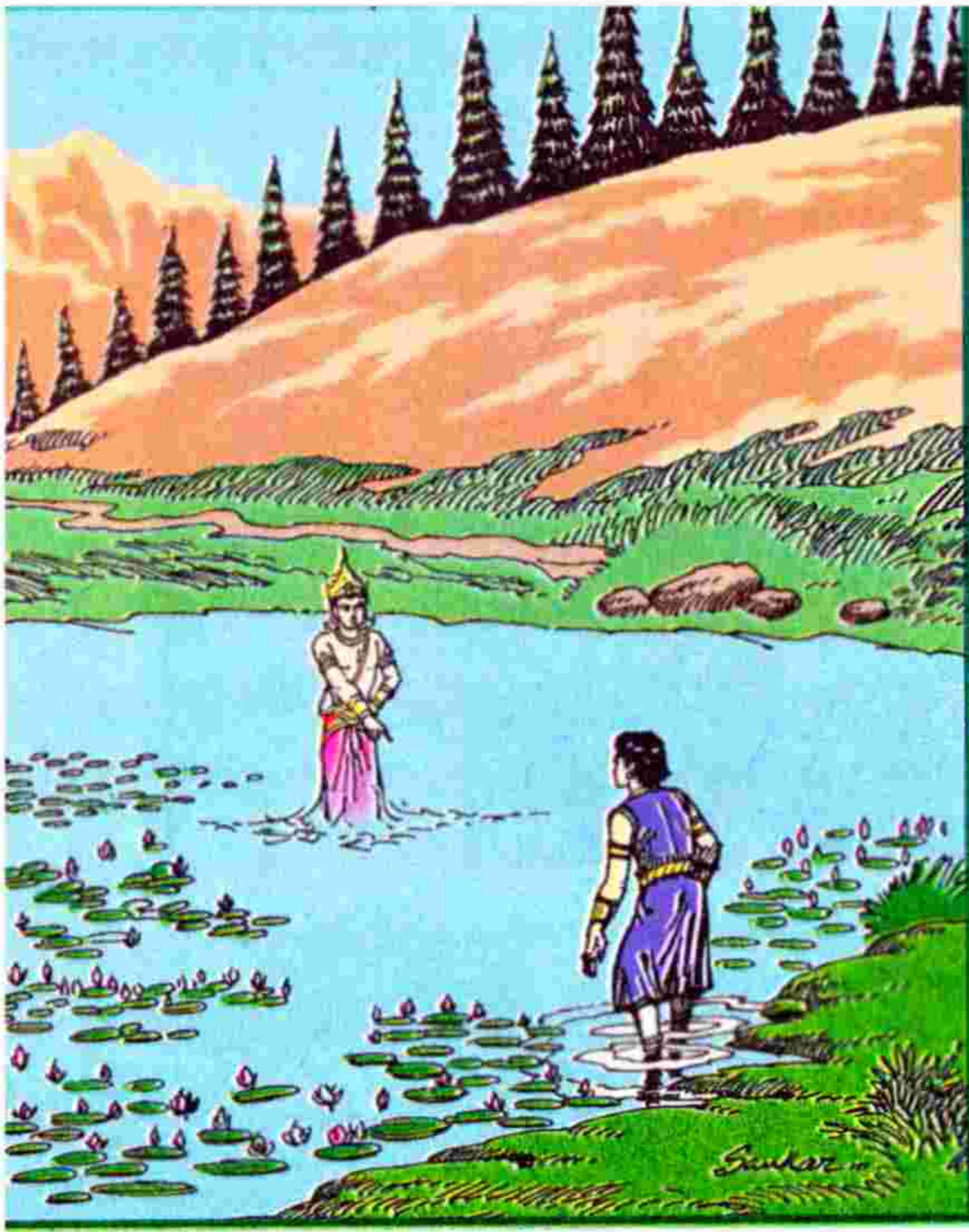
కొంత కాలానికి సూర్యకుమారుడు యుక్తవయస్కుడయ్యాడు. అప్పుడు పట్టపు రాణి రాజుతో, “నాకు కొడుకు పుట్టినప్పుడు వరం ఇస్తానన్నారు. జ్ఞాపకం ఉన్నది కదా? ఇప్పుడా మాట చెల్లించి, నా కొడుకు రాజ్యం ఇయ్యండి,” అన్నది.

“అగ్నిజ్యాలల లాగా ప్రకాశించే పెద్ద కొడుకులు ఇద్దరుండగానీ కొడుకు రాజ్యం ఇవ్వటం ఏ ధర్మమూ అంగీకరించదు. అందు వల్ల అది సాధ్యం కాదు,” అన్నాడు రాజు.

రాణి ఆగ్రహం చెందింది కాని, అప్పటి కేమీ మాట్లాడకుండా మౌనం వహించింది.

అమె తన పెద్ద కొడుకులకు హాని చేయ వచ్చునని రాజుకు అనుమానం కలిగింది. ఆయన ఒక నాడు మహింసాసుణ్ణి, చంద్రకుమారుణ్ణి చేర పిలిచి, “అబ్బాయిలూ,

జాతక కథ

నేను సూర్యకు మారుడు పుట్టిన సమయంలో మీ పినతల్లికి ఒక వరం ఇస్తానన్నాను. అమె ఇప్పుడు సూర్యకు మారుడికి రాజ్యం ఇవ్వ మని కోరుతున్నది. నేను అందుకు అంగీ కరించలేదు. అయితే దురాశ ప్రథయాంత కమ్మెనది. అది రాజ కుటుంబంలో మరింత హని కలిగిస్తుంది. అమె మీకు ఏదన్నా కీడు చేయవచ్చు. అందుచేత మీరు వెంటనే అరణ్యాలకు వెళ్లి, నేను కన్ను మూళాక తిరిగి వచ్చి, ఈ రాజ్యం ఏలుకోండి,” అని చెప్పాడు.

ఇదేమీ సూర్యకు మారుడు ఎరగడు. ఒక నాడు తన అన్నలు చెప్పాపెట్టాకుండా రాజ భవనం దిగి ఎక్కుడికో ప్రయాణం అవుతూ ఉండటం చూసి, ఆశ్చర్యపోయాడు. అన్నలతో పాటు బయలుదేరాడు.

ముగ్గురు అన్నదమ్ములూ కొన్నాళ్ళకు హిమాలయాల మీదికిపెళ్ళారు. బోధిసత్యదు దారికి ఎడంగా ఉన్న ఒక చెట్టు కింద కూర్చుని సూర్యకు మారుడితో, “తమ్ముడూ, ఆ కని పించే కొలనుకు వెళ్లి, స్నానం చేసి, దాహం తీర్చుకుని, మా ఇద్దరికీ తాగటానికి తామ రాకులతో నీరు పట్టుకురా,” అన్నాడు.

ఆ కొలను ఒక జలరాక్షసుడైన యక్కడిది. కుబేరుడు దాన్ని ఆ జలరాక్షసుడి కిచ్చి, దేవధర్మం ఎరిగిన వారిని విడిచి పుచ్చమనీ, అది తెలియనివాళ్ళు ఎవరైనా కొలనులో దిగితే వారిని భక్తించమనీ, కొలనులోకి దిగని వారి జోలికి పోవద్దనీ చెప్పాడు.

అది మొదలు ఆ యక్కడు కొలనులో దిగిన ప్రతి మనిషినీ, “దేవధర్మం ఏమిటి?” అని అడిగి, చెప్పాలేని వారిని భక్తిస్తూ వస్తు న్నాడు. అందుచేత, సూర్యకు మారుడు కొలనులోకి దిగగానే ఆ యక్కడు అతణ్ణి అడ్డుకుని, “నీకు దేవధర్మం తెలుసునా?” అని అడిగాడు.

“తెలుసు; దేవధర్మం అంటే ఆకాశంలో వెలుగుతూన్న సూర్యచంద్రులు,” అన్నాడు సూర్యకు మారుడు.

“నీకు దేవధర్మం తెలియదు,” అని యక్కడు సూర్యకు మారుణ్ణి కొలను లోపల ఉన్న తన నివాసానికి తీసుకుపోయి ఆక్కడ ఉంచాడు.

సూర్యకు మారుడు ఎంతకూ రాకపోవటం చూసి బోధిసత్యదు చంద్రకు మారుణ్ణి కొలనుకు పంపాడు.

యక్కడు అతణ్ణి కూడా పట్టుకుని, “దేవ ధర్మం ఏమిటి?” అని అడిగాడు.

“దేవధర్మం అంటే నాలుగు దిశలూ,” అన్నాడు చంద్రకుమారుడు.

“నీకు దేవధర్మం తెలియదు,” అని చెప్పి, యక్కడు అతణ్ణి కూడా తీసుకుపోయి తన నివాసంలో ఉంచాడు.

చంద్రకుమారుడు కూడా ఎంతకూ రాక పోయేసరికి బోధిసత్యడికి అనుమానం కలిగింది. ఏదో విషత్తు సంభవించి ఉంటుందను కుని, తానే స్వయంగా బయలుదేరి కొలను దగ్గరికి వచ్చాడు. అక్కడ ఇద్దరు మనుషులు కొలనులోకి దిగిన అడుగుజాడలు కనిపించాయి గాని, అందులో నుంచి బయటికి వచ్చిన జాడ కనిపించలేదు. “ఇందులో ఎవరో రాక్షసుడున్నాడు కాబోలు,” అనుకుని బోధిసత్యడు చుట్టుపక్కలు పరిశీలించి చూసి కత్తి దూసి చేత పట్టుకుని, యుద్ధానికి సిద్ధంగా నిలబడ్డాడు.

అతను నీటిలోకి దిగుక పోవటం చూసి జలరాక్షసుడైన యక్కడు అటవికుడి రూపంలో అతడి ముందుకు వచ్చి, “మహా శయా, నీటిలోకి దిగి, హయిగా స్నానం చేసి, దప్పిక తీర్చుకోక, ఒడ్డున ఎందుకిలా అను మానంతో నిలబడిఉన్నావు?” అని అడిగాడు.

ఈ కొలనుకు అధిపతి అయిన యక్కరాక్షసుడు ఈ మనిషే అయి ఉంటాడని బోధిసత్యడికి అనుమానం కలిగింది. “నా తమ్ములను పట్టుకుపోయినది నువ్వేనా?” అని ఆయన అడిగాడు.

“అవును, వాళ్ళను పట్టుకుపోయింది, నేనే!” అన్నాడు యక్కడు.

“ఎందుకు అలా చేశావు?” అని బోధిసత్యడు అడిగాడు.

“ఈ కొలనులో దిగినవాడూ నీకు లోబడ వలసిందేనా?” అని అడిగాడు బోధిసత్యడు.

“దేవధర్మం తెలిసినవాళ్ళ తప్ప అందరూ నా అధినులో ఉంటారు,” అన్నాడు యక్కడు.

“నీకు దేవధర్మం కావాలంటే నేను చెప్పుగలను,” అన్నాడు బోధిసత్యడు.

“అయితే చెప్పు!” అన్నాడు యక్కడు ఉత్సాహంగా.

“అభిమానమూ, నిందాభయమూ, శుభ కర్మమూ, సత్యమూ, శాంతమూ గల సత్పు

రుషుడి ధర్మమే దేవధర్మం,” అన్నాడు బోధిసత్యదు.

యక్కడు ఈ మాటకు ఎంతో తృప్తిపడి, బోధిసత్యదికి సత్కారాలు చేసి, “నాకు నీపైన అనుగ్రహం కలిగింది. నీ తమ్ములలో ఒకణ్ణి నీకు తిరిగి ఇస్తాను. ఎవర్చి తీసుకు రమ్మన్నావు?” అన్నాడు.

“నా చిన్న తమ్ముళ్ళితీసుకురా,” అన్నాడు బోధిసత్యదు.

“పండితుడా, నీకు దేవధర్మం తెలుసునే గాని, దాన్ని అమలుపరచటం తెలియదు,” అన్నాడు యక్కడు.

“అలాగా! ఆ మాట ఎలా చెప్పగలిగావు?” అని బోధిసత్యదు అడిగాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

“నీ తమ్ములలో పెద్దవాణ్ణి వదిలి చిన్న వాణ్ణి అడగటంలో పెద్దవాడికి గౌరవం లేకుండా చేస్తున్నావు,” అన్నాడు యక్కడు.

“యక్కడా, నేను దేవధర్మాన్ని ఆచరించే వాణ్ణి కనకనే అలా కోరాను. నా చిన్న తమ్ముడి కారణంగానే నేను అరణ్యాలకు రావటం

జరిగింది. అతడి తల్లి మా తండ్రిని రాజ్యం అడిగింది. మాక్షేమం కోరి మా తండ్రిమమ్మల్ని వనానికి పంపాడు: ఇతను లేకుండా నేను మా రాజ్యానికి తిరిగిపోయి, వాణ్ణి ఎవరో యక్కడు మింగేశాడంటే భావ్య మౌతుండా? లోకం నన్ను నిందించదా? పైగా, నాపెద్ద తమ్ముడూ నేనూ ఒకే తల్లి బిడ్డలం. చిన్న తమ్ముడు పినతల్లి కొడుకు. అందువల్ల అతణ్ణి సజీవణ్ణి చేయడమే అన్ని విధాలా ధర్మం,” అన్నాడు బోధిసత్యదు.

“నీకు దేవధర్మం తెలియటమే కాదు, అనుభవం కూడాను,” అని యక్కడు చంద్ర కుమారుణ్ణి, సూర్యకుమారుణ్ణి తీసుకు వచ్చి బోధిసత్యదికి ఇచ్చాడు.

కొంతకాలం గడిచాక ముసలిరాజు చని పోయినట్టు తెలిసింది. బోధిసత్యదు తన తమ్ములిద్దరితోనూ తన దేశానికి తిరిగి వెళ్ళి, రాజ్యాభిషేకం చేసుకుని, తన తమ్ములైన చంద్రకుమారుణ్ణి యువరాజుగానూ, సూర్యకుమారుణ్ణి సేనాపతిగానూ నియమించి, రాజ్యపాలన చేశాడు.

రామయోణం

హనుమంతుడు చెప్పినదంతా విని రాముడు పరమసంతోషం చెంది, “ఆహా, ఈ హనుమంతుడు చేసిన పని మరెవరు చెయ్యగలరు? సముద్రాన్ని దాటటం గరుత్తంతుడికీ, వాయు దేవుడికీ, ఈ హనుమంతుడికీ తప్ప మరెవరికీ సాధ్యమయ్యే పని కాదు. అంతతో పోక ఈ హనుమంతుడు దేవతలకు సైతం ప్రవేశించరాని లంకను ప్రవేశించాడు! అక్కడ అశోక వన భంగమూ, రాక్షససంహారమూ, లంకాదహనమూ మొదలైన అద్భుత కార్యాలు చేశాడు! సీతనూ, నన్నూ ఈ హనుమంతుడు కాపాడినవాడైనాడు. ఇతనికి ఏమి ఇచ్చినా తీరదు. అన్నిటికీ బదులుగా ఆలింగనం చేసుకుంటాను,” అంటూ హనుమంతుణ్ణి కొగలించుకున్నాడు.

తరవాత రాముడు సుగ్రీవుడితో, “సీతను వెతకటంలో కృతకృత్యులమయ్యామే గాని ఆ సముద్రాన్ని తలుచుకుంటే నా మనసు కుంగిపోతున్నది. దాని దక్కిణ తీరానికి ఎలా చేరుకునేట్టు?” అన్నాడు విచారంతో.

అప్పుడు సుగ్రీవుడు రాముణ్ణి చూసి, “ఎందుకు విచారం? అది కార్యహాని హేతువు. సముద్రానికి సేతువు కట్టి లంకలో అడుగు పెట్టే ఉపాయం ఆలోచించామంటే ఆ రావణుడు చచ్చిన వాడి కిందనే లెక్క. సముద్రానికి సేతువు కట్టుకుండా లంకను జయించటం దేవతలకే సాధ్యం కాదు. అందుచేత విచారం విడిచిపుచ్చి కర్తవ్యం ఆలోచించు. నీకు జయించునుతుందనటానికి ఏసందేహమూ లేదు,” అన్నాడు.

యుద్ధకాండ - 1

ఈ మాటలతో రాముడు తేరుకుని,
“తపస్సు చేసో, సేతువు కట్టో, సముద్రాన్ని
ఇంకించో, ఏదో విధంగా లంకు చేరి తీరు
తాను. ఆ విషయమై ఇంక విచారించను,”
అంటూ హనుమంతుడితో, “లంకు ఎన్ని
దుర్గాలున్నాయి? ఎంత సైన్యం ఉన్నది?
ద్వారరక్కణ ఎలా ఉన్నది? ప్రాకారాలు
మొదలైనవాటిని గురించి వివరంగా చెప్పు,”
అన్నాడు.

హనుమంతుడీ విధంగా చెప్పాడు:

“లంకలోని వారంతా సంతృప్తులు, అసం
తృప్తులక్కడ లేరు. నగరం విశాలమైనది.
వుష్టలంగా చతురంగ బలాలు గలది.
దానికి నాలుగు పెద్ద ద్వారాలున్నాయి.
ద్వారాల వద్ద శత్రు సైన్యాలను నాశనం
చెయ్యడానికి బ్రహ్మండమైన రాళ్ళు విసిరే

యంత్రాలున్నాయి, నూరేసి మందిని చంప
గల శతఫులున్నాయి. నగరం చుట్టూ
దాటరాని ప్రాకారం ఉన్నది. దాని చుట్టూ
లోతైన అగడ్త ఉన్నది. దానిని దాటటానికి
ద్వారాల సమీపంలో క్రవంతెనలున్నాయి.
వాటిని యంత్ర సహాయంతో ఎత్తవచ్చ,
దించవచ్చ. శత్రువులు వచ్చినప్పుడు వాటిని
ఎత్తివేస్తే, అగడ్తను దాటటం అసాధ్యం.
రావణుడు చాలా మెలకువ గలవాడు. శత్రు
భయం లేనప్పుడు కూడా తన సైన్యాన్ని
యుద్ధ సన్నద్ధంగా ఉంచుతాడు. లంకకు
నాలుగు రక్కలున్నాయనమ్మి. ఒకటి, చుట్టూ
ఉండే సముద్రం. లంక ఎత్తుగా త్రికూట
పర్వతం పైన ఉండటం చేత దానిని ఎక్కి
లంకను చేరాలి. ఆ పర్వతం రెండో రక్క.
అక్కడ ఉండే అరణ్యం మరొక రక్క. నాలుగో
రక్క అగడ్తా, పరిషులూ, యంత్రాలూ,
శతఫులూ మొదలైనవి. ద్వారాల వద్ద,
నగరమధ్యంలోనూ యోధులైన రాక్షసులు
కోట్ల సంబ్యలో ఉన్నారు. అయితే, నేను
అగడ్తలను దాటే వంతెనలను ధ్వంసం చేసి,
అగడ్తను పూడ్చాను. ప్రాకారాన్ని ధ్వంసం
చేశాను. చాలా మంది పరాక్రమవంతులైన
రాక్షసులను చంపాను. కనుక ఇప్పుడు
లంకను వశపరచుకొనటం అంత కష్టం కాదు.
మిగతా సైన్యంతో కూడా పనిలేదు; అంగ
దుడూ, ద్వివిదుడూ, మైందుడూ, జాంబవం
తుడూ, పనసుడూ, నశుడూ, సేనానాయకు
డైన నీలుడూ చాలు. వీళ్ళు తలుచుకుంటే
లంకను పెళ్ళగించి, రాక్షసులతో సహా తేగ

లరు. అందుచేత అంగదుడు మొదలైన వారిని ఆజ్ఞాపించి, మంచి మూహర్తం చూసి బయలుదేరదీయించు.”

రాముడంతా విని హనుమంతుడితో, “సరే, ఆ లంకను అవ్యంహతమార్చదాం,” అన్నాడు. అతను సుగ్రీవుడితో, “మనం ఇవాళే, ఇప్పుడే సేనలతో బయలుదేరి పోదాం. సరిగా మిట్టమధ్యాహ్నమయింది. ఇది అభిజిత్తు అనే ప్రశ్నమైన ముహర్తం. కార్యసాధన అవుతుంది. అదీ గాక, ఇవాళ ఉత్తరఫల్యానీ నక్కతం. నా జన్మ నక్కతం పునర్వసు గనుక ఇది నాకు అనుకూలం. ఇంకా అనేక శుభ లక్షణాలు కనిపిస్తున్నాయి గనుక వెంటనే బయలుదేరుదాం,” అన్నాడు.

వానరసేనలో ముందెవరుండాలో, దాని పార్వాయలను ఎవరు రక్కించాలో, ఏయే వానర యోధుడేయే పని నిర్వహించాలో, మాగ్గ మధ్యంలో శత్రువులు అవాంతరాలు కలిగించ కుండా ఎలా జాగ్రత్తపడాలో రాముడు వానర సేనానాయకుడైన నీలుడితో చెప్పాడు. ఉదా హరణకు, వానరసేనవేళ్ళే మాగ్గంలో ఉండే పుట్టు, పుట్టాలూ మొదలైన ఆహాన్ని రాక్షసులు నిర్మాలించవచ్చు. లోయలలోనూ, నదులు దాటే చోటా, అరణ్యాలలోనూ శత్రువులు మాటు వేసి ఉండి వానరసేనను నిర్మాలించయత్తించవచ్చు. అలాటి ప్రమాదాలేవీ జరగకుండా ముందు నడిచే వారు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి.

ప్రయాణం కావలిసిందనసుగ్రీవుఽాజ్ఞాపించగానే యుద్ధాత్మాపులైన వానరులు చందమామ

గుహల నుంచీ, కొండల మీద నుంచీ, చెట్ల మీద నుంచీ దూకుతూ వచ్చారు. వానరసేన దక్కిణంగా కదిలింది. రాముణ్ణి హనుమంతుడూ, లక్ష్మణుణ్ణి అంగదుడూ తమ భుజాల పైన ఎక్కించుకున్నారు. అసంఖ్యాకులైన వానరులు వారిని చుట్టుచుట్టి నదుస్తూ, ఎగిరారు, గంతులు వేశారు, సింహాదాలు చేశారు, ఒకరినోకరు పదదోసుకున్నారు, పరుగుపందాలు వేసుకున్నారు, “రావణుణ్ణి చంపాలి; రాక్షసులను చంపాలి,” అని నినాదాలు చేశారు. మహాపరాక్రమవంతులైన వానరోత్తములు, బుషభుడూ, సీలుడూ, కుముదుడూ పెద్ద బలగంతో సేనకు ముందుండి దారి తీశారు.

దారిలో లక్ష్మణుడు రాముడికి ఉత్సాహం కలిగిస్తూ, “ఇక త్వరలోనే రావణుడు

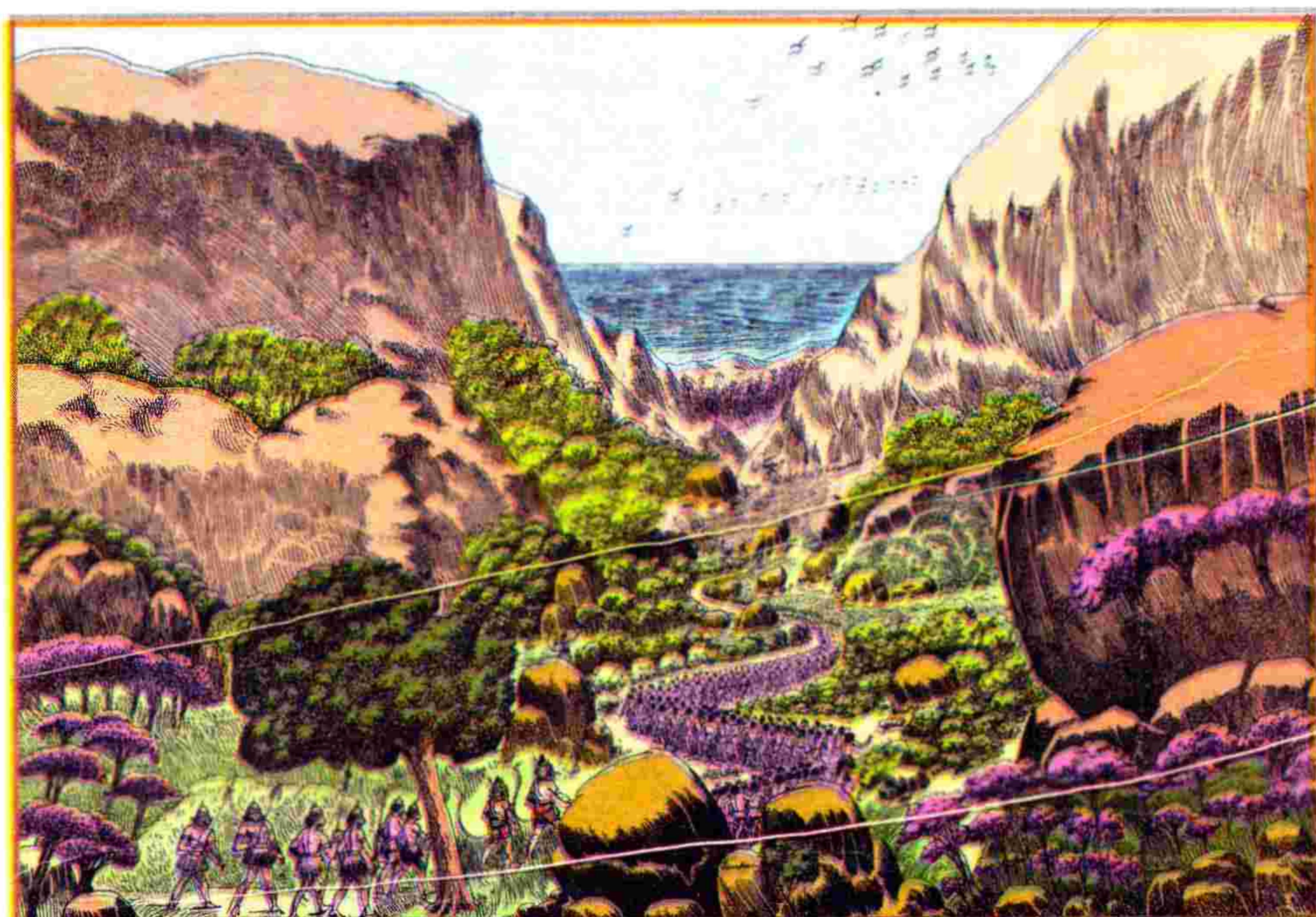
చన్నాడు. సీతకు విమోచనం కలుగుతుంది. వాతావరణం ఆహోదకరంగా ఉంది, నక్కతాలు అనుకూలంగా ఉన్నాయి. రాక్షసుల నక్కత మైన మూలా నక్కతాన్ని తోకచుక్క తాకుతు న్నది,” అన్నాడు.

దారి పొడుగునా వానరులు చేయవలసిన కోతి చేపులన్నీ చేస్తూ, చెట్ల మీదుగానూ, చెట్ల కిందుగానూ నడుస్తూ, కుప్పి గంతులు వేస్తూ, ఎగురుతూ, కిచకిచలాడుతూ, చెట్ల కొమ్మలు విరుస్తూ, ఘలాలు తిని తేనెలు తాగుతూ, ఎక్కడా మజిలీ వెయ్యకుండా, సహ్యపర్వతాన్ని, మలయపర్వతాన్ని దాటి సముద్రతీరాన్ని చేరుకున్నారు.

రాముడు లక్ష్మణ సుగ్రీవులతో సహమహాంద్రగిరి శిఖరానికి ఎక్కి, అక్కడి నుంచి

సముద్రాన్ని చూశాడు. తరవాత పర్వతం దిగివచ్చి సముద్రాన్ని దగ్గరగా చూశాడు. అతను సుగ్రీవుడితో, “ఇక మన ముందు సముద్రమే గాని భూమి లేదు. దీన్ని దాటటానికి ఏదో ఉపాయం ఆలోచించాలనుకు న్నామే, ఆ ఉపాయం ఆలోచించే సమయం వచ్చింది. ప్రస్తుతానికి సేనలను ఇక్కడే విడియద్దాం. శత్రుభయం కలగకుండా వానరులు కాపలా తిరుగుతూ ఉండాలి,” అన్నాడు.

సుగ్రీవుడు ఆజ్ఞాపించగా వానరసేన మూడు విభాగాలైవిడిసింది. ఆ సమయంలో వానరులు చేసిన ధ్వని మూలాన సముద్రమోష కూడా వినరాలేదు. వానరులు సముద్రాన్ని చూసి మహాశృంఖం పొందారు. దీన్ని ఎలా దాటటమా అని దిగులు చెందారు.

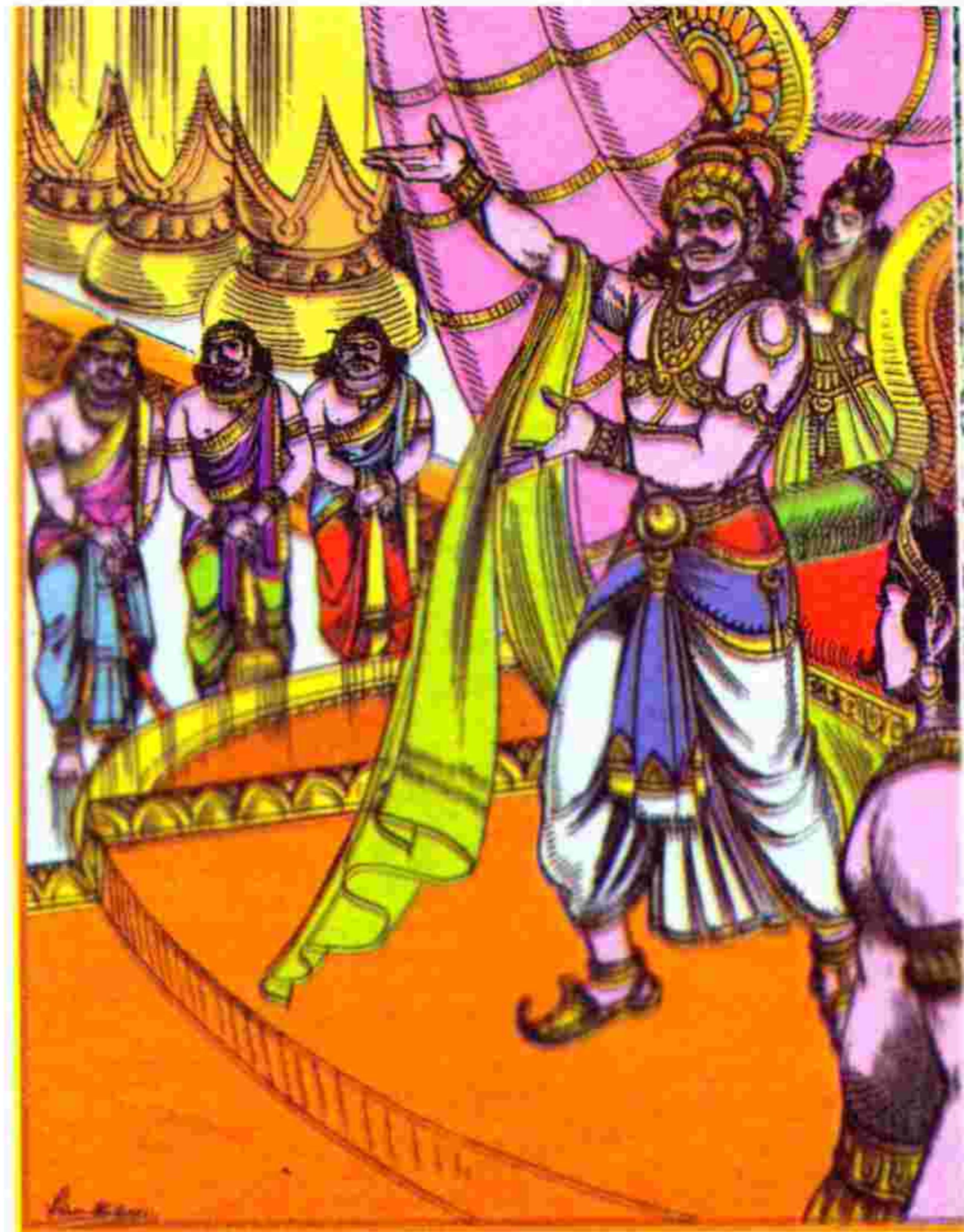

వానరసేనాని అయిన నీలుడు సేనా నివేశనం శాస్త్రకంగా జరిపించాడు. వానరోత్త ములైన మైందద్వివిదులు సేనకు రక్కకు లుగా రెండు పక్కలా సంచరించారు.

సైన్యం విడిసే ఏర్పాట్లు పూర్తికాగానే రాముడు సీతను తలుచుకుని లక్ష్మణుడితో తన బాధ చెప్పాకుని విలపించాడు. ఇంతలో సూర్యాస్తమయమయింది. లక్ష్మణుడు ఓడార్చిన మీదట రాముడు వ్యాకుల మనస్సు తోటే సంధ్యాపాసన చేశాడు.

ఈ లోపల అక్కడ లంకలో, రావణుడు ఫూర్మెన ఆమానం పొంది రాక్షస ప్రముఖులతో, “శత్రువులకు అభేద్యమైన లంకలోకి ఒక వానరమాత్రుడు ప్రవేశించి, గొప్ప గొప్ప రాక్షస వీరులను చంపి, లంకను దహించి అల్లకల్లోలం చేసేశాడు; సీతతో మాట్లాడి మరీ వెళ్ళాడు. ఇప్పుడు రాముడు వేలకొద్దీ వానర వీరులను వెంటబెట్టుకుని మన పైకి ఎత్తి వస్తున్నాడు. అతను తన తమ్ముడితోనూ, సుగ్రీవుడు మొదలైన వారి తోనూ, వానర సేనతోనూ సముద్రాన్ని దాటి రాగలడనటానికి సందేహం లేదు. అతను స్వశక్తి చేత సముద్రాన్ని ఎండించవచ్చి, లేక మరొకటి చేయవచ్చి. అతను వానరబలగంతో వచ్చిపడే పక్కంలో మనం లంకనూ, మననూ రక్కించుకునే ఉపాయమేమిటి? అందరూ శాస్త్రియంగా ఆలోచించి, ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చి కర్తవ్యం నిర్ణయించండి,” అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని రాక్షసులు, “రాక్షసేశ్వరా, నీకి విషయమైచిత ఎలా కలిగింది? మనకు

అంతులేని సేన ఉన్నది; అంతులేని పరిఘులూ, శక్తులూ, శూలాలూ, పట్టసాలూ మొదలైన ఆయుధాలున్నాయి. నీవా ముల్లో కాలనూ జయించిన వాడవు. కుబేరుణ్ణి, యక్కులనూ జయించి పుష్పకం తెచ్చుకున్నావు. మయుడు నీకు వెరిచి తన కూతురును (మందోదరిని) నీకు భార్యగా ఇచ్చాడు. వాసుకీ, తక్కువుడూ మొదలైన నాగరాజులు నీకు లోబడ్డారు. అపారశ్రమంతులూ, మాయావులూ అయిన కాలకేయులు నీతో ఏడాది పాటు యుద్ధం చేసి చివరకు ఓడారు. వరు ణుడూ, యముడూ నీచేత జయించబడ్డారు. వారందరినీ జయించిన నీకు రాముడిక లెక్క? నీ దాకా ఎందుకు? మహేశ్వర యజ్ఞం చేసి, వరప్రసాదుడై, దేవేంద్రుడితో యుద్ధం చేసి, అతన్ని కట్టి లంకకు తెచ్చిన

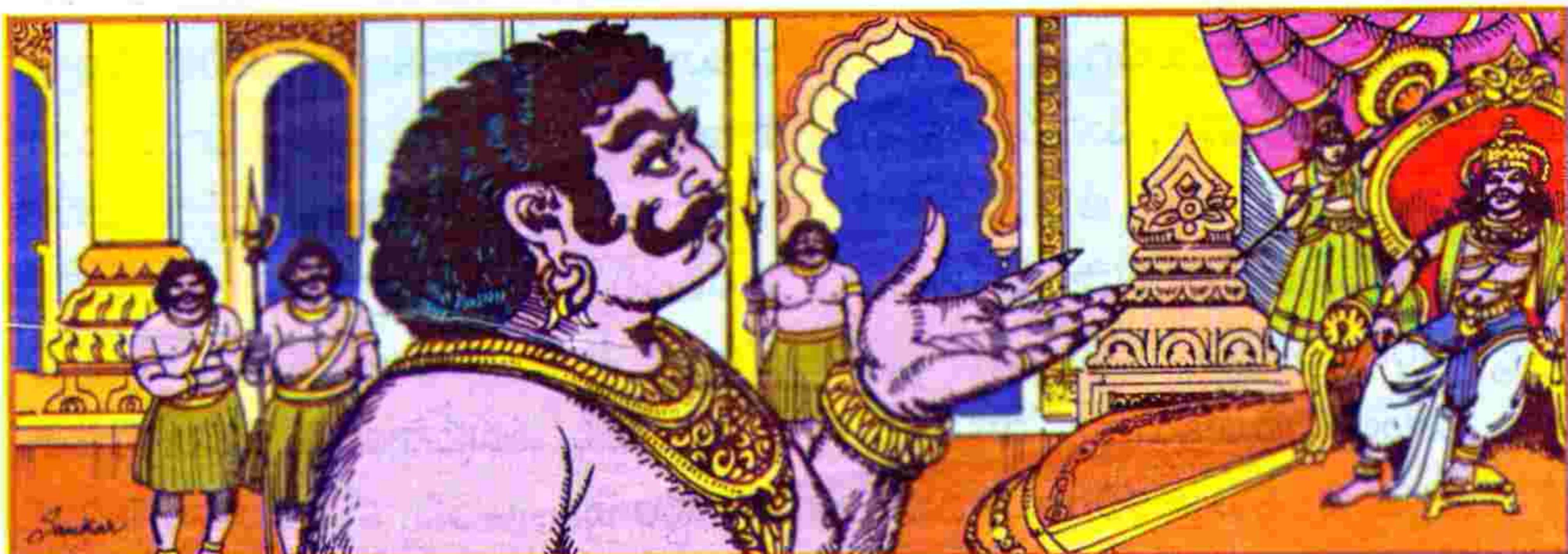
ఇందజిత్తు చాలడా? క్షణంలో ఆ రాముణ్ణీ, వానరసేననూ మట్టబెట్ట గలడు! వానరుడైన హనుమంతుడు చేసిన అల్లరిని తలచి బాధ పడకు, ఆ సంగతి మరిచి పో!” అన్నారు మితి మించిన అపాంకారంతో. వారు అవివేకులు, మీదు మిక్కిలి శత్రుబలం ఏమాత్రమూ ఎరగరు.

వెంటనే ప్రహస్తుడు లేచి రావణుడికి నమస్కారం చేసి, “దేవ దానవ గంధర్వ పిశాచాదులకు భయపడని మనం కోతులకు భయపడతామా? మనని జయించే వారు లేరన్న అలక్ష్యంలో ఉన్న కారణం చేత హనుమంతుడు అల్లరి చేశాడు గాని, నేను జీవించి ఉండగా వాడు ప్రాణాలతో లంకను దాటునా? నన్న ఆజ్ఞాపించు, భూమి మీద ఎక్కుడా వానర మనేది మచ్చుకు కూడా లేకుండా చేసేస్తాను. లంకను కాపాడే ఏని నాకు వదిలెయ్యా!” అన్నాడు.

“హనుమంతుడు మనకూ, మనరాజుకూ చేసిన అవమానం నిజంగా క్షమించరానిదే. నేనోక్కుణ్ణే వెళ్లి ఆ వానరులనందరినీ చంపి వస్తాను,” అన్నాడు దుర్ముఖుడు. వజ్రదం

ప్ర్యుదు కోపంతో, ఇనుప గుదియ ఒకటి చేతబుట్టి, “అర్థ రాత్రివేళ దొంగలాగా వచ్చిన ఆ హనుమంతుడితోనే మిటి? నేను వెళ్లి, నిజమైన శూరుడైన ఆ రాముణ్ణీ లక్ష్మణ సుగ్రీవులతో సహా చంపేస్తాను. రాజు, మరొక మాట చెబుతాను. మనం శత్రువులను ఉపాయంతో జయించవచ్చు. కామరూపులైన మన రాక్షసులు వేల సంఖ్యలో మనుష్య రూపం ధరించి రాముడి వద్దకు వెళ్లి, “మమ్మల్ని భరతుడు పంపాడు, ఆయన పెద్ద సేనతో వస్తున్నాడు!” అని చెప్పాలి. రాముడు ఆ ఆశలో ఉండగా మనం ఇక్కడి నుంచి వెళ్లి, వానరసేనాలంతా నిర్మాలిస్తాం. రామ లక్ష్మణులు అది చూసి గుండెపగిలి చుస్తారు,” అన్నాడు.

ఇదే విధంగా కుంభకర్ణుడి కొడుకు నికుంభుడు తానోక్కుడే వెళ్లి వానర సేననూ, రామలక్ష్మణులనూ చంపి వస్తానన్నాడు. వజ్రహనుడనే వాడు వానరులనందరినీ తిని వస్తానన్నాడు. ఇంకా అనేక మంది రాక్షస వీరులు శత్రు నాశనానికి సన్నద్ధులై లేచి నిలబడ్డారు.

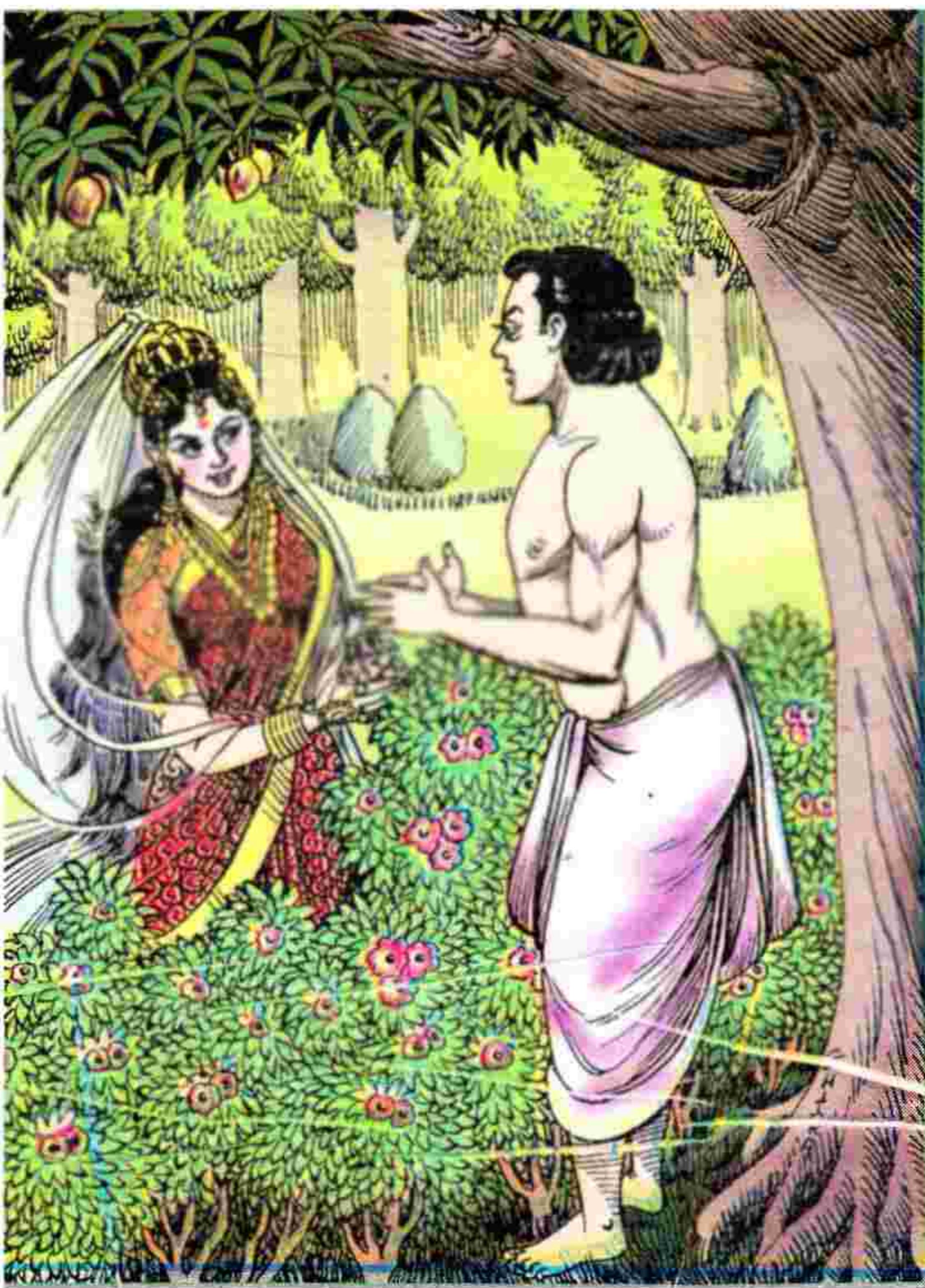
అగ్ని పరీక్ష

పురందర రాజకుమారై లావణ్య అందంలో దేవతా స్త్రీలకు సాటి రాగలది. తగిన వరుడు దొరికితే ఆమెకు వివాహం చెయ్యాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నాడు రాజు. పురందరదేశం ఆ కాలంలో మారుమూలదేశం. ఆ దేశం నుంచి మరేదేశానికి వెళ్లాలన్నా అనేక రోజులపాటు అరణ్యాలలోనూ, కొండల మీదా ప్రయాణాలు చెయ్యాలి. లావణ్యకు తగిన వరుడు దొరకక పోవటానికి అదే ప్రధానకారణం.

లావణ్య కూడా వివాహం కోసమే ఎదురు చూస్తున్నది. ఆమెకు తన నిత్యజీవితంలో ఏమీ ఆనందం కనిపించలేదు. రాజభవనంలో ఆమె చెలికత్తెలు ఆమెను వినోదింపజేయటానికి తెచ్చిన కథలే మళ్ళీ మళ్ళీ చెబుతారు. ఆదిన తటలే మళ్ళీ మళ్ళీ ఇదతారు. అందుచేత ఆమెకు కాలం గడవటాన్ని కష్టంగా ఉన్నది.

ఒకనాడు ఆమె రాజభవనంలో ఎవరికీ చెప్పుకుండా, తమ నగరానికి ఉత్తరాన ఉన్న వనాలకు ఒంటరిగా బయలుదేరింది. ఆమె పరధానంగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళి ఒక అత్యద్భుతమైన ఉద్యానవనంలో ప్రవేశించింది. ఎటు చూసినా అమిత అందంగా ఉన్న పొదలూ, వాటిలో అపూర్వమైన పుష్పాలూ కనిపించాయి. ఆ ప్రాంతం మనుషులు పెంచిన తోటగానూ లేదు, సహజంగా తయారైన వనంగానూ లేదు. అక్కడ ఎలాటి జన సంచారమూ ఉన్నట్టు కనిపించలేదు. ఆఖరుకు జంతువులూ, పక్కలూ కూడా ఆమెకు కనిపించలేదు.

లావణ్య ఒక్కొక్క పొద వద్దకూ వెళ్ళి, దానికి గల పూల అందమూ, సువాసనా అను భవిస్తూ తిరగసాగింది. ఒక పొదమీద ఆమెకు అన్నిటికన్నా అందమైన పూలు కనిపిం

చాయి. వాటిసువాసనవర్ణాతీతంగా ఉన్నది. ఆమె ఒక పువ్వు కోసి తలలో పెట్టుకోబోయింది. “ఎవరా పూలు కోసేది?” అని గర్జిస్తూ ఒక యువకుడు ఒక పొదచాటు నుంచి లావణ్య ఎదటికి పచ్చాడు. ఆమెను చూడగానే అతనిలో విచిత్రమైన మార్పు వచ్చింది. ఏదో అనబోతూ అతను ఆమెకేసి కన్నార్పుకుండా చూడసాగాడు.

“పూలు కొయ్యరాదని నాకు తెలియదు. అడగటాన్నికొనా ఎవరూ కనిపించలేదు. ఇక్కడ ఎవరూ లేనే అనుకున్నాను,” అన్నది లావణ్య. యువకుడు చిన్నగా నవ్వు, “అవునవును. ఇక్కడ ఎవరూ ఉండరు. నేను మాత్రం ఈ వనానికి కాపలా కాస్తూ ఇక్కడే ఉంటాను,” అని, ఆమె ముందు కోసుకున్న పొదనుంచే మరికొన్ని పూలు కోసి ఆమె చేతిలో పెట్టాడు.

“పూలు కొయ్యరాదన్నారుగా?” అన్నది లావణ్య.

“నీ అంత అందగత్తెకు నియమాలు అవసరం లేదు,” అన్నాడతను.

“మీదెవరు?” అని లావణ్య అడిగింది.

“నా పేరు సుప్రతుడు. ఈ గంధర్వ వనానికి పాలకుణ్ణి,” అన్నాడు ఆ యువకుడు.

“గంధర్వుడివా!” అంటూ లావణ్య తన చేతిలో ఉన్న పూలను కింద వదిలేసింది.

గంధర్వులంటే అందరికీ ఉన్నట్టే లావణ్యకు కూడా భయం ఉన్నది. వాళ్ళ స్నేహం మామూలు మానవులకు అచ్చిరాదు. వాళ్ళ అనేక విద్యలు నేర్చినవాళ్ళు. అయితే, గంధర్వులు తమ దేశానికి అంత దగ్గిరలో ఉంటున్నట్టు లావణ్యకు తెలియదు.

ఆమె కంగారు చూసి సుప్రతుడు, ‘‘భయ పడకు రాజకుమారీ. నేను ప్రస్తుతం గంధర్వులకు కింకరుడుగా ఉంటున్నప్పటికీ, జన్మతః నీలాటి మానవుణ్ణి. మా తాతగారు ఇక్కడికి తూర్పుగా ఉన్న జయసింధుదేశు రాజు. నేను పసివాళ్ళిగా ఉండగానే నా తల్లి తండ్రులు పోయారు. అప్పుడు నా మాతామహాదు నన్ను తన ఇంటికి తెచ్చి పెంచాడు. నేను కొంచెం పెరిగినాక మా తాతవెంట ఈ ప్రాంతాలకే వేటకు వచ్చాను. అప్పుడు నన్ను ఒక గంధర్వరాణి పట్టుకుని తీసుకుపోయింది. నేను తనను ప్రేమించి తనకు భర్తగా ఉంటానని ఆమె ఆశ. నేను ఆమెను ప్రేమించలేను. అందుచేత పగటిపూట నన్ను ఈ వనానికి కాపలా ఉంచింది. రాత్రికాగానే నన్ను ఆమె

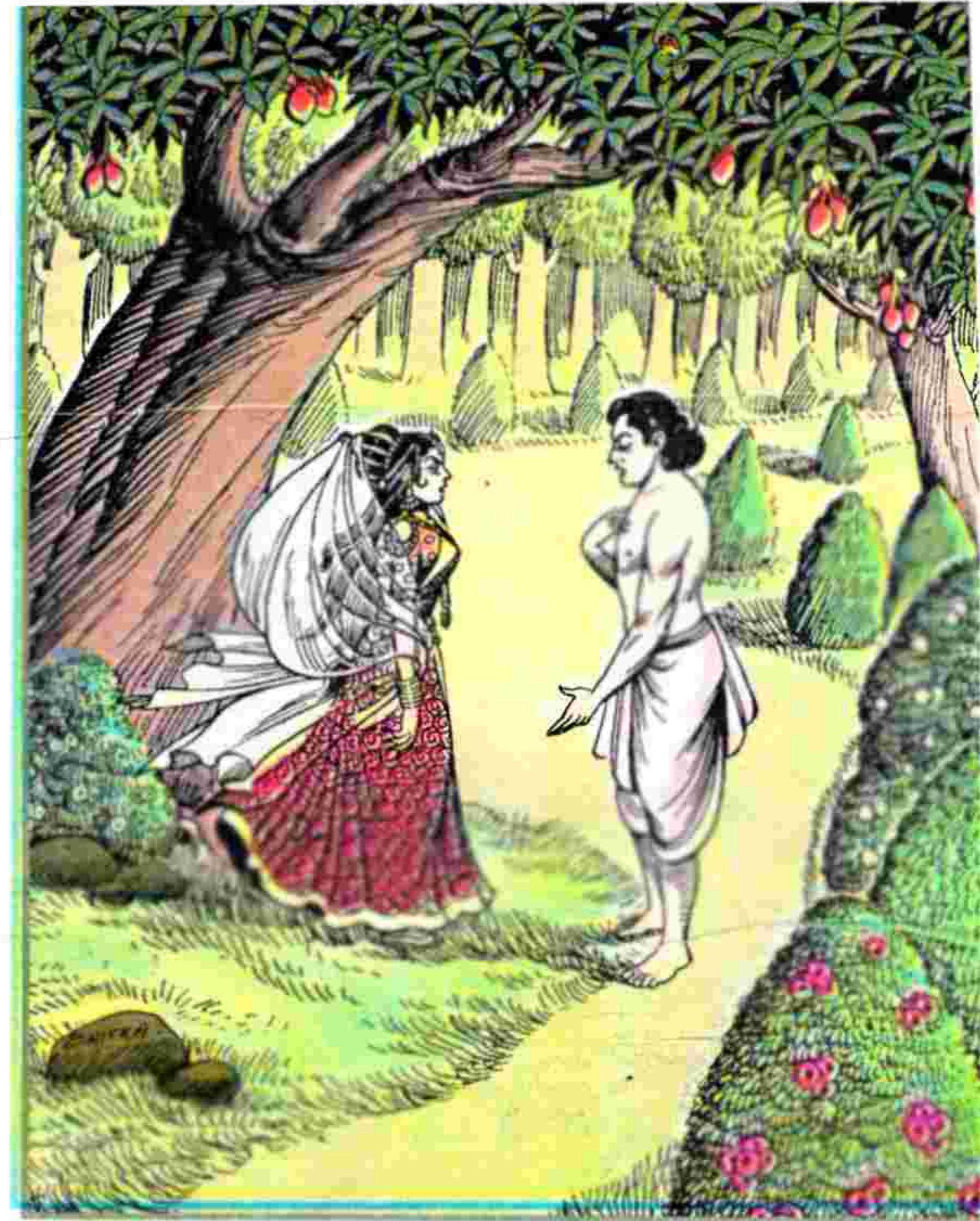
తమ లోకానికి తీసుకుపోతూ ఉంటుంది. నాకు ఈ గంధర్వులన్నా, వీళ్ళ లోకమన్నా రోజు రోజుకూ అసహ్యం పట్టుకున్నది. వీళ్ళ మాయనుంచి నన్ను ఎవరన్నా తప్పిస్తారా అని ఎంతో ఆశపడతాను. కాని నా ఆశపలించదు. అది ఫలించే మార్గం అందుబాటులో కన పడదు!” అంటూ నిట్టార్చాడు.

అతను మాట్లాడుతున్నంతసేపూ అతన్ని కన్నార్పకుండా చూస్తూ ఉండిన లావణ్య, అతనిస్థితికి ఎంతో జాలిపడుతూ, “ఎమిటా మార్గం?” అని అడిగింది.

సుప్రతుడు లావణ్యకేసి అనుమానంగా చూస్తూ ఇలా చెప్పాడు:

“ప్రతి పోర్చుమినాటి రాత్రి గంధర్వరాణి తనపరివారంతో వచ్చి ఈ వనంలో విహారాలు చేస్తుంది. నేను ఆమె వెంటనే ఉంటాను. ఆ సమయంలో మనిషి జన్మించిన వారెవరైనా పట్టుకోవాలి. గంధర్వరాణి తన మాయలు ప్రయోగించి ఆ మనిషిని భయంకరమైన పరీక్షలకు గురిచేస్తుంది. వాటికి తట్టుకుని నన్ను ఆ మనిషి గట్టిగా పట్టుకోవాలి. అప్పుడు గాని నేను గంధర్వుల బారిసుంచి బయటి ప్రష్టసు. నా కోసం ఇంత బాధపడే మనిషికి నేనంటే ఎంత ప్రేమ ఉండాలి! ఎంత సాహసం కావాలి! నన్ను ఎరిగినవాళ్ళే మానవప్రపం చంలో ఉన్నారా, లేదా అని నాకు అనుమానంగా ఉంది. అలాటప్పుడు నన్ను కాపాడే వాళ్ళు ఉంటారనుకోవటం భ్రమేగదా!”

సుప్రతుడు ఇలా అని పెద్దగా నిట్టార్చి, “సూర్యుడు వాలి పోతున్నాడు. నువ్వు ఎంత

దూరం వెళ్ళాలో. చీకటి పదే వేళకు నువ్వు ఇక్కడ ఉండటం క్షేమం కాదు!” అన్నాడు.

“నీకు త్వరలోనే గంధర్వుల నుంచి విముక్తి కలుగుతుందనుకుంటాడు. వస్తాను!” అని లావణ్య తన ఇంటకి బయలుదేరి వెళ్ళి పోయింది.

పూర్ణిమ ఇంకా నాలుగు రోజులున్నది. ఈ నాలుగు రోజులూ లావణ్యసుప్రతుళ్ళిగురించి విడవకండా ఆలోచించి, అతన్ని కాపాడటానికి, అవసరమైతే ఆ ప్రయత్నంలో ప్రాణాలు విడవటానికి దృఢంగా నిశ్చయించుకున్నది.

పూర్ణిమనాటి సాయంకాలం ఆమె గంధర్వ వనానికి ఒంటరిగా బయలుదేరి వచ్చింది. చీకటిలో ఎవరికీ కనిపించకుండా ఉండటానికి నల్లని దుస్తులు ధరించింది. చీకటిపడక ముందే ఆమె పొదలలో దాగి కూర్చున్నది.

యూము రాత్రి గడిచినాకవనంలో అలికిడి వినిపించింది. గంధర్వులు జంటలు జంటలుగా వనంలో ఇకార్లు చేస్తున్నారు. లావణ్య ప్రతి జంట తన పక్కగా వెళ్లినప్పుడల్లా, వారిలో గంధర్వరాణి ఉన్నదేమో ఆని శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తున్నది. దాదాపు అర్థరాత్రి కావస్తూం దగా సుప్రతుడూ, మరొకస్తీ ఆమె దాగి ఉన్న ప్రాంతానికి వచ్చారు. సుప్రతుడి వెంట ఉన్న స్తీ గంధర్వరాణి అయి ఉంటుందని లావణ్య సులువుగానే గ్రహించింది. ఆ జంట తనకు సమీపంగా రాగానే లావణ్య చప్పున లేచి వెళ్లి సుప్రతుణ్ణి గట్టిగా కొగలించుకున్నది.

గంధర్వరాణి ఒక క్షణంపాటు నివ్వేర పోయి, సుప్రతుడు తన చేతి నుంచి జారి పోతున్నాడని గ్రహించి, మాయలు ప్రయోగించింది.

లావణ్యకాగిట ఉన్న సుప్రతుడు అంతలో ఒక కొండచిలువగా మారాడు. దేనికైనా తెగించి ఉన్న లావణ్య ఆ కొండ చిలువను వదిలి పెట్టలేదు.

ఇంతలో కొండచిలువనసింహంగా ఘారింది. లావణ్య గుండెలు అదిరి పోయాయి, కాని

ఆమె ఆ సింహాన్ని గట్టిగా వాటేసుకున్నది. ఇంతలో సింహం ఎర్రగా కాలుతున్న గున పంగా మారింది. లావణ్య శరీరమంతా చురున కాలి భరించరాని బాధ కలిగింది. కాని లావణ్య గునపాన్ని విడువలేదు.

తరవాత ఏమి జరిగినదీ ఆమెకు తెలియదు. ఆమెకు సృష్టితెలిసేసరికి గంధర్వ వనంలో ఎవరూ లేదు. ఆమె కౌగిట సుప్రతుడున్నాడు. ఆమెతోపాటే అతనికీ సృష్టి వచ్చింది.

“నన్న గంధర్వుల నుంచి కాపాడావు. నీ బుఱం ఎలా తీర్చుకోగలను? మనం మీ నగరానికి పోదాం పద. నిన్న ఇంటికి చేర్చి నదాకా నా సంగతి చూసుకోలేను,” అన్నాడు సుప్రతుడు లావణ్యతో.

రాజకుమార్తె కనపడక రాజభవనం ఆందోళనతో సతమతమవుతున్నది. లావణ్య జరిగినదంతా చెప్పగానే ఆమె తండ్రి, “నాయనా, నీకోసం నా కుమార్తె అగ్నిపరీక్ష ఎదుర్కొన్నది. నీకన్న ఆమెకు తగిన భర్త ఎవరుంటాడు?” అని సుప్రతుడితో అని, వారిద్దరికీ పెళ్లి చేసేశాడు.

నైజమైన రాజు

వైశాలినీ రాజ్యం రాజు మహాంద్రాలుడు మహా వీరుడు; ఆదర్శపాలకుడు. ఆయన పాలనలో రాజ్యం సర్వతో ముఖాభివృద్ధి గాంచింది. ఆ రాజ్యాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకుని పలువురు రాజులు తమరాజ్యాల్లో సంక్లేషించారు.

మహాంద్రాలుడికి వృద్ధాప్యం సమీపించ దంతో, తన ఏకైక వారసుడు సువర్ణపాలుడికి సింహాసనాన్ని అప్పగించి వానప్రస్థం స్వీకరించాలని నీర్ణయించాడు.

సుగుణవతీ, అపురూప సౌందర్యరాళి అయిన చంద్రగిరి రాజ కుమారై లావణ్య లతో కుమారుడినివాహాన్ని ఘనంగా జరిపించాడు. ఆ తరవాత ఒక శుభముహార్షానవేద పండితులు వేద మంత్రాలు చదువుతూండగా సువర్ణపాలుడు వైశాలినీ రాజ్యాసింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు.

అనాటి రాత్రి మహాంద్రాలుడు కుమారుణ్ణి ఆంతరంగిక మందిరానికి రప్పించి, “వందసంవత్సరాల క్రితం మన రాజ్యంలో కనీ వినీ ఎరుగని కరువు సంభవించింది. తీవ్రవర్ధాభావంతో పంటలు పండకప్రజలు అష్టకష్టాల పాలయ్యారు. అప్పటి రాజైన మాపితామహుడు విక్రమసింహుడు ఎన్ని యజ్ఞాయాలు చేసినా వర్షాలు కురవలేదు. ఆ సమయంలో హిమాలయాల నుంచి వచ్చిన ఒక యోగి ఆయనకు ఒక ఉంగరం ఇచ్చి, అది మహారాజు వేలికి ఉన్నంతకాలం రాజ్యం సుభిక్షంగా ఉంటుందని చెప్పి ఆశీర్వదించి వెళ్ళాడు. ఆ రోజే వర్షం మొదలై క్రమంగా రాజ్యం సుభిక్షమయింది. ఆ ఉంగరాన్ని విక్రమ పాలుడు మాతండ్రి చందనపాలుడికిచ్చాడు. ఆయన నాకిచ్చాడు. ఇప్పుడు నేను దాన్ని నీకిస్తున్నాను. ఈ ఉంగరం మహిమాన్వితమై

ఎన్. శివాగేశ్వరరావు

నది. ఎట్టిపరిస్థితులలోనూ దీన్ని నీవేలి నుంచి తీయకు. నీ తరవాత దీన్ని నీ తనయుడికి అప్పగించు. ప్రలకు ఎలాంటి కొరతారాదు. ప్రజాక్షేమమే రాజుకు ప్రాణసమానమన్న సంగతి మరువకు,” అని చెప్పి ఉంగరాన్ని సువర్ణపాలుడివేలికి తొడిగాడు.

“మీ ఆజ్ఞను శిరసాహిస్తాను,” అని చెప్పి సువర్ణపాలుడు సంతోషంగా అక్కడి నుంచి బయలుదేరాడు.

ఆ తరవాత సంవత్సరకాలానికి మహాంద్ర పాలుడు కాలధర్మం చెందాడు. సువర్ణపాలుడు తండ్రి ఆడుగు జాడల్లో ధర్మంగా పాలన సాగించసాగాడు.

ఒకనాడు మహారాణి లావణ్యలత భర్తతో, “చాలా కాలంగా సముద్ర విహం చేసిరావాలని కోరికగా ఉన్నది,” అని చెప్పింది.

గర్భవతిగా ఉన్న ఆమె కోరికను మన్నించిన రాజు సముద్ర విహం నికి సకలసదు పాయాలూ కలిగిన ఒక అందమైన విహం నొకను సిద్ధం చేయించాడు.

సముద్రంలో నొక మీద విహారిస్తాండగా రాజు ఉంగరాన్ని చూసిన లావణ్యలత, “మహారాజు, మీ వేలి ఉంగరాన్ని ఒక్కసారి ధరించాలని ఉన్నది,” అన్నది.

మహారాణి కోరిక వినగానే సువర్ణపాలుడి మనసులో ఉంగరాన్ని ఎట్టిపరిస్థితులలోనూ చేతి నుంచి తీయరాదన్న తండ్రి హెచ్చరిక గుర్తుకు వచ్చింది. అయినా, రాణి కోరిక మన్నించకపోతే ఆమె బాధ పదుతుందని భావించిన రాజు తన వేలి ఉంగరాన్ని తీసి ఆమెకు అందించాడు.

ఆమె ఉంగరాన్ని తొడుకున్నేలోగా బల మైన అలలు లేచి నొకను తాకడంతో, ఆ ఊపుకు చేతిలోని ఉంగరం ఎగిరి సాగర జలాల్లో పడిపోయింది. రెప్పపాటు కాలంలో జరిగిపోయన ఈ దుర్వాటనకు రాజు నిశ్చేష్టు డయాడు. వెంటనే తేరుకుని గజ ఈత గాళ్ళను పిలిచి విషయం వివరించి ఉంగరాన్ని వెతకుని ఆజ్ఞాపించాడు. ఎంతవెతికినా ఉంగరం జాడ కనిపించలేదు.

ఇదంతా తన వల్లనే జరిగినందుకు మహారాణి ఎంతగానో బాధ పదుతూ రాజుకు క్షమాపణ చెప్పింది.

చింతాక్రాంతుడైన రాజు నొకను వెనక్కు మళ్ళించి రాజబవనం చేరాడు. ఆ తరవాత కూడా కొన్నాళ్ళపాటు జాలరులు వలలు

విసిరి ఉంగరం కోసం పెతికారు. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది.

కాలం ముందుకు సాగి వర్ష రుతువు వచ్చినా వాన చినుకు మాత్రం పడలేదు. క్రమంగా పాలాలు బీళ్ళయ్యాయి. వరస కరువులు ఆరంభమయ్యాయి. ఇదంతాతాను ఉంగరాన్ని పోగొట్టుకోబట్టేనని రాజు భావించసాగాడు. తండ్రి అనతిని ఉదాసీన పరచినందుకు క్షమించమని దేవుళ్ళను ప్రార్థించాడు. అయినా వర్షం కురవలేదు.

అలాంటి పరిష్ఠితుల్లో పోరుగురాజ్యం నుంచి సుదర్శనుడనే వృద్ధ పండితుడు రాజును దర్శించి, “మహారాజా, నాకు సాగర దర్శని అనే విద్య తెలుసు. దాని సాయంత్ర సాగర గర్భంలోని అతి చిన్న వస్తువులను కూడా పైనుంచే దర్శించగలను. కోరిన వారికి చూపగలను. దాని ద్వారా మీరు పోగొట్టు కున్న మహిమాన్వితమైన ఉంగరాన్ని కనుగొన డానికి ప్రయత్నిస్తాను. అది లభించినట్ట యితే మీ రాజ్యాన్ని పట్టి పీడిస్తున్న క్షామం అంతరించి, ప్రజలకష్టాలు తొలగి పోగలవని భావిస్తున్నాను,” అన్నాడు.

ఆ మాట వినగానే రాజుకు సుదర్శనుడు దైవస్వరూపుడిలా కనిపించాడు. “వెంటనే మనసముద్రయానానికి ఏర్పాట్లు చేస్తాను,” అన్నాడు.

మరునాడు సువడ్డపాలుడు, సుదర్శనుడి వెంట నొకలో సముద్రంలోకి బయలుదేరాడు. సుదర్శనుడు మంత్రం పరిస్తూ చట్టంలో బిగించిన దుర్భాగ్యి ద్వారా సముద్ర

జలాలలోకి చూడసాగాడు. ఆయన నేత్రాలకు లోతున ఉన్న సముద్ర జీవులు, ఖనిజ సంపదలు, ఎప్పుడో మునిగి పోయిన ఓడలు, పడవలు స్వప్తంగా కనిపించసాగాయి.

ఇలా కొన్ని గంటలు గడిచాక సుదర్శనుడి అన్వేషణ ఫలించి, రాజు పోగొట్టుకున్న మహిమగల ఉంగరం గోచరించింది. లంగరు దించబడి, సుదర్శనుడి అనుజ్జతో గజ ఈత గాళ్ళకొందరు సముద్రంలోకి దూకి ఉంగరం కోసం ఆయన చెప్పిన చోట వెదకసాగారు. అయితే, నీళ్ళలోకి దూకాక వారికి ఉంగరం జాడ కనిపించకుండా పోయింది. ఆ తరవాత జాలరులు వలలు విసిరి చూశారు గాని, ఎవరి ప్రయత్నాలూ ఫలించలేదు. ఒట్టే చేతులతో తిరిగి వచ్చిన వాళ్ళను చూసిన రాజు తీవ్రమైన ఆశాభంగానికి గురయ్యాడు.

అప్పుడు సుదర్శనుడు, “రాజు, ఆ ఉంగరం మహిమాన్వితమైనది కదా? అర్పులకు మాత్రమే చేజిక్కుతుంది,” అన్నాడు.

“మరి, ఆ కార్యం ఎవరు సాధించగలరు?” అని అడిగాడు రాజు ఆశ్చర్యంగా.

“అది మీ ఒక్కరికే సాధ్యం!” అన్నాడు సుదర్శనుడు.

“మహారాజుకు ఈతసరిగా రాదు. ఆయన సముద్రంలోకి దూకడమా? మహారాజుక్కేమం ప్రథానం. అది సాధ్యంకాని పని,” అన్నారు రాజుగారి అంగరక్షకులు ఒక్కసారిగా.

“దీనికంతటికీ కారణం నాతప్పిదం. దాని మూలాన ప్రజలు శిక్షించబడకూడదు. వాళ్ళ బాధలు చూస్తూ ఒత్కడంకంటే, వాటిని పోగొట్టే ప్రయత్నంలో ప్రాణాలు కోల్పోయినా ఫరవాలేదు,” అంటూ రాజు ఒక్కగెంతున సముద్రంలోకి దూకి అడుగుకు ఈదు కుంటూ వెళ్ళాడు.

ఆయనకు ఒకచోట మిలమిలామెరుస్తూ ఉంగరం కనిపించింది. దాన్ని తీసుకుని క్షణంలో పైకి వచ్చాడు. నొకను చేరిన రాజు, సుదర్శనుడికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసి,

తండ్రికి మనసులోనే క్షమాపణలు చెప్పి, ఇష్ట దైవాన్ని స్వరిస్తూ ఉంగరాన్ని వేలికి ధరించాడు.

వాళ్ళు ఒడ్డును చేరేసరికి ఆకాశం మేఘావృతమై వర్షం కురవడం ఆరంభమయింది. వారం రోజుల్లో వాగులు, వంకలు, నదులు నిండుగా ప్రవహించసాగాయి. కొన్నాళ్ళలో రాజ్యం సస్యశాయమలయింది. ప్రజలు పరమానందం చెందారు.

వీటన్నిటికీ కారకుడైన సుదర్శన పండితుణ్ణి రాజు నిండుసభలో ఘనంగా సన్మానించాడు. అప్పుడు సుదర్శనుడు, “మహారాజా! ఇందులో నాగొప్పతనం ఏమీ లేదు. ప్రజలక్కేమం కాంక్షించి తన ప్రాణాలను సైతం తృణ ప్రాయంగా భావించే రాజు దైవసమానుడు. అతడే నిజమైన రాజు. అలాంటి రాజుకు సాయండడానికి పంచభూతాలు కలిసి కట్టుగా వస్తాయి. రాజ్యాన్ని సుభిక్షం చేస్తాయి. అలాంటి రాజు పరంపరను పాందిన వైశాలినీ ప్రజలు భాగ్యవంతులు,” అన్నాడు.

ఆ మాటకు సభికుల హర్షధ్వనాలతో సభ మారుమోగింది.

చందులు క్వీజ్ - 12

(పదపోర్చు లోపు పిల్లలకు)

*Co-sponsored by
Infosys FOUNDATION, Bangalore*

మనదేశం 2008లో సాధించిన కొన్ని గొప్ప కార్యాల
గురించి, వ్యక్తుల గురించి మనకు ఎంతవరకు తెలుసు
ఈనెల క్వీజ్ ద్వారా తెలుసుకుండా.

మీరు చేయవలసిందేమంటే: 1. సమాధానాలు రాయండి. 2. మీ పేరు, వయసు (16 ఏళ్లాప్పు ఉండాలి) పిన్కోడితో సహా పూర్తి చిరునామా రాయండి. 3. చందాదారు అయితే, ఆ నంబర్ రాయండి. 4. కవరు మీద చందులు క్వీజ్ - 12 అని రాసి, చందులు పూర్తి చిరునామా రాసి మాకు పంపండి. 5. జనమిసెలాఖురులోగా మీ ఎంటే మాకు అందాలి. 6. మార్చు సెల సంచికలో ఫలితాలు వెలువడతాయి.

1. మన దేశంలో మొట్టమొదటి ‘గ్రెన్ఫీల్డ్ ఎయిరపోర్ట్’ ఎక్కడ నిర్మించబడింది?
2. అక్టోబర్ 12వ తేదీ సిష్టర్ అల్ఫోన్సాకు సెయింట్స్‌హార్ట్ ఇవ్వబడింది. కేరళలో ఆమె జన్మస్థానం ఏదో తెలుసొ?
3. 4వ కామన్యోల్ట్ యూత్ గేమ్స్‌లో ఇండియా అత్యధిక పతకాలను సాధించింది. ఇండియా సాధించిన పతకాలు ఎన్ని? వాటిలో బంగారు పతకాలు ఎన్ని?
4. భారతీయ దంపతులు 2008 రెమాన్ మెగస్ నే అవార్డును గెలుచుకున్నారు. వారు ఎవరు?
5. ఒలింపిక్ క్రీడలలో మొట్టమొదటి వ్యక్తిగత అవార్డును సాధించిన భారతీయ క్రీడాకారుడు ఎవరు? ఏ క్రీడలో?
6. మన దేశ ప్రధమ ఫీల్డ్ ఎయిర్ మార్కుల కీర్తిశేషుడయ్యాడు. ఆయన పేరేమిటి?

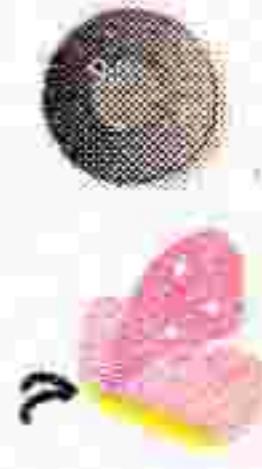
పార్లె మిల్క్ శక్తి
అలవాడుకండి!

MILK SHAKTI
BISCUITS WITH THE ROUSSETTE OF MILK & HD

పొల శక్తి
శేసే సుగుణాలు

everest\PP\803-08 TEL

PANGAAGANGA

అడవుల నిర్మాలన అంటే ఏమిటి?

చెట్లను నరుకుతూ అటవీ ప్రాంతాన్ని తగ్గించడాన్ని అడవుల నిర్మాలన అంటారు.

అడవుల నిర్మాలన ఎందుకు జరుగుతోంది?

జనాభాపెరిగే కొద్దీ నివాసాల స్థలాలకు, ప్యాక్టరీలు నిర్మించడానికి, వ్యవసాయ భూములకు అడవులను నిర్మాలించడం జరుగుతోంది.

అడవుల నిర్మాలనకు కారణాలు ఏవి?

అడవుల నిర్మాలనకు అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి కొన్ని:

- ★ కొయ్య సామానులు తయారుచేయడానికి; కాగితం కోసం.

- ★ విలువైన ఖనిజాలకోసం, పెట్రోలు కోసం భూమిని తవ్వడం.

- ★ భూమి అభివృద్ధి; ప్రజాయుద్ధాలు; ప్రకృతి వనరుల కొరత.

స్వసంచంలో కెల్లా అతిపెద్ద వర్షపాతంగల అడవులు (పెద్దవి చిన్నవి వరుసక్రమంలో):

- ★ దక్కిఱ ఆమెరికాలోని ఆమేజాన్ బేసిన్.

- ★ మధ్య ఆఫ్రికాలోని కాంగో రివర్ బేసిన్.

- ★ ఆగ్నేయసియా

- ★ న్యూగునియా

- ★ మదగాస్కర్

కొన్ని వాస్తవాలు:

- ★ చెట్లు పడగొట్టడం ఆపకపాతే చెట్లు ఉండవు; జంతువులు ఉండవు. ప్రకృతి జీవకోటికి ప్రతికూలంగా మారిపోతుంది.

- ★ రోజుకు సగటున 137 జాతుల ప్రాణులు అంతరించి పోతున్నాయి. అంటే యేడాదికి దాదాపు 50,000 జాతులన్న మాట.

అడవుల నిర్మాలన మనకెందుకు హానికలిగిస్తుంది?

- ★ మొక్కలు, కీటకాలు, జంతువులు అంతరించి పోతాయి.

- ★ ప్రాణీకోటి సహజ ఆవాసాలకు అంతరాయం కలిగిస్తుంది.

- ★ మొక్కలు, చెట్లు తొలగించబడినట్టయితే, వర్షపునీదు పైపరలోని సారవంతమైన మన్మండలి కొట్టుకు పోతుంది.

- ★ నీటిమట్టం పెరుగుతుంది. అది వెల్లువలకు దారితీస్తుంది.

- ★ వాతావరణం పొడిగానూ, వేడిగానూ, మరీ చల్లగానూ మారిపోతుంది.

- ★ మాములుగా చెట్లు బొగ్గుపులుసువాయువును గ్రొంచి ప్రాణవాయువును వెలువరిస్తూ ఉంటాయి.

అయితే, తక్కువ చెట్లు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, పరిసరాలలోకి అమితమైన బొగ్గుపులుసువాయువు విడుదల అవుతుంది. ఆ విధంగా శ్వాసకోశసంబంధమైన సమస్యలు తలెత్తుతాయి.

- ★ నేల, నీరు, గాలి కలుషితమవుతాయి.

అందువల్ల అడవుల నిర్మాలన ఆపడానికి మీరేం చేయాలి?

www.pangaagang.com లాగ్ ఆన్ చేయండి. అడవుల నిర్మాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాటున్న పాంగా గ్యాంగ్ తో చేతులు కలపండి!!

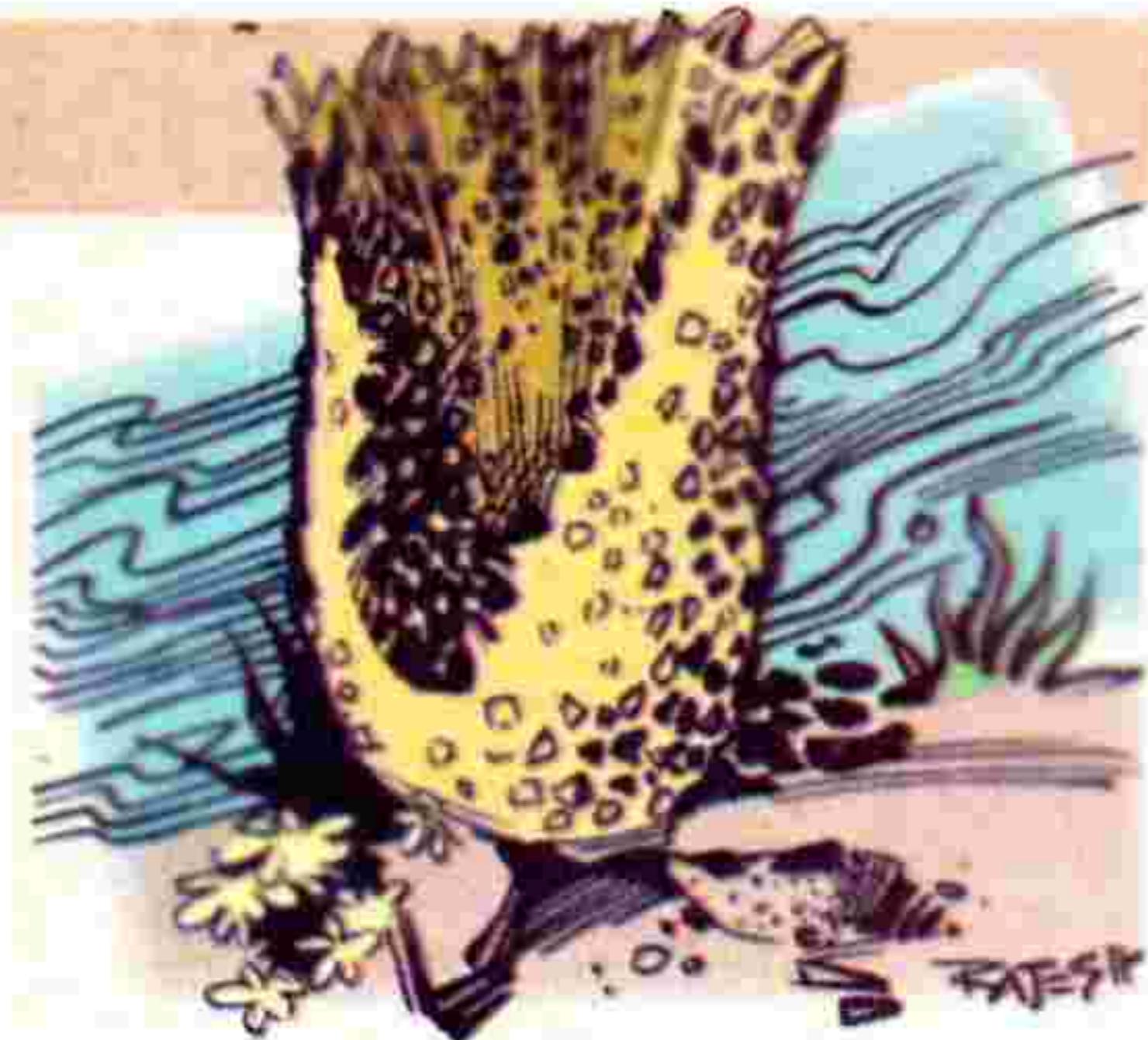

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

మన పరిసరాలు

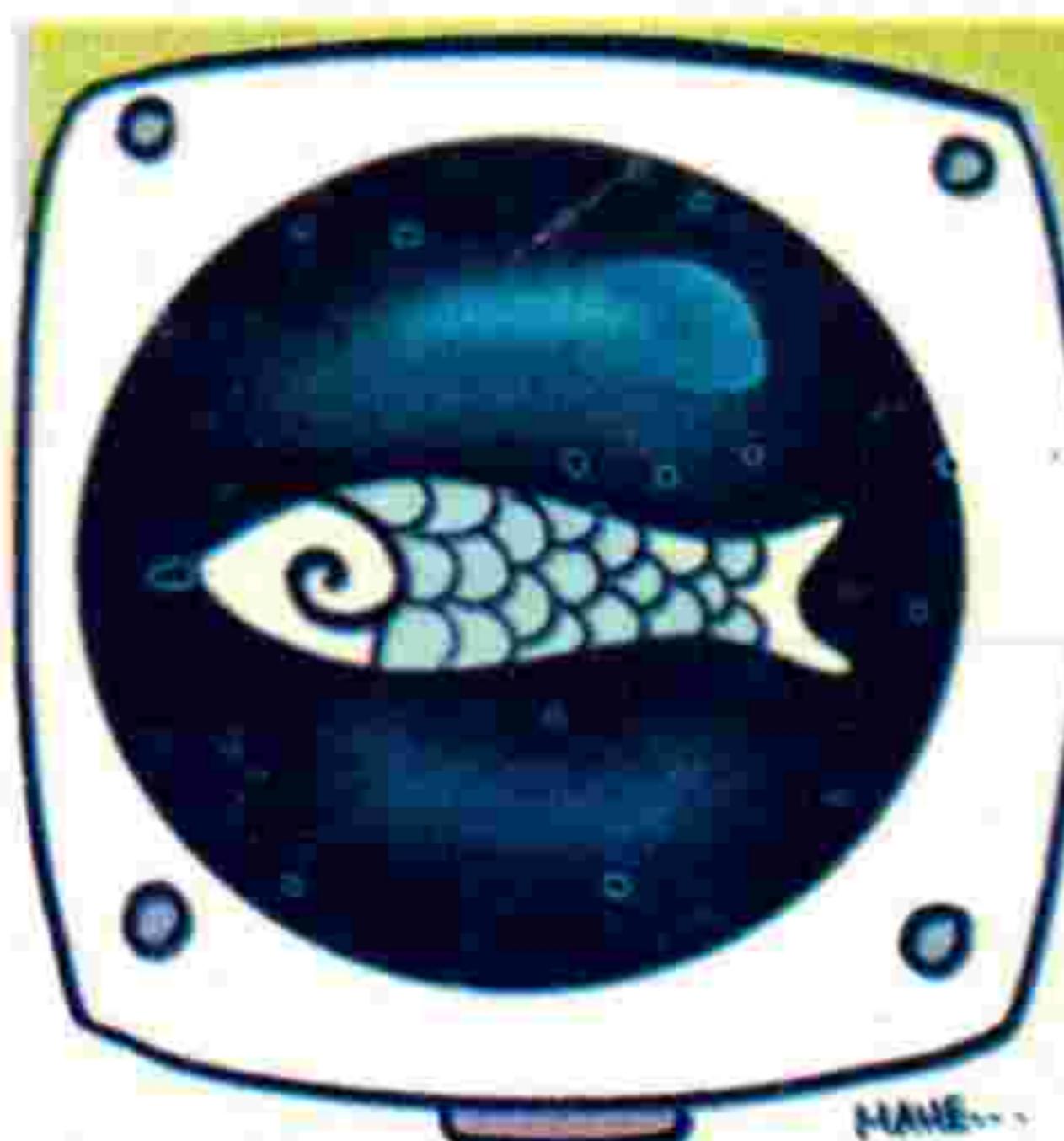
ఈదే అస్థిపంజరాలు

సముద్ర గర్భంలో నేల మీద పెరిగే నాచు మొక్కలుగా భావించి కొన్ని శతాబ్దాలుగా ప్రజలు స్వంజీలను ఉపయోగిస్తున్నారు. ఈ స్వంజీలు శ్వాసిస్తాయనీ, ఆహారం తీసుకుంటాయనీ శాస్త్రవేత్తలు కనుగొనడం వల్ల ఏటిని ప్రాణులుగా గుర్తించారు. ఒక విధంగా ఇవి ఈదే అస్థిపంజరాలు!

ఒక స్వంజిని మొక్కలుగా కత్తిరించినట్టయితే, ఒక్క మొక్క విడిగా దానంతట అది పెరగడం గమనించవచ్చు. వింతగా ఉంది కదూ? అయినా ఇది నిజం!

స్వంజీలలో చాలా రకాలు ఉన్నాయి. కొన్ని చిన్నవిగానూ, చాలా మృదువుగానూ ఉంటాయి. మరికొన్ని పెద్దవిగానూ, గట్టిగానూ ఉంటాయి. అవి విభిన్న ఆకారాలతో, రంగులతో పెరుగుతాయి.

విజ్ఞాన వీచికలు :

మీరే దిక్కుచిని తయారు చేసుకోవచ్చు

రాత్రుల్లో విమానాలు, నోకలు దిశలను ఎలా గుర్తిస్తాయని మీలో చాలా మందికి అనుమానం కలగవచ్చు. అవి అందుకు అయస్కాంత దిక్కుచిని ఉపయోగించు కుంటాయి. మీరూ కావాలంటే సాంతంగా దిక్కుచిని తయారు చేసుకోవచ్చు.

అందుకు మీకు కావలసిందల్లా 3 సెం.మీ. పొడవుగల ఒక సూది; చిన్న మొక్క బార్ మేగ్నెట్ అంటే అయస్కాంతం; చిన్న కార్బ్ మొక్క; గిన్నెలో కొద్దిగా నీళ్ళ. మొదట కార్బ్ నుంచి రూపాయి నాటమంత భాగాన్ని కత్తిరించుకోండి. అందులోకి సూదిని గుచ్ఛి అమర్ఖండి.

ఆ తరవాత బార్ మేగ్నెట్ ఉత్తర ధ్రువాన్ని దిక్కుచిరండు సూది కొసల వద్దకు తీసుకురండి. మామూలుగా ఉత్తర ధ్రువాన్ని తెల్లటి చుక్కతో గుర్తిస్తారు. దిక్కుచి సూది ఏ కొస దూరంగా నెట్టబడుతుండో అది ఉత్తర దిక్కు. దానిని ‘ఉ’ అని గుర్తించండి.

తేలేసూది నీటి మట్టానికి సమాంతరంగా ఉండే విధంగా దానిని నీళ్ళ గిన్నె మీద అమర్ఖండి. ఉత్తరం-దక్కిణం దిశగా సూది తేలుతుంది. ఉత్తర దిక్కు తెలిసి పోయింది గనక, తక్కిన మూడు దిక్కులను సులభంగా గుర్తించవచ్చు.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

MAHANTESH C. MORABAD

ఈ ఫోటోలకు ఒక్క
మాటలోగాని,
చిన్న వాక్యంలోగాని
వ్యాఖ్యలు
రాయగలరా?
రెండు వ్యాఖ్యలకూ
సంబంధం ఉండాలి.

MAHANTESH C. MORABAD

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పోస్ట్‌కార్డ్‌పైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా
మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు మార్చి 2009 సంచికలో ప్రచురిస్తాం.
ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందులు ఇండియా లిమిటెడ్, 2/5 13,
సందీప్ అవెన్యూ ఈస్ట్, సెకండ్ మెయిన్ రోడ్, చిన్న నీలాంగరై, చెన్నుయ్ - 600 041

అభినందనలు

విషణుబర్నెల పోటీ ఫలితాలు

ఎన్. శ్రావ్య

తం.పే: ఎన్. జయసింహరావు

5-64, క్రౌన్-సౌత్

భారతంమిట్ట, పాకాల - 517 112
చిత్తూరు జిల్లా (ఆంధ్ర.)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో: కలిసి ఉంచేనే అందం!
రెండవ ఫోటో : పంచుకుంచేనే ఆనందం!!

సమాధానాలు :

1. బాలగంగాధర తిలక్
2. భారత్ భారతి
3. శంకర కురుష్ (మలయాళ కవి)
4. విష్ణువర్మ; క్రీ.పూ. 200
5. విజయ్ టెండూల్గుర్
6. ఒన్ మోర్ ఓవర్
7. గీతాంజలి 1913
8. అబుల్ ఫాజల్
9. మహమ్మద్ ఇక్బాల్.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 26 on behalf of Chandamama India Limited, JVL Plaza, 6th Floor, 626 (Old 501), Anna Salai, Teynampet, Chennai - 600 018. Editor : B. Viswanatha Reddi (Viswam)

Going over the moon
will cost more soon!!!

Grab your ride today!
Subscribe NOW

Offer valid till 31st January 2009

We have decided to extend the offer on public demand.

You
Save!

Period	Current Rate	Offer Rate (Rs.)	Proposed Rate from January	You Save
1 Year	180	180	300	120
3 Years	540	460	800	340
5 Years	900	675	1200	525

Period	Current Rate	Offer Rate (Rs.)	Proposed Rate	You Save
1 Year	180	180	240	60
3 Years	540	460	675	215
5 Years	900	675	1000	325

CHANDAMAMA

I want to subscribe / gift to the following editions of Chandamama
(Tick whichever is applicable):

English Language ..... Junior Chandamama

Name: .....

Date of Birth: ..... Sex: .....

Address: .....

.....

..... City: .....

State: ..... Pin: .....

Telephone: .....

Mobile: .....

Email: .....

Gift Subscription to the following address:

.....

.....

.....

Enclosed Cheque/DD* for Rupees.....

Cheque/DD No: .....

favouring Chandamama India Ltd on.....

..... bank.

*Add Rs.60 for non-Chennai cheques. Your subscription will commence in 4 weeks.

Please mail the subscription form to:

Chandamama India Limited,

New 2/513 (Old 3/396) Sandeep Avenue East, 2nd Main Road
Chinna Neelankarai, Chennai - 600041. Phone: (044) 32402323

Email: subscription@chandamama.com

You can also subscribe online at:

www.chandamama.com

పిసి ఆర్ ఎసైట్సర్వ్ చెయ్యండి

పిసి ఆర్ ఎ.కార్యకలాపాలు కనుగొనండి!

మోహన్ వెబ్ సర్వ్ చేస్తున్నప్పుడు అతడి స్ట్రోపుడు యశ్వంత్ వచ్చాడు. “పిసి ఆర్ ఎ అంటే ఏమిటి?” అని అభిగాఢు.

“పెట్రోలియం కన్సర్వేషన్ రిసర్వ్ అసోసియేషన్ పంక్షిప్తరూపమే పిసి ఆర్ ఎ ఇది పెట్రోలియం అంద్ నేచురల్ గ్యాస్ మినిస్ట్రీకిందపని చేస్తుంది. పెట్రోలియం పరిరక్షణకోసం దేశవ్యాప్తంగా ప్రజల మధ్య ఆవగా హనపెంచడానికి ఈ సంస్థ ప్రచారం చేస్తుంది,” అని విపరించాడు మోహన్.

“అలాగా!” అని అశ్చర్యపోయాడు యశ్వంత్.

“యేటా జనవరి 15వ తేదీ నుంచి 31వ తేదీ వరకు పిసి ఆర్ ఎ ఆయిల్ అండ్ గ్యాస్ కన్సర్వేషన్ ఫార్మెస్ట్ (బజిఫిఎఫ్) జరుపుతుంది. పెట్రోలియం అంద్ నేచురల్ గ్యాస్ మినిస్ట్రీ మార్కెటర్స్ క్లబ్ పిసి ఆర్ ఎ, పట్టిక సెక్యూర్ ఆయిల్ అండ్ గ్యాస్ కంపెనీలతో కలిసి దీనిని జరుపుతుంది. ప్రజల మధ్య స్పృహను పెంచడానికి ఇది ఎంతయినా ఉపయోగపడుతోంది,” అన్నాడు మోహన్.

“అవునవును. ఇప్పుడు జ్ఞాపకం వస్తోంది. గత జనవరిలో వాట్లు జరిపిన ఒక చిత్రలేఖనం పోటీలో నేను పోల్చాన్నాను. ‘మేరుగైన జీవనానికి చమురు-గ్యాస్ పాదుపు చేయాం!’ అన్నది పోటీ అంశం,” అన్నాడు యశ్వంత్.

“ఒక్క చిత్రలేఖనం పోటీలే కాదు. పెట్రోలు పదార్థాల పాదుపు గురించి సామాన్య ప్రజలకు స్టోగన్ రైటింగ్ పోటీలు, సైకిల్ ర్యాలీ వంటివి కూడా నిర్వహిస్తారు. మన పెట్రోలు నిలవలు రోజురోజుకూ తగ్గి పోతున్నాయి. పిసి ఆర్ ఎ అందించే సూచనలు పాటించినట్టియితే, సరఫరా చిరకాలం కొనసాగేలా జాగ్రత్తపడవచ్చు,” అని చెప్పాడు మోహన్.

“ఓపుంది. మనం వాటిని గురించి ప్రజలకు తెలియజెప్పాలి,” అన్నాడు యశ్వంత్.

“చక్కటి స్పృహాంటే ఎక్కువ పెట్రోలును ఆదా చేయవచ్చు. పెట్రోలు పదార్థాలు 2% పాదుపు చేసినట్టియితే, యేదాదికి 10,000 కోట్ల రూపాయలు ఆదా చేయవచ్చు,” అంటూ నవ్వాడు మోహన్.

ఇంధనం పాదుపుకు కొస్తు చిట్టాలు:

- సరైన ఇంధనశక్తిని పొందడానికి వాహనాలను గంటకు 40-50 కి.మీ. వేగంతో నడపండి.
- మీ కారును ‘కార్పూల్స్’ డ్యూరా పీర్ చేసుకుంటూ ఇంధనాన్ని, దబ్బును ఆదా చేయండి.
- ప్రాఫికల్ రెడ్ సిగ్యూర్ లైట్ వధ్య 15 సెకనుల కన్నా ఎక్కువ సేపు ఆగవలసివస్తే ఇంజన్లు ఆఫ్ చెయ్యండి. అందువల్ల ఇంధనం పాదుపుచేయవచ్చు. పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించుకోవచ్చు.

**Save Fuel
Save Money**

Dear Children,
Please write a short slogan on "SAVE FUEL, SAVE MONEY"
and send it to the PCRA address given alongside & win
attractive prizes!

Name: _____

Age: _____

Address: _____

E-mail: _____

MINISTRY OF PETROLEUM AND NATURAL GAS

PCRA PETROLEUM CONSERVATION
RESEARCH ASSOCIATION

Additional Director (EC),
Sanrakshan Bhawan, 10, Bhikaji Cama Place,
New Delhi 110066.
E-mail : pcra@pcra.org

బుబ్బు సాహసలు

